

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
Odsjek za kroatistiku
Katedra za hrvatski standardni jezik

**KOMPARACIJA PRIDJEVA U SUVREMENOME
HRVATSKOM JEZIKU**

DIPLOMSKI RAD
8 ECTS-bodova

Anamarija Štimac

Zagreb 2019.

Mentor:
Izv. prof. dr. sc. Ivan Marković

Sadržaj

1. Uvod.....	1
2. Pridjevi	2
2.1. Komparacija pridjeva	3
2.2. Tvorba komparativa pridjeva.....	5
3. Dvostrukosti pri tvorbi komparativa pridjeva	8
3.1. Komparacija jednosložnih pridjeva	8
3.1.1. Jednosložni pridjevi kojih se komparirani oblici u korpusu pojavljuju komparirani i sufiksom <i>-ij-</i> i sufiksom <i>-j-</i>	9
3.1.2. Zaključak o komparaciji jednosložnih pridjeva	33
3.2. Komparacija pridjeva sa sufiksima <i>-k-</i> <i>-ek-</i> <i>-ok-</i> i <i>-el-</i>	34
3.2.1. Komparacija pridjeva sa sufiksom <i>-k-</i>	35
3.2.2. Komparacija pridjeva sa sufiksima <i>-ek-</i> <i>-ok-</i> i <i>-el-</i>	46
3.3. Komparacija pridjeva koji komparativ tvore od supletivnih osnova.....	48
4. Perifrastična (analitička) komparacija pridjeva	51
4.1. Komparacija pridjeva prema inferironosti.....	52
5. Prefiksarno i složeno stupnjevanje značenja pridjeva	53
6. Aproksimativi, ekscesivi, intenzivi i ekvativi.....	54
6.1. Aproksimativi	54
6.1.1. Aproksimativi pridjeva koji označuju boje u korpusu	54
6.1.2. Ostali aproksimativi u korpusu	56
6.2. Ekscesivi.....	61
6.3. Intenzivi i ekvativi	62
7. Reduplikacijske konstrukcije pridjeva u korpusu.....	64
8. Zaključak	74
9. Popis tablica u radu.....	78
10. Literatura	79
11. Vrela	81
Sažetak i ključne riječi	86
Summary and key words	86

1. Uvod

Pridjevi su riječi koje označuju svojstvo (kakvoću, pripadnost) i pridijevaju se čemu drugome kako bi to drugo dodatno označili. Oni su vrsta riječi najčešće podvrgnuta komparaciji u jezicima svijeta. U hrvatskome jeziku pridjevi se dijele na opisne i odnosne, a komparaciji su podvrgnuti opisni, kojih je razlikovno obilježje kvalitativnost, jer označuju svojstvo koje može biti različita intenziteta. Komparativ pridjeva u hrvatskome jeziku najčešće se derivira iz pozitiva trima sufiksima (-*ij-* -*j-* -*š-*) kojih je raspodjela relativno predvidljiva i normirana priručnicima. Međutim pri tvorbi komparativa sufiksima -*j-* i -*ij-* pojavljuju se dvostrukosti, kao i komparativni oblici koji se ne tvore u skladu s „pravilima“ za raspodjelu sufikasa. Ta je pojava zamijećena i u hrvatskim gramatikama, a opisali su je i kroatisti u znanstvenim radovima. U radu će se na primjerima iz hrvatskih novinarskih tekstova, internetske komunikacije te književnih djela dostupnih putem *Hrvatskoga nacionalnog korpusa* (HNK), *Hrvatskog web-korpusa* (HWK) i *Institutskog korpusa* (IK) utvrditi raspodjela sufikasa -*j-* i -*ij-* za tvorbu kompariranih oblika koji odstupaju od načelnih pravila. U analizi korpusa uključit će se i superlativi, budući da se superlativi tvore dodavanjem prefiksa *naj-* komparativu pridjeva. Popis svih izvora naveden je u popisu vrela na kraju rada.

Različiti se stupnjevi značenja pridjeva u hrvatskome jeziku mogu izraziti i perifrastično, a to je i jedini način na koji se može izraziti da pridjev ima jednak, odnosno manji intenzitet označenog svojstva od nečega drugog. U radu će se pažnja posvetiti pravilima za upotrebu perifrastične komparacije te komparaciji pridjeva prema nižem stupnju značenja.

Osim pozitiva, komparativa i superlativa, koji se tradicionalno smještaju u komparacijsku paradigmu, za iskazivanje različitih stupnjeva značenja pridjeva u hrvatskom se jeziku pojavljuju i oblici koji u hrvatskim gramatikama nisu dostatno (ili nisu uopće) obrađeni: aproksimativi, ekscesivi, intenzivi i ekvativi. Na primjerima iz korpusa utvrdit će se pojavnost aproksimativa u hrvatskome jeziku, odnosno odredit će se koje se vrste pridjeva deriviraju sufiksom -*ast-* te čestotnost takve derivacije. Također će se na primjerima iz korpusa utvrditi načini na koje se ekscesivi upotrebljavaju u hrvatskome jeziku te će se teorijski opisati intenzivi i ekvativi uz navođenje primjera iz korpusa. Naposljetku će se analizirati reduplikacijske konstrukcije koje se pojavljuju u hrvatskome jeziku i način njihove tvorbe.

Rezultati rada donijet će uvid u komparaciju pridjeva u suvremenome hrvatskom jeziku koji odstupaju od načelnih pravila te će se shvaćanje stupnjevanja značenja pridjeva proširiti novim oblicima koji donedavno nisu bili smatrani dijelom komparativnih shema.

2. Pridjevi

Pridjevi su u hrvatskome jeziku otvorena vrsta riječi koja je u gramatikama definirana na različite načine, ali svim je definicijama zajedničko to što određuju pridjeve prema značenju, službi i obliku (Marković 2010a: 16). Babić i dr. definiraju ih kao „riječi koje označuju stvarna ili zamišljena statična obilježja predmeta mišljenja izrečenih imenicama i drugim vrstama riječi koje označuju samostalne pojave. Pridjev sužava značenje riječi kojoj se pridjeva [...] Svojim oblikom pridjevi iskazuju četiri gramatička obilježja: rod, broj, padež i određenost/neodređenost“ (1991: 613, 615). Dakle, prema *značenju* (semantici) pridjev znači svojstvo (kakvoću, pripadnost), prema *službi* (funkciji) on se pridjeva čemu drugome (imenici) da bi to drugo dodatno označio, a prema *obliku* (morfologiji) mijenja se prema rodu, broju, padežu i određenosti (Marković 2010a: 16–17). Funkcija i morfologija pridjeva shvaćaju se jednako u svim definicijama, a razlika u definiranju javlja se na području semantike.

Definiranjem pridjeva kao „riječi kojima se iskazuje *kakvo je, čije je i od čega je* ono što znači riječ uz koju stoje“ (Silić – Pranjković 2005: 133) pretpostavlja se postojanje triju vrsta pridjeva – opisnih, posvojnih i gradivnih. U kroatistici se tradicionalno pretpostavlja takva podjela pridjeva od kojih opisni/kvalitativni izriču osobine i odgovaraju na pitanje *kakav*, gradivni/materijalni izriču tvarnost, od čega je što napravljeno, a posvojni/posesivni izriču pripadanje ili kakvu drukčiju povezanost onoga što znače imenice uz koje stoje s onim što znače riječi od kojih su izvedeni. Prema toj podjeli posvojni se pridjevi tvore sufiksima *-ov-* *-ev-* *-in-* *-ljev-* *-ovljev-* *-evljev-* i sufiksima koji imaju određene likove (svi na *-i*¹, osim *-acki*[†]), opisni pridjevi tvore se svim ostalim sufiksima, a gradivni nemaju posebnih tvorbenih elemenata pa se prikazuju s ostalima vrstama pridjeva (Babić 2002: 382).

Takva je podjela pridjeva nepotpuna jer postoje i druga pitanja kojima odgovaraju značenja pridjeva i ona ne obuhvaća pridjeve kojima se utvrđuje odnos pridjeva prema imenicama uz koje stoje (Raguž 2010: 107). Stoga neki kroatisti (usp. Tafra 1988; Barić i dr. 1997: 174; Babić 2002: 382; Težak – Babić 2002: 115; Marković 2010a: 85) pridjeve prema semantici dijele na opisne i odnosne definirajući ih kao „riječi kojima se izriču svojstva predmeta i pojava, označenih drugim vrstama riječi, i odnosi među njima“ (Barić i dr. 1997: 173). Opisni pridjevi izriču svojstva predmeta i pojava, odnosno opisuju predmet ili pojavu na koje se taj

¹ Sufiks *-acki* javlja se samo u pridjevu *išti ištacki* što je određeni oblik opisnoga pridjeva.

pridjev odnosi, a odnosni pridjevi izriču odnose među predmetima ili pojavama, odnosno označavaju odnos prema predmetu ili pojavi. Gradivni i posvojni pridjevi te pridjevi koji izriču prostor i vrijeme smatraju se podvrstama odnosnih pridjeva (*isto*: 174).² Tafra kao primjer navodi pridjev *bukov* koji ima različito značenje u sintagmama *bukova skočipipa* *bukova klupa* i *bukova kora* koja se mogu svesti pod značenje '*koji se odnosi na bukvu*' (2004: 172). Primjer je to koji potvrđuje da se pridjev *bukov* može svrstati u odnosne pridjeve, ali se ne može odrediti je li gradivni ili posvojni samo prema obliku. Budući da nema uzajamno jednoznačnog odnosa između oblika pridjeva i njegova gramatičkog i leksičkog značenja, u jednom izrazu pridjeva može biti sadržano nekoliko gramatičkih značenja i tek se iz njihove atributne upotrebe može zaključiti koje im je gramatičko značenje pridruženo kako bi mogli biti uvršteni u kategorije (usp. Znika 1997).

Podjela pridjeva na kategorije značajna je jer se u hrvatskome jeziku stupnjuju opisni pridjevi, a odnosni u slučajevima kada prenošenjem značenja postanu opisni.

2.1. Komparacija pridjeva

Komparacija (gradacija, stupnjevanje) u užem smislu označava morfološku (najčešće derivacijsku) promjenu riječi kojom se izražava veća ili manja, odnosno najveća ili najmanja vrijednost (mjera, snaga, stupanj) leksičkog značenja riječi, a u širem smislu podrazumijeva i sintaktičke načine iskazivanja stupnja leksičkog značenja riječi (Marković 2012: 296). Može se razlikovati stupnjevanje prema superiornosti (višem stupnju), prema inferiornosti (nižem stupnju) i prema ekvativnosti (jednakosti).

U hrvatskom su jeziku, kao i u drugim jezicima svijeta, komparaciji najčešće podvrgnuti pridjevi (Tafra 1988: 188). Kvalitativni pridjevi i prilozi kompariraju se kao relativni ili apsolutni pomoću sintetičkih oblika (komparativa, superlativa) ili sintaksnim (opisnim) sredstvima (analitičkim oblikom) (Simeon 1969: s. v. *komparacija*).³ Najčešće se radi o sintetičkim obliku dobivenom derivacijskom promjenom riječi, odnosno tvorbom novog oblika riječi od osnove dodavanjem tvorbenog formanta (prefiksa ili sufiksa) (Babić 2002: 38). Komparaciju u hrvatskome jeziku imaju opisni pridjevi u kojih je kvalitativnost

² Znika (1997) podrazumijeva postojanje četiriju vrsta pridjeva: opisnih, gradivnih, posvojnih i odnosnih.

³ Sintetički oblici u literaturi se nazivaju derivacijskim ili morfološkim oblicima, dok se analitički oblici nazivaju još i sintaktičkim i perifrastičnim oblicima.

razlikovno obilježje jer „označuju jednu osobinu predmeta (u najširem značenju riječi predmet), izdvojen u svim drugim osobinama, koja može biti različita intenziteta“ (Tafr, 1988: 187). Bića, predmeti i pojave mogu imati istu osobinu u nejednakoj količini u različito vrijeme ili u usporedbi s drugim bićima, predmetima i pojavama. Ovisno o stupnju osobine koju označuju pridjevi se kompariraju tako da razlike u količini te osobine iskažu posebnim oblicima pridjeva. U hrvatskome jeziku razlikuju se tri stupanja komparacije. Prvi je stupanj pozitiv (apsolutiv), osnovni, polazni i u smislu stupnjevanja neobilježeni oblik pridjeva. Drugim se stupnjem, komparativom, iskazuje veći stupanj značenja pridjeva. Treći je stupanj superlativ, oblik kojim se iskazuje najveći stupanj značenja pridjeva (Marković 2012: 297).

Iako komparacija u načelu ima tri stupnja, nekim pridjevima nedostaje oblik za neki stupanj. Takvi pridjevi imaju nepotpunu komparaciju (Simeon 1969: s. v. *komparacija*), npr. samo pozitiv i superlativ: *donji – najdonji, gornji – najgornji, zadnji – najzadnji, prednji – najprednji, stražnji – najstražnji, posljednji – najposljednji* (Marković 2010b: 12).

Usporedba podrazumijeva postojanje parametra komparacije/usporedbe (što se uspoređuje) i standarda komparacije/usporedbe (s čime se uspoređuje). „Parametar komparacije u hrvatskome je najčešće komparativ pridjeva, a standard komparacije obično je prijedložna konstrukcija od + G ili konstrukcija nego + N (ako je riječ o usporedbi dvaju pridjeva ili kad je imenički pojam kojega se svojstvo uspoređuje praćen odredbom okolnosti)“ (Marković 2013: 297). Ako standarda komparacije nema, komparativ i superlativ zovu se obično apsolutnim komparativom i apsolutnim superlativom (npr. *stariji ljudi, mlađi svijet, novija hrvatska književnost, prepun stadion, puna puncata vreća, sveznajući pripovjedač*), a nerijetko i elativom (*isto*: 298). Njima se ističe da tko ili što ima kakvo svojstvo u većoj, odnosno najvećoj i u manjoj, odnosno najmanjoj mjeri, ali ne u usporedbi s nekim drugim svojstvom.

Odnosni pridjevi u pravilu se ne mogu komparirati jer ne postoje različiti stupnjevi odnosa među dvama predmetima, odnosno pojavama, osim u slučajevima kada odnosni pridjevi prenošenjem značenja postanu opisni:

- (1) Ići raspravljati na gostujući teren , upuštati se u teološke i pseudoteološke rasprave , sasvim je suvišno , nemamo li poznatu ambiciju postati **papskijim** od pape (Zarez).
- (2) ...putem suda i prijatelja novih drugih pametniji poštenijih **hrvatskijih** modernijih sudonja kako je dio u vilu sirotinji nastojao oteti 40 m2 (Večernji).
- (3) Samobor je jedno od **najhrvatskijih** hrvatskih mjesta (Ženska posla).

U nekim slučajevima se odnosni pridjevi preobličuju u opisne, npr. *čovječan* uz *čovječji*, *junačan* uz *junački*, *didaktičan* uz *didaktički*, *dinamičan* uz *dinamički* i dr. (Babić 2002: 384):

- (4) Doktor Kolega (gradonačelnik je po profesiji liječnik) dobro je znao da može računati na kolege koji će podržati njegov postupak i koji bi u svojoj kolegijalnosti bili kapaci za još **junačkije** pothvate (HND).
- (5) Državna revolucija , smiona i divna po svom poletu , obilno pošćropljena , upravo natopljena dragocjenom krvlju **najjunačkijih** sinova zemlje u prošlosti i sadašnjosti , gotova je , ali treba izvesti duhovnu , duševnu revoluciju , revoluciju svih naših duša , svih naših srdaca , svih naših misli , svih naših osjećaja , svih naših djela (Matica).
- (6) I Turci i hajdući živjeli su i nadalje , u dugim zimskim noćima , živjeli na guslama , u komešanju sjena oko trepetave vatre u zadimljenim potleušicama , živjeli po žbunju i kamenju u sablasno gustoj mjesecini , strašniji i **junačniji** nego za života (IMOart).
- (7) Najslavniji , **najjunačniji** i najbolji junak naš bio je Krsto Frankopan , sin kneza Bernardina (Matica).

Iako se u hrvatskome jeziku kompariraju opisni pridjevi, nisu svi opisni pridjevi podložni komparaciji. Budući da su za sporazumijevanje važni i sadržaj i izraz jezičnih jedinica kompariraju se samo pridjevi koji označavaju svojstvo koje se može stupnjevati. Neki pridjevi imaju značenje koje se ne može stupnjevati (npr. *majčinski*, *donji*, *nijem*, *pokojni* i sl.), dok drugi već imaju značenje izraženo u povećanom stupnju (npr. *optimalan*) ili je njima već izraženo svojstvo u najvećoj ili najmanjoj količini (npr. *maksimalan*, *minimalan* i sl.) te je od njih nepravilno tvoriti komparativ i superlativ (iako to mnogi govornici hrvatskog jezika čine). U takvim primjerima dolazi do značenjske blokade tvorbe komparativa i superlativa (Znika 2012: 525, 526) i takvi pridjevi imaju samo jedan stupanj – pozitiv.

2.2. Tvorba komparativa pridjeva

U hrvatskom jeziku postoje donekle složena pravila za tvorbu komparativa pridjeva. Komparativ se tvori od osnove pridjeva sufiksima čija je raspodjela relativno predvidljiva, a pred kojima se osnovni slog pokraćuje (Barić i dr. 1997: 182). Sufiksi kojima se tvore komparativi u hrvatskome jeziku jesu: *-ij-* *-j-* i *-š-* (Silić – Pranjković 2005: 138; Marković 2012: 297; Kunzmann-Müller 2018: 189–191).

U nekim se hrvatskim gramatikama (Barić i dr. 1997: 182; Težak Babić 2005: 122–123; Maretić 1963: 218; Raguž 2010: 112) kao sufiksi za tvorbu komparativa navode se sufiksi *-ši*

-iji i -i,⁴ međutim ti sufiksi nisu dovoljno precizni što se može objasniti na primjeru komparativa pridjeva *crn* koji se u korpusu pojavljuju u oblicima *crniji* i *crnji*:

- (8) Sigurno je to , kad ne bi bilo tog glasa savjesti , svijet bi bio još **crniji** , zločestiji i brže bi išao prema propasti (Vjesnik).
- (9) Iza čega su se vrlo vjerojatno krili i još crnji scenariji (Vjesnik).

U komparativu *crniji* tvorenom sufiksom *-ij-* drugo *i* zapravo je fleksijski morf (G jd *crnijeg*) te tvorba komparativa nije *crn - iji*, nego *crn - ij - i*, dakle:

korijen + sufiks *-ij-* + fleksijski afiks

Za komparative pridjeva tvorene poput primjera *crnji* u dijelu normativnih priručnika hrvatskog jezika navodi se da „pridjevi čija osnova završava na nenepčani suglasnik osim na r imaju pred nastavkom *-i* jotiranu osnovu“ (Babić i dr. 1997: 182). Pred komparativnim sufiksom dolazi do glasovne promjene, osnova pridjeva jotira se, no pri određenju sufiksa *-i* kao derivacijskog sufiksa nedostaje suglasnik *j* koji je nužan da bi došlo do jotacije. Osim toga, sufiks *-i* je i pri tvorbi komparativa sufiksom *-j-* fleksijski morf (G jd *crnijeg*). Dakle, u tvorbi komparativa komparativni je sufiks *-j-*, a afiks *-i* je fleksijski (usp. Moguš 1970: 151; Marković 2013: 297). Odnosno pridjev *crnji* ne tvori se kao *crn - i*, nego kao *crn - j - i* prema formuli:

korijen + sufiks *-j-* + fleksijski afiks

Pravila za raspodjelu sufikasa su sljedeća:

Sufiks -š- leksički je ograničen na tri pridjeva (*lijep*, *lak*, *mek*).

Sufiks -j- pojavljuje se u jednosložnih pridjeva koji u svom osnovnom obliku imaju dugi slog (npr. *crn* – *crnji*, *jak* – *jači*, *brz* – *brži*) te u dvosložnim pridjevima sa sufiksima *-ek-* *-k-* i *-ok-* te *-el-*. Sufiks *-j-* dolazi i na neke jednosložne pridjeve s kratkim slogom (*strog* – *stroži*, *mrk* – *mrči*, *tih* – *tiši*) koji bi prema pravilu trebali imati sufiks *-ij-*.

⁴ Raguž (2010) navodi sufikse: *-ši*, *-i(ji)*, *-iji*.

Sufiks -ij- jedini je produktivan i služi za tvorbu komparativnih oblika većine dvosložnih i višesložnih pridjeva (*marljiv – marljiviji, darovit – darovitiji, ubog – ubogiji*) te jednosložnih pridjeva s kratkim slogom (*star – stariji, nov – noviji, strm – strmiji*). Sufiks -ij- dolazi i na neke jednosložne pridjeve s dugim slogom (*gol – goliji, pust – pustiji, svet – svetiji*) koji bi prema pravilu trebali imati sufiks -j- (Marković 2010b: 12).

Pridjevi *dobar, zao, malen, velik* imaju supletivne osnove u komparativu (*dobar – bolji, zao – gori, malen – manji, velik – veći*), a pridjev *dug* ima dvojne likove *duži* i *dulji* (isto: 12).

Iako su pravila za komparaciju pridjeva u hrvatskome jeziku ustaljena, ona ipak ne obuhvaćaju sve primjere koji se u jeziku pojavljuju.

Iako je pravilima određeno da pridjevi *dobar, zao, malen* i *velik* komparativ tvore od supletivnih osnova, u korpusu se pojavljuju primjeri tvorbe komparativa i superlativa tih pridjeva sufiksom -ši- koji se dodaje komparativu ranije tvorenom od supletivne osnove:

(10) Da nije prestrašno bilo bi fakat smešno , al po dosad učinjenom iste ekipe mislim da se je **boljše** prikloniti ovom prestrašnom (Blog).

(11) Kaj god , **gorše** nam nemre bit (Index).

(12) A meni sve jedan , **vekša** ili **manjša** (U registraturi).

U radu će se analizirati dvostrukosti koje se pojavljuju pri komparaciji pridjeva sufiksima -ij- i -j- kako bi se utvrdila raspodjela tih sufikasa među pridjevima kojih se javljaju dvojni oblici komparativa u korpusu.

U hrvatskome jeziku postoje i drugi načini stupnjevanja značenja pridjeva osim komparativima i superlativima. To su zasebne leksičke modifikacije, odnosno perifrastična komparacija (*vrlo dobar*), stupnjevanje prefiksima (*podobar, predobar, veleučen*) te stupnjevanje sintaktičkim postupcima (*dobar kao i ti*) (Raguž 2010: 112). U radu će se na temelju analize korpusa utvrditi pojavnost takvih načina stupnjevanja značenja pridjeva. Također će se pažnja posvetiti i sufiksaloj tvorbi aproksimativa kojima se iskazuje približan stupanj značenja pridjeva te reduplikacijskim konstrukcijama u hrvatskome jeziku.

3. Dvostrukosti pri tvorbi komparativa pridjeva

Unatoč relativnoj predvidljivosti raspodjele sufikasa za tvorbu komparativnih oblika u hrvatskom jeziku, u korpusu se pojavljuju dvostrukosti pri tvorbi komparativa sufiksima *-j-* i *-ij-* i već nekoliko desetljeća primjetno je pretezanje sufiksa *-ij-* (Vince 1977: 144). U literaturi se navodi mogućnost dvostrukosti u tvorbi komparativa pojedinih pridjeva npr. *bijel*, *crn*, *siv*, *plav*, *mrk*, *židak*, *mrzak*, *nijem*, *lijen*, *slan*, *čist*, *gorak*, *bijesan*, *tijesan* (usp. Vince 1977, Barić i dr. 1997, Barić i dr. 1999, Babić i dr. 2007, Težak i Babić 2005) koje se promatra kao izolirane slučajeve. Komparativni sufiks *-j-*, koji je danas neproduktivan, djelomično je „ugrožen“ i u komparativima pridjeva koji su već ranije tvoreni tim sufiksom, a koji imaju tendenciju priklanjati se produktivnijem sufiksu *-ij-*. Pridjev *gorak* komparativ tvori sufiksom *-j-* te se oblik *gorči* pojavljuje u svim trima analiziranim korpusima. No u korpusu internetske komunikacije počeo se pojavljivati i oblik *gorkiji* tvoren sufiksom *-ij-*:

(13)...dugo se smijuckao s licem sve **gorčim** i okrutnijim (Kostolomi).

(14)No najčešće se koriste oljuštene sjemenke budući da neoljušteni sezam ima malo **gorkiji** okus što je bitno kod korištenja u obliku namaza i slatkiša (Čuvarkuća).

Neproduktivni sufiks *-j-* tako se sve više povlači, a sufiks *-ij-* teži preoteti i one komparative koji su već načinjeni bivšim sufiksom *-j-* ili se barem nametnuti kao sekundarni oblik (Vince 1977: 144). Moguš smatra da varijantnim oblicima treba dopustiti dvojaku uporabu, ako je njihova tvorba u skladu s pravilima, jer će jezični hod takav da će jedan od oblika (obično onaj kraći) postati arhaičan i polako se izgubiti (1977: 168). Analizom korpusa usporedit će se učestalost korištenja sufiksa *-j-* i sufiksa *-ij-* u kompariranim oblicima pridjeva koji imaju dvostruke komparativne oblike.

3.1. Komparacija jednosložnih pridjeva

U hrvatskom jeziku prema pravilu jednosložni pridjevi koji u svom osnovnom obliku imaju dugi slog komparativ tvore sufiksom *-j-*, a jednosložni pridjevi koji u svom osnovnom obliku imaju kratki slog komparativ tvore sufiksom *-ij-*. Pojedini jednosložni pridjevi s dugim slogom koji bi prema pravilu komparativ trebali tvoriti sufiksom *-j-* tvore ga sufiksom *-ij-*, a

pojedini jednosložni pridjevi s kratkim slogom koji bi prema pravilu komparativ trebali tvoriti sufiksom *-ij-* tvore ga sufiksom *-j-* (v. poglavlje *Tvorba komparativa pridjeva*).

Na temelju analize korpusa koji se sastoji od tekstova iz hrvatskih novinarskih tekstova, internetske komunikacije te književnih djela utvrdit će se raspodjela sufikasa *-j-* i *-ij-* za tvorbu komparativa jednosložnih pridjeva iz gramatika Raguž (2010), Silić – Pranjković (2005), Težak – Babić (2005), Barić i dr. (1997).

Analizirani su jednosložni pridjevi s dugim slogom:

bijel, blag, blijed, bos, brz, cijel, crn, čest, čvrst, drag, fin, gluh, glup, gord, grd, grub, gust, hud, jak, kos, kriv, krnj, krut, lih, lijen, lud, ljut, mlad, mlak, nag, nijem, plah, plav, prijek, pust, ran, riđ, sam, sijed, siv, skup, slan, slijep, stran, suh, svet, štur, tuđ, tup, tust, tvrd, vran, znan, živ i žut.

te jednosložni pridjevi s kratkim slogom:

čist, dug, hrom, krt, kus, loš, mrk, nov, prav, prost, pun, sit, sklon, slab, smeđ, snen, spor, star, strm, strog, sur, svjež, škrt, tašt, tih, trom, vješt vrli, i zdrav.

U korpusu se ne pojavljuju ni komparativi ni superlativi pridjeva *cijel*, *hrom*, *kus*, *lih*, *nag*, *nijem*, *riđ*, *sur* i *vran*.

Pridjevi koji tvore komparirane oblike sufiksom *-j-* i u korpusu se ne pojavljuju tvoreni sufiksom *-ij-* jesu: *blâg*, *blijêd*, *lûd*, *prijêk* i *tvîd*. Ti se pridjevi kompariraju po pravilu prema kojem jednosložni pridjevi koji u svom osnovnom obliku imaju dugi slog komparativ tvore sufiksom *-j-*.

Pridjevi koji tvore komparirane oblike sufiksom *-ij-* i u korpusu se ne pojavljuju tvoreni sufiksom *-j-* jesu: *bôs*, *fîn*, *gôrd*, *kôs*, *kînj*, *krî*, *lijên*, *loš*, *mlâk*, *nov*, *prav*, *prošt*, *puñ*, *pûst*, *rân*, *sâm*, *siť*, *slân*, *smeđ*, *sneñ*, *spoř*, *stař*, *strân*, *svêt*, *svjež*, *štûr*, *tašt*, *troñ*, *tûđ*, *vješt*, *vrli*, *zdrav* i *znân*. Jednosložni pridjevi koji u svom osnovnom obliku imaju kratki slog komparativ tvore po pravilu sufiksom *-ij-*, međutim pojednak je i broj jednosložnih pridjeva koji u svom osnovnom obliku imaju dugi slog te komparativ tvore sufiksom *-ij-*.

3.1.1. Jednosložni pridjevi kojih se komparirani oblici u korpusu pojavljuju komparirani i sufiksom *-ij-* i sufiksom *-j-*

Jednosložni pridjevi s kratkim slogom kojih se komparativi i superlativi u korpusu češće pojavljuju komparirani sufiksom *-ij-* jesu *mrk*, *sklon*, *slab*, *strm* i *škrt*. Većina pojava komparativa i superlativa tih pridjeva u korpusu komparirana je po pravilu prema kojem jednosložni pridjevi koji u svom osnovnom obliku imaju kratki slog komparativ tvore sufiksom *-ij-*, a tek je manji broj pojava kompariran sufiksom *-j-* i ti se slučajevi mogu smatrati iznimkama.

Jednosložni pridjevi s dugim slogom kojih se komparativi i superlativi u korpusu češće pojavljuju komparirani sufiksom *-ij-* jesu *plav*, *sijed* i *tust*. Iako bi po pravilu jednosložni pridjevi s dugim slogom komparativ trebali tvoriti sufiksom *-j-*, većina pojava komparativa i superlativa tih pridjeva u korpusu komparirana je sufiksom *-ij-*.

Čestotnost pojavljivanja kompariranih oblika tih pridjeva prema korpusima u kojima se pojavljuju prikazana je u Tablici 1 (jednosložni pridjevi s kratkim slogom) i Tablici 2 (jednosložni pridjevi s dugim slogom) prema broju pojava u korpusu.

Tablica 1. Pojavnost kompariranih oblika jednosložnih pridjeva s kratkim slogom koji se u korpusu češće pojavljuju tvoreni sufiksom -ij- prema čestotnosti pojavljivanja

PRIDJEV	Oblik komparativa	HNK	HWK	IK	Ukupno	Oblik komparativa	HNK	HWK	IK	Ukupno
slab	slabiji	6293	70104	791	77188	slablji	2	28	0	30
sklon	skloniji	798	8248	50	9096	sklonji	0	4	0	4
strm	strmiji	42	1068	57	1167	strmlji	1	0	0	1
škrt	škrtiji	21	152	17	190	škrći	0	4	0	4
mrk	mrkiji	0	23	8	31	mrči	0	0	2	2

Tablica 2. Pojavnost kompariranih oblika jednosložnih pridjeva s dugim slogom koji se u korpusu češće pojavljuju tvoreni sufiksom -ij- prema čestotnosti pojavljivanja

PRIDJEV	Oblik komparativa	HNK	HWK	IK	Ukupno	Oblik komparativa	HNK	HWK	IK	Ukupno
plav	plaviji	3	207	5	215	plavlji	1	58	4	63
tust	tustiji	1	13	3	17	tušći	0	1	0	1
sijed	sjediji	0	6	0	6	sjedi	0	4	1	5

Komparativ pridjeva *slab* tvoren sufiksom *-ij-* (*slabiji*) pojavljuje se 5075 puta u korpusu novinarskih tekstova, 58787 puta u korpusu internetske komunikacije te 716 puta u korpusu književnih djela. Superlativ tvoren sufiksom *-ij-* (*najslabiji*) pojavljuje se 1218 puta u korpusu novinarskih tekstova, 11317 puta u korpusu internetske komunikacije te 75 puta u korpusu književnih djela.

Komparativ pridjeva *slab* tvoren sufiksom *-j-* (*slablji*) pojavljuje se 2 puta u korpusu novinarskih tekstova te 21 put u korpusu internetske komunikacije. Superlativ tvoren sufiksom *-j-* (*najslablji*) pojavljuje se 7 puta u korpusu internetske komunikacije:

- (15) Iako svatko od nas ima određeni imunitet , netko jači , netko **slabiji** , važno ga je dodatno pojačati , odnosno aktivirati (Com).
- (16) Jer , pokazao je , zanimaju ga prvenstveno dokazi i protudokazi , uvjerljivost svjedoka i svjedočenja , za razliku od nekih sudaca , neda se impresionirati prvostupanjskim presudama nego traži i sam slabe i **najslabije** točke optužnice , odnosno , pažljivo čita žalbe optuženih i njihovih odvetničkih timova (Politika).
- (17) Slična situacija je i u drugim zemljama regije a teška ekonomska situacija dodatno uvjetuje **sveslablju** zainteresiranost gledatelja (T-portal).
- (18) Efekt vode je bolji nego u Half-Lifeu 2 na njoj plutaju bačve koje kad ih pogodite se okreću , a iskre frcaju svugdje , no to je još **najslablji** primjer fizike u igri (Com).

Komparativ pridjeva *sklon* tvoren sufiksom *-ij-* (*skloniji*) pojavljuje se 752 puta u korpusu novinarskih tekstova, 7917 puta u korpusu internetske komunikacije te 48 puta u korpusu književnih djela. Superlativ tvoren sufiksom *-ij-* (*najskloniji*) pojavljuje se 46 puta u korpusu novinarskih tekstova, 331 puta u korpusu internetske komunikacije te 2 puta u korpusu književnih djela.

Komparativ pridjeva *sklon* tvoren sufiksom *-j-* (*sklonji*) pojavljuje se 4 puta u korpusu internetske komunikacije:

- (19) [...] istraživanja pokazuju da preko 80 % građana smatra kako žene nemaju dosta poticaja za rađanje , mlađe ispitanice **sklonije** su tvrdnji da porodijski dopust ima negativan utjecaj na njihov posao i karijeru , a uslijed niskih rodiljnih naknada većina majki nije u mogućnosti koristiti ovo pravo (Monitor).
- (20) U prosjeku gledano , pa i iz osobnog iskustva potvrđeno , čini se da su ljudi **najskloniji** funkcionirati po principu : ako dnevna zvjezdana prognoza predviđa pozitivne stvari , odgovarajući ishod , recimo , ljubavne zavrzame , pa uspjeh u poslu i , nadasve , dobro zdravlje , onda je sasvim ugodno povjerovati u sve to (Slobodna Dalmacija).
- (21) Smatram da sadašnjim čelnicima HNS nije u interesu jaka Rijeka i otvoreno sumnjam da će se Rijeci pomoći , već naprotiv **sklonji** sam vjerovati da će se nastojati Rijeku eliminirati (T-portal).

Komparativ pridjeva *strm* tvoren sufiksom *-ij-* (*strmiji*) pojavljuje se 42 puta u korpusu novinarskih tekstova, 856 puta u korpusu internetske komunikacije te 54 puta u korpusu

književnih djela. Superlativ tvoren sufiksom *-ij-* (*najstrmiji*) pojavljuje se 212 puta u korpusu internetske komunikacije te 3 puta u korpusu književnih djela.

Komparativ pridjeva *strm* tvoren sufiksom *-j-* (*strmlji*) pojavljuje se jednom u korpusu novinarskih tekstova:

- (22) Uska, vijugava i sve **strmija** ulica Napučena je varešanima seljacima (Priče s ostrva, iz grada i sa planine).
- (23) Tu se i održavaju utrke Svjetskog kupa što dovoljno govori o njihovoj konfiguraciji , a iako fotografija ne može dočarati nagib , riječ je o jednoj od **najstrmijih** staza u Sloveniji (Skijanje).
- (24) Sustav suhozida vjerojatno je stvoren za vrijeme mletačko-turskih ratova , kada se uzgoj loze , zbog sigurnosti , preselio na **strmlje** terene (HNK v30).

Komparativ pridjeva *škrt* tvoren sufiksom *-ij-* (*škrtiji*) pojavljuje se 13 puta u korpusu novinarskih tekstova, 109 puta u korpusu internetske komunikacije te 16 puta u korpusu književnih djela. Superlativ tvoren sufiksom *-ij-* (*najškrtiji*) pojavljuje se 8 puta u korpusu novinarskih tekstova, 43 puta u korpusu internetske komunikacije te jednom u korpusu književnih djela.

Komparativ pridjeva *škrt* tvoren sufiksom *-j-* (*škrći*) pojavljuje se 2 puta u korpusu internetske komunikacije, a superlativ tvoren sufiksom *-j-* (*najškrći*) također 2 puta u korpusu internetske komunikacije:

- (25) Rao je dodala kako je Indija voljna raspraviti o svim problemima koji stoje između njih i Pakistana , od graničnih sporova preko nuklearnog oružja do Kašmira , dok su pakistanski dužnosnici bili malo **škrtiji** na riječima , ali su pohvalili sastanak (Index).
- (26) " Kakav jadnik " , pomislili biste - da ne znate da je riječ o jednom od najbogatijih ljudi u SAD-u . I najvjerojatnije jednom od **najškrtijih** u svijetu , piše njemački Bild (Posao).
- (27) Samo sve manje se tome nadam , nekako je postao sve **škrći** , kao da nema dosta i bez da nas zakida gdje stigne (Blog).
- (28) [...] jer nitko nije budala zauvijek i ako je kava SAMO 3 kune onda si i **najškrći** može ponekad dozvoliti da prijatelju plati kavu (Forum).

Komparativ pridjeva *mrk* tvoren sufiksom *-ij-* (*mrkiji*) pojavljuje se 23 puta u korpusu internetske komunikacije te 7 puta u korpusu književnih djela. Superlativ tvoren sufiksom *-ij-* (*najmrkiji*) pojavljuje se jednom u korpusu književnih djela.

Komparativ pridjeva *mrk* tvoren sufiksom *-j-* (*mrči*) pojavljuje se jednom u korpusu književnih tekstova, a superlativ tvoren sufiksom *-j-* (*najmrči*) također jednom u korpusu književnih tekstova:

- (29) Tog kasnozimskog jutra pričinjala se Dominisu Lambethska palača još **mrkija** (Heretik).
- (30) A moralo je biti tako, jer je sada s onom gestom veselila samo starije, katkada baš **najmrkije** ljude, pa im se vragoljasto smijala (Priče s ostrva, iz grada i sa planine).
- (31) Ti, Lazo, duše svoje, što ja čujem, — na veliko ogario nijesi i rado si na bolju stranu naginjao, a ako je što negdje-negdje i bivalo šarenije ili **mrče** u onom zoru, pokajao si se, pa će prostiti milostivi bog na onom, kao što je oprostio svijetli car na ovom svijetu (S ličke grude).
- (32) Ah, amo te, ovamo de, ti **najmrči** vuče, koji kažeš, da pamet čovjekom vlada, ovamo te, pa da vidiš, gdje ti pamet osta...! (Ženski udesi)

Komparativ pridjeva *plav* tvoren sufiksom *-ij-* (*plaviji*) pojavljuje se 2 puta u korpusu novinarskih tekstova, 150 puta u korpusu internetske komunikacije te 5 puta u korpusu književnih djela. Superlativ tvoren sufiksom *-ij-* (*najplaviji*) pojavljuje se jednom u korpusu novinarskih tekstova te 57 puta u korpusu internetske komunikacije.

Komparativ pridjeva *plav* tvoren sufiksom *-j-* (*plavlji*) pojavljuje se jednom u korpusu novinarskih tekstova, 48 puta u korpusu internetske komunikacije te 4 puta u korpusu književnih djela. Superlativ tvoren sufiksom *-j-* (*najplavlji*) pojavljuje se 10 puta u korpusu internetske komunikacije:

- (33) Nebo je plavo , ali od jučer je još **plavije** (T-portal).
- (34) Dvapat je svitalo u Đorđićevoj , drugi put zagrebačko je nebo bilo **najplavije** i najzagrebačkije koje sam ikada vidio (Vjesnik).
- (35) Kada sam 1988. došao u Mikoakan u Meksiko da započnem istraživanje ponovo sam se našao u Pattinirovom pejzažu , ovog puta sa čudesnim vulkanskim planinama i sa jezerom Pakaro , čija je plava boja još **plavlja** od boje Lagoa Sante uistinu Pattinirova plava (Forum).
- (36) Jadransko more jedno je od najbistrijih , **najplavljih** i najslanijih , a možemo se hvaliti i činjenicom da je još uvijek prilično čisto (Bebe-Nestle).

Komparativ pridjeva *tust* tvoren sufiksom *-ij-* (*tustiji*) pojavljuje se jednom u korpusu novinarskih tekstova, 12 puta u korpusu internetske komunikacije te 2 puta u korpusu književnih djela. Superlativ tvoren sufiksom *-ij-* (*najtustiji*) pojavljuje se jednom u korpusu internetske komunikacije te jednom u korpusu književnih djela.

Komparativ pridjeva *tust* tvoren sufiksom *-j-* (*tušći*) pojavljuje se jednom u korpusu internetske komunikacije:

- (37) Ribe , osobito one **tustije** , sadrže masne kiseline koje smanjuju trigliceride i sprečavaju gomilanje trombocita (Večernji N).
- (38) Evo nas ovdje, a ti izvedi **najtustijega** vola iz svoje staje (Mlinarska djeca).
- (39) Bilo kako bilo , moja je kolekcija filmova sve **tušća** kako vrijeme prolazi , pa je tako i ovo jedan fat-free dodatak koji me iznimno razveselio (Blog).

Komparativ pridjeva *sijed* tvoren sufiksom *-ij-* (*sjediji*) pojavljuje se jednom u korpusu internetske komunikacije, a superlativ tvoren sufiksom *-ij-* (*najsjediji*) pojavljuje se 5 puta u korpusu internetske komunikacije.

Komparativ pridjeva *sijed* tvoren sufiksom *-j-* (*sjedī*) pojavljuje se 4 puta u korpusu internetske komunikacije te jednom u korpusu književnih djela:

- (40) Svi smo trebali biti stariji i **sjediji** (Gorila).
- (41) Pošto bi svi negdje putovali , agencija " The Hebemti " daruje **najsjedijem** na ovom blogu , ujedno i pobjedniku nagradne igre " Tko je jamac , a tko žirant na ovoj slici ? " potovanje bez izbora u velebnju nam Austro-Ugarsku Ponjet monokl (Moj blog).
- (42) Počeo si je, naime, prije mjesec dana bojadisati svoju progušanu kosu i brkove koji su još **sjedī** bili (Melita).

Komparirani oblici pridjeva *mrk* i *sijed* tvoreni sufiksom *-ij-* pojavljuju se u korpusu internetske komunikacije i u korpusu književnih djela, a komparirani oblici ostalih pridjeva koji se češće kompariraju sufiksom *-ij-* nego sufiksom *-j-* pojavljuju se u svim trima korpusima tvoreni sufiksom *-ij-*.

Komparirani oblici pridjeva *plav* tvoreni sufiksom *-j-* pojavljuju se u svim trima korpusima, komparirani oblici pridjeva *slab* pojavljuju se u korpusu novinarskih tekstova i u korpusu internetske komunikacije tvoreni sufiksom *-j-*, a komparirani oblici pridjeva *sijed* u korpusu internetske komunikacije i u korpusu književnih djela tvoreni sufiksom *-j-*. Komparirani oblici ostalih pridjeva koji se češće kompariraju sufiksom *-ij-* pojavljuju samo u jednom od korpusa tvoreni sufiksom *-j-*, i to u novinarskom korpusu komparirani oblici pridjeva *strm*, u internetskom korpusu komparirani oblici pridjeva *sklon*, *škrt* i *tust*, a u korpusu književnih djela komparirani oblici pridjeva *mrk*.

Jednosložni pridjevi s dugim slogom kojih se komparativi i superlativi u korpusu češće pojavljuju komparirani sufiksom *-j-* jesu *bijel, brz, crn, čest, čvrst, drag, gluh, glup, grd, grub, gust, hud, jak, kriv, krut, ljut, mlad, siv, skup, slijep, suh, tup, živ i žut*. Većina pojava komparativa i superlativa tih pridjeva u korpusu komparirana je po pravilu prema kojem jednosložni pridjevi koji u svom osnovnom obliku imaju dugi slog komparativ tvore sufiksom *-j-*, a tek je manji broj pojava kompariran sufiksom *-ij-* i ti se slučajevi mogu smatrati iznimkama.

Jednosložni pridjevi s kratkim slogom kojih se komparativi i superlativi u korpusu češće pojavljuju komparirani sufiksom *-j-* jesu *čist, strog i tih*. Iako bi po pravilu jednosložni pridjevi s kratkim slogom komparativ trebali tvoriti sufiksom *-ij-*, većina pojava komparativa i superlativa tih pridjeva u korpusu komparirana je sufiksom *-j-*.

Čestotnost pojavljivanja kompariranih oblika tih pridjeva prema korpusima u kojima se pojavljuju prikazana je u Tablici 3 (jednosložni pridjevi s dugim slogom) i Tablici 4 (jednosložni pridjevi s kratkim slogom) prema broju pojava u korpusu.

Tablica 3. Pojavnost kompariranih oblika jednosložnih pridjeva s dugim slogom koji se u korpusu češće pojavljuju tvoreni sufiksom -j- prema čestotnosti pojavljivanja

PRIDJEV	Oblik komparativa	HNK	HWK	IK	Ukupno	Oblik komparativa	HNK	HWK	IK	Ukupno	Oblik komparativa	HNK	HWK	IK	Ukupno
čest	čestiji	0	1	0	1	češći	17751	186375	3122	207248					
jak	jakiji	0	6	0	6	jači	15587	169020	4649	189275	jačiji		13		13
mlad	mladiji	0	34	0	34	mlađi	15893	148621	1758	166272					
brz	brziji	0	7	0	7	brži	9781	118388	1727	129896	bržiji		37		37
skup	skupiji	0	1	0	1	skupljiji	4750	69757	137	74644					
drag	dragiji	0	6	0	6	draži	2870	50937	645	54452					
čvrst	čvrstiji	2	17	0	19	čvršći	1386	10461	282	12129	dražiji		13		13
glup	glupiji	0	13	0	13	glupljiji	124	8572	68	8764					
živ	živiji	0	2	0	2	življi	361	4565	457	5383					
gust	gustiji	0	9	1	10	gušći	227	4345	291	4863					
grub	grubiji	0	7	0	7	grublji	320	3986	64	4370					
crn	crniji	31	665	57	753	crnji	344	3312	173	3829					
ljut	ljutiji	0	4	0	4	ljući	169	1803	231	2203					
krut	krutiji	0	26	0	26	krući	7	525	22	554					
bijel	bjeliji	3	131	11	145	bjelji	7	332	88	427					
suh	suhiji	0	30	0	30	suši	18	283	32	333	sušiji		4		4
kriv	kriviji	1	24	0	25	krivlji	4	204	4	212					
tup	tupiji	0	9	0	9	tuplji	2	191	6	199					
žut	žutiji	3	44	0	47	žući	3	156	26	185					
grd	grđiji	0	5	0	5	grđi	0	114	23	137					
siv	siviji	5	40	1	46	sivlji	3	55	17	75					
gluh	gluhiji	0	3	0	3	gluši	1	15	29	45					
hud	hudiji	0	2	0	2	huđi	0	6	27	33					
sljep	sljepiji	0	8	1	9	sljeplji	2	6	2	10					

Tablica 4. Pojavnost kompariranih oblika jednosložnih pridjeva s kratkim slogom koji se u korpusu češće pojavljuju tvoreni sufiksom -j- prema čestotnosti pojavljivanja

PRIDJEV	Oblik komparativa	HNK	HWK	IK	Ukupno	Oblik komparativa	HNK	HWK	IK	Ukupno	Oblik komparativa	HNK	HWK	IK	Ukupno
strog	strožiji	0	5	0	5	stroži	1837	11446	120	13403	strožiji	46	656	30	732
čist	čistiji	244	2366	92	2702	čišći	374	5526	126	6026	čišćiji		6		6
tih	tihiji	0	1	0	2	tiši	196	4342	514	5052	tišiji	1			1

Komparirani oblici pridjeva *čest* tvoreni sufiksom *-j-* (*češći, najčešći*) pojavljuju 207248 puta u korpusu.

Komparativ pridjeva *čest* tvoren sufiksom *-ij-* (*čestiji*) pojavljuje se jednom u korpusu internetske komunikacije:

- (43) Određena tradicionalna shvaćanja , koja su do sada postojala čak i u stručnoj javnosti , očigledno nisu dostatna za sve **češće** i intenzivnije različite vrste ugroženosti , od vatre pa do ostalih elementarnih opasnosti (Fokus).
- (44) Naime , jezik i politički status još uvijek su **najčešći** problemi koje pojedine hrvatske zajednice u inozemstvu pokušavaju riješiti (Glas Slavonije).
- (45) a i danas su rasistički ispadi i napadi na strance tamo puno **čestiji** nego kod nas (Forum).

Komparirani oblici pridjeva *jak* tvoreni sufiksom *-j-* (*jači, najjači*) pojavljuju 189256 puta u korpusu.

Komparativ pridjeva *jak* tvoren sufiksom *-ij-* (*jakiji*) pojavljuje se 6 puta u korpusu internetske komunikacije:

- (46) To ti je dokaz da se često čine **jačima** nego što jesu (Forum).
- (47) Veterani ne troše SUCKS projekte , njima je najmilije kada se neki iskusni neprijatelj uzoholi i počne koristiti svoje **najjače** oružje (Blog).
- (48) Pokorno javljam , bilježim se s štovanjem , jaki smo da **jakiji** nemožemo biti , idemo u Europu koliko sutra (Index).
- (49) Kupio je podosta mladih igrača i kao što piše na tribalfotballu trenutno su imaju najmlađu momčad među **najjakijima** u vrhu primere Primere , cope Del rey , i lige prvaka (Forum).

U korpusu se pojavljuju i komparirani oblici pridjeva *jak* koji komparativ sufiksom *-ij-* ne tvore od pozitiva, nego od komparativa tog pridjeva tvorenog sufiksom *-j-* (*jačiji, najjačiji*), i to komparativ 5 puta u korpusu internetske komunikacije, a superlativ 8 puta u korpusu internetske komunikacije:

- (50) Samo još da objasniš kako i čime su to **jačiji** Kako i čime " manjina " može vladati " većinom " (Forum).
- (51) Volim one knjige sa onim pesekom Pikom i volim slikovnicu o snjeguljici i pepeljugi Marko iz vrtića jer mislim da je on **najjačiji** u našoj grupi (Net).

Komparirani oblici pridjeva *mlad* tvoreni sufiksom *-j-* (*mlađi*, *najmlađi*) pojavljuju 166272 puta u korpusu.

Komparativ pridjeva *mlad* tvoren sufiksom *-ij-* (*mladiji*) pojavljuje se 33 puta u korpusu internetske komunikacije, a superlativ tvoren sufiksom *-ij-* (*najmladiji*) pojavljuje se jednom u korpusu internetske komunikacije:

- (52) Uskoro će više Madlibu koristiti što ima ovakvog **mlađeg** brata (Monitor).
- (53) Tako ste dobili ukusnu i zdravu krem juhu , odličan obrok pogotovo za **najmlađe** članove koji baš i ne vole povrće , pogotovo kuhano (Vaga-zdravlje).
- (54) Ponosan sam da pripadam ovoj zadnjoj grupi , kao uostalom većina , narocito onih **mladijih** , samopouzdanih stanovnika Hrvatske (Večernji).
- (55) Ja sam u Australiji radio tri posla / bolestan / da je supruga mogla biti kod kuće sa djecom , i tako dok nisam kalapsao , srecom **najmladije** je taman matrikulirao (Forum).

Komparirani oblici pridjeva *brz* tvoreni sufiksom *-j-* (*brži*, *najbrži*) pojavljuju 129896 puta u korpusu.

Komparativ pridjeva *brz* tvoren sufiksom *-ij-* (*bržiji*) pojavljuje se 6 puta u korpusu internetske komunikacije, a superlativ tvoren sufiksom *-ij-* (*najbržiji*) pojavljuje se jednom u korpusu internetske komunikacije:

- (56) Švicarac je u dvije vožnje ostvario vrijeme od 2 : 26,68 minuta , što je bilo 17 stotinki **brže** od drugoplasiranoga Francuza Frederica Covilija , a 32 stotinke bolje od trećega Amerikanca Bodea Millera , koji je prije dva tjedna postao svjetski prvak u toj disciplini (Glas slavonske).
- (57) **Najbrža** , najučinkovitija i najkvalitetnija kako gospodarska tako i demografska obnova Hrvatske može se ostvariti povratkom 50 do 100 tisuća hrvatskih iseljenika (Fokus).
- (58) Skuzile smo otprilike istodobno , ali ja sam bila **bržija** i nakupila više (Forum).
- (59) Prema tome Internet vidim kao **najbržije** i najmodernije informativno i zabavno svjedstvo elektronsko napravno pomagalo koje se može od jednom uključiti društveno i pojedinačno više osoba zajednički se igrati , komunicirati-dati intervju , razgovarati , dogovarati , reagirati , kritizirati , svadjatipomoci jedni drugima u nuzdi (Večernji).

U korpusu se pojavljuju i komparirani oblici pridjeva *brz* koji komparativ sufiksom *-ij-* ne tvore od pozitiva, nego od komparativa tog pridjeva tvorenog sufiksom *-j-* (*bržiji*, *najbržiji*), i to komparativ 5 puta u korpusu internetske komunikacije, a superlativ 8 puta u korpusu internetske komunikacije:

(60) Normalno je da će se chrome i drugi malo brže razvijati (iako ja ne primjetim taj **bržiji** razvoj) kada njega rade plaćeni programeri (T-portal).

(61) [...] a ja bio drugi najtrježniji a **najbržiji** (to u hendikepu i nije neki dobitak) , bravo ja (Blog).

Komparirani oblici pridjeva *skup* tvoreni sufiksom *-j-* (*skuplji*, *najskuplji*) pojavljuju se 74644 puta u korpusu.

Superlativ pridjeva *skup* tvoren sufiksom *-ij-* (*najskupiji*) pojavljuje se jednom u korpusu internetske komunikacije:

(62) Sjeme GM usjeva je **skuplje** , a GM proizvod jeftiniji i teško se plasira na tržištu (Com).

(63) nasuprot tomu istaknute su fotografije onih koji su kupili **najskuplje** automobile , koji su rijetkost bogatih i u Europi ili u Americi , **najskuplje** jahte , vile s okućnicama ... (Glas Koncila)

(64) Sadrži najbolje i **najskupije** bjelančevine koje provjereno povećavaju masu i moć mišića (FlexShop).

Komparirani oblici pridjeva *drag* tvoreni sufiksom *-j-* (*draži*, *najdraži*) pojavljuju se 54452 puta u korpusu.

Superlativ pridjeva *drag* tvoren sufiksom *-ij-* (*najdragiji*) pojavljuje se 6 puta u korpusu internetske komunikacije:

(65) Tarik : U posljednje vrijeme **draži** su mi piknici u blizini nekog restorana , premda se ne bih bunio da me netko pozove i na kampiranje (Gloria).

(66) Kad vaš**najdraži** lančić treba hitan popravak i malo ekstra pažnje da ostane i postane savršen , mi vam nudimo brzu uslugu ali i detaljne rekonstrukcije i redizajn s ciljem da vaš voljeni komad bude nosiv u svakoj prilici (Zlatarna Mario).

(67) Oni su najumiljatiji , najdobriji i **najdragiji** ... ma sve naj , naj .. (Vidi).

U korpusu se pojavljuju i komparirani oblici pridjeva *drag* koji komparativ sufiksom *-ij-* ne tvore od pozitiva, nego od komparativa tog pridjeva tvorenog sufiksom *-j-* (*dražiji*, *najdražiji*), i to komparativ 2 puta u korpusu internetske komunikacije, a superlativ 11 puta u korpusu internetske komunikacije:

(68) Ima partizana , evo grah su mi skuhalo , ali ovi na moru su puno mi **dražiji** , ali Pjegava ne ljuti se moram Mr El _M , dati svoje performanse (Forum).

(69) Kao što je svima **najdražiji** komentator WPT-a Mike Sexton uvijek govorio , potrebne su minute da se ig (Com).

Komparirani oblici pridjeva *čvrst* tvoreni sufiksom *-j-* (*čvršći*, *najčvršći*) pojavljuju se 12129 puta u korpusu.

Komparativ pridjeva *čvrst* tvoren sufiksom *-ij-* (*čvrstiji*) pojavljuje se 2 puta u korpusu novinarskih tekstova te 13 puta u korpusu internetske komunikacije. Superlativ tvoren sufiksom *-ij-* (*najčvrstiji*) pojavljuje se 4 puta u korpusu internetske komunikacije:

- (70) Oni će , uz proteine kao potporu , pomoći koži da postane sjajnija i elastičnija , noktima da budu **čvršći** i kosi da bude mekša i svilenkastija (Naturala).
- (71) Momak je i povremeni hrvatski reprezentativac , a kad je u potpunosti spreman , jedna je od **najčvršćih** karika svoje momčadi (Index).
- (72) Pri tom je ustanovljeno da postoji **čvrstija** stilsko i ikonografska povezanost među spomenicima , te da se uklapaju uopće tokove razvoja ranosrednjovjekovne skulpture alpsko-jadranskog područja , kao i da postoji izraženi kontinuitet kasnoantičkog i starokršćanskog likovnog jezika uranosrednjovjekovnoj skulpturi Istre (MZOS).
- (73) **Najčvrstiji** mob koji sam imao i jos uvijek ga imam je Nokia E50 (Mobil).

Komparirani oblici pridjeva *glup* tvoreni sufiksom *-j-* (*gluplji*, *najgluplji*) pojavljuju se 8764 puta u korpusu.

Komparativ pridjeva *glup* tvoren sufiksom *-ij-* (*glupiji*) pojavljuje se 4 puta u korpusu internetske komunikacije, a superlativ tvoren sufiksom *-ij-* (*najglupiji*) pojavljuje se 9 puta u korpusu internetske komunikacije:

- (74) Možda sam manji od najobičnijega i **gluplji** od **najglupljega** (Nemojte nam kosti pretresati).
- (75) Ne mogu sebi čak i pretpostaviti da izrečeš nešto **glupije** od " ja ću hrvatski pisati ćirilicom " Šta ja tako ? Vidiš da smo već postali drugari (Forum).
- (76) Svi su korisni , čak i oni **najglupiji** jer govore znanstvenicima što ne radi , kako ne treba raditi (Forum).

Komparirani oblici pridjeva *živ* tvoreni sufiksom *-j-* (*življi*, *najživlji*) pojavljuju se 5383 puta u korpusu.

Superlativ pridjeva *živ* tvoren sufiksom *-ij-* (*najživiji*) pojavljuje se 2 puta u korpusu internetske komunikacije:

- (77) Znaju li roditelji te ' malo **življe** ' mladeži gdje su im djeca petkom i subotom i što rade do 4 sata ujutro ? (Glas Slavonije)
- (78) Dvije su bombe eksplodirale u **najživljoj** turističkoj zoni u blizini popularnog noćnog kluba Sari , a jedna je eksplodirala u blizini američkog počasnog konzulata (Glas Slavonije).

- (79) Film isto tako ima i nekoliko **najživijih** momenata koje već nisam dugo vidio na filmu a to je recimo scena kada pjevaju karaoke (Popcorn).

Komparirani oblici pridjeva *gust* tvoreni sufiksom *-j-* (*gušći, najgušći*) pojavljuju se 4863 puta u korpusu.

Komparativ pridjeva *gust* tvoren sufiksom *-ij-* (*gustiji*) pojavljuje se 7 puta u korpusu internetske komunikacije. Superlativ tvoren sufiksom *-ij-* (*najgustiji*) pojavljuje se 2 puta u korpusu internetske komunikacije te jednom u korpusu književnih djela:

- (80) C Zero je prijedlog čija su potrošnja i emisije CO₂ nepostojeće , odnosno rješenje koje je posebno prilagođeno pooštavanju prometnih uvjeta i sve **gušćem** prometu u gradskim sredinama (Autoportal).
- (81) Mi u najljepšem i **najgušćem** dijelu bora , ovaj iznad slijedećim koji je izuzetno lijep , a onaj na trećem katu će se zadovoljit vrhom koji nije tako mali (T-portal).
- (82) Rano jutro i tišina , mora nigdje i nas nigdje , samo raslinje gusto da **gustije** ne može biti (Blog).
- (83) Iz **najgustije** trave pobjeći je mnogo lakše nego iz grada (Život puža).

Komparirani oblici pridjeva *grub* tvoreni sufiksom *-j-* (*grublji, najgrublji*) pojavljuju se 4370 puta u korpusu.

Komparativ pridjeva *grub* tvoren sufiksom *-ij-* (*grubiji*) pojavljuje se 7 puta u korpusu internetske komunikacije:

- (84) Nanesite je na četkicu ili neki **grublji** materijal i izribajte boju laganim kružnim pokretima (057 info).
- (85) Da me netko 30 dana neprekidno iz dana u dan sa stotinama priloga na taj način secira , na taj način **najgrubljim** riječima i vokabularom , gdje se traži da se meni pusti krv , da me se uhiti i zatvori , osudi , progna , izbaci (HND).
- (86) Iako mi ponekad extreme fit zna bit nedorečen u smislu kritike bez objašnjenja i ponekad malo tona koji mi se čini " **grubiji** " moram reći da se slažem s ovim što je napisao (Com).

Komparativ pridjeva *crn* tvoren sufiksom *-j-* (*crniji*) pojavljuje se 75 puta u korpusu novinarskih tekstova, 855 puta u korpusu internetske komunikacije te 104 puta u korpusu književnih tekstova. Superlativ tvoren sufiksom *-j-* (*najcrniji*) pojavljuje se 269 puta u korpusu novinarskih tekstova, 2457 puta u korpusu internetske komunikacije te 69 puta u korpusu književnih djela.

Komparativ pridjeva *crn* tvoren sufiksom *-ij-* (*crniji*) pojavljuje se 12 puta u korpusu novinarskih tekstova, 294 puta u korpusu internetske komunikacije te 49 puta u korpusu književnih tekstova. Superlativ tvoren sufiksom *-ij-* (*najcrniji*) pojavljuje se 19 puta u korpusu novinarskih tekstova, 371 puta u korpusu internetske komunikacije te 8 puta u korpusu književnih djela:

- (87) Njegov privatni demon koji ga već trideset godina drži na televiziji za nijansu je **crnji** negoli se čini (Nacional).
- (88) Što - **najcrnji** scenariji spekuliraju čak i zahtjevom za ostavkom (Glas Slavonije).
- (89) Daskora su obje cijevi ležale opet nalik na dvije mrtve zmijurine, samo što su sada bile crnije, i sve istučene (Priče s ostrva, iz grada i sa planine).
- (90) Zapravo u tom trenutku kao da je **najcrnji** oblak prekrio moje misli (Večernji).

Komparirani oblici pridjeva *ljut* tvoreni sufiksom *-j-* (*ljući, najljući*) pojavljuju se 2203 puta u korpusu.

Komparativ pridjeva *ljut* tvoren sufiksom *-ij-* (*ljutiji*) pojavljuje se 4 puta u korpusu internetske komunikacije:

- (91) Na svakoj razini igre čekaju vas protivnici , puno **ljući** od gladnih zvijeri i smrtonosnih neprijatelja iz softverskih radionica (Blog).
- (92) Ispadanje u kupu jest neuspjeh ali kao olakotnu okolnost možemo uzeti to da nisu ispali od Las Palmasa već od **najljućeg** neprijatelja Reala (T-portal).
- (93) Potlje to misto može da polije sirćetom ili počvrlja (istrlja) krpom nakvašenom u melemu spremljenom od aptovine , ljutike , mesliđana , soli , rakije sve to zajedno izburljati , što **ljutije** to bolje (IMOart).

Komparirani oblici pridjeva *krut* tvoreni sufiksom *-j-* (*krući, najkrući*) pojavljuju se 554 puta u korpusu.

Komparativ pridjeva *krut* tvoren sufiksom *-ij-* (*krutiji*) pojavljuje se 19 puta u korpusu internetske komunikacije, a superlativ tvoren sufiksom *-ij-* (*najkrutiji*) pojavljuje se 7 puta u korpusu internetske komunikacije:

- (94) Na sva se tri izložena modela smjenjuju mekši , višeslojni , svjetliji materijal i onaj **krući** i tamniji , kojima se provlače bojom naglašene trake (Vjesnik).
- (95) A kad mi je bilo " sedamnaest godina tek " , Tito je započeo s dugim nizom republika , koje su imale najrazličitije socijalističke forme (od **najkrućeg** staljinizma do samoupravne nebuloze) i uvijek isti nacionalni sadržaj : hrvatstvo u stanju duboke zamrznutosti (Vjesnik).

(96) Plus će biti i vertikalne linije koje će razdužiti vaše tijelo , kao i lakši materijali oni **krutiji** će samo stvoriti dojam nabijenosti (Com).

(97) Takav će biti novi Hrvatski sabor , **najkrutiji** i najizjednačeniji u hrvatskoj povijesti (Index).

Komparativ pridjeva *bijel* tvoren sufiksom *-j-* (*bjelji*) pojavljuje se 5 puta u korpusu novinarskih tekstova, 278 puta u korpusu internetske komunikacije te 78 puta u korpusu književnih tekstova. Superlativ tvoren sufiksom *-j-* (*najbjelji*) pojavljuje se 2 puta u korpusu novinarskih tekstova, 54 puta u korpusu internetske komunikacije te 10 puta u korpusu književnih djela.

Komparativ pridjeva *bijel* tvoren sufiksom *-ij-* (*bjeliji*) pojavljuje se 2 puta u korpusu novinarskih tekstova, 114 puta u korpusu internetske komunikacije te 9 puta u korpusu književnih tekstova. Superlativ tvoren sufiksom *-ij-* (*najbjeliji*) pojavljuje se 1 puta u korpusu novinarskih tekstova, 17 puta u korpusu internetske komunikacije te 2 puta u korpusu književnih djela:

(98) Tijelo joj je bilo **bjelje** od snijega , a kosa zlatna (Škole).

(99) Prvi je nastupio Školski zbor s pjesmom " Darovi za djecu " , potom su prvašići odigrali igrokaz " Zvezdani taliri " , učenice drugog razreda poigrale su se s pahuljicama i najavile dolazak **najbjeljeg** godišnjeg doba-zime (e-Zadar).

(100) Nakon nekog vremena primjetio sam da zubi postaju sjajniji **ibjeliji** tako da je to jos jedan plus ovoj metodi (Forum).

(101) Riječ je o kukcu s **najbjelijim** oklopom ikad pronađenim u prirodi , a njegova je površina također posebna - 10 je puta tanja od ljudske kose (Monitor).

Komparirani oblici pridjeva *suh* tvoreni sufiksom *-j-* (*suši*, *najsuši*) pojavljuju se 333 puta u korpusu.

Komparativ pridjeva *suh* tvoren sufiksom *-ij-* (*suhiji*) pojavljuje se 4 puta u korpusu internetske komunikacije, a superlativ tvoren sufiksom *-ij-* (*najsuhiji*) pojavljuje se 22 puta u korpusu internetske komunikacije:

(102) Ona treba bit na što toplijem , **sušem** i sunčanim mjestu (Forum).

(103) Zanimljivo je da se to **najsuše** mjesto na svijetu , nalazi uz najveće " skladište vode " , najveći ocean na svijetu (Advance).

(104) Komadi drvene građe (po mogućnosti što **suhije**) nasade se na željezni L profil i učvrste se vijcima (T-portal).

(105) minimalna i maksimalna Jurna Australia je znana kao **najsuhije** mjesto u cijeloj Australiji i na svijetu (Forum).

U korpusu se pojavljuju i komparirani oblici pridjeva *suh* koji komparativ sufiksom *-ij-* ne tvore od pozitiva, nego od komparativa tog pridjeva tvorenog sufiksom *-j-* (*sušiji*, *najsušiji*), i to komparativ jednom u korpusu internetske komunikacije i superlativ 3 puta u korpusu internetske komunikacije:

- (106) Što se tiče maske za kosu , maska se može nanositi na **sušiju** kosu češće , laganije maske za kosu čak i svaki puta kada se kosa pere , a jaču masku za kosu idealno je nanijeti jedan puta mjesečno (Wall).
- (107) Tehnološki najčišće , **najsušije** i najizdržljivije mazivo na bazi voska trenutno na tržištu (DSG).

U korpusu se pojavljuju i komparirani oblici *suhli*, *najsuhli* pridjeva *suh*:

- (108) Zidovi su izvana i iznutra suhi da ne mogu biti **suhli** (T-portal).
- (109) Zivim u **najsuhlijoj** državi na **najsuhlijem** kontinentu pa sela i 700 milja od glavnog grada imaju tekucu vodu (Slobodna Dalmacija).

Komparirani oblici pridjeva *kriv* tvoreni sufiksom *-j-* (*krivlji*, *najkrivlji*) pojavljuju se 212 puta u korpusu.

Komparativ pridjeva *kriv* tvoren sufiksom *-ij-* (*kriviji*) pojavljuje se 17 puta u korpusu internetske komunikacije, a superlativ tvoren sufiksom *-ij-* (*najkriviji*) pojavljuje se jednom u korpusu novinarskih tekstova te 7 puta u korpusu internetske komunikacije:

- (110) Dobar dio njih je , zbog vlastite koristi , Domovinskom ratu gledao kroz prste . Neki su stoga postali bogatiji , a neki i **krivlji** (Vjesnik).
- (111) Sigurno su oni **najkrivlji** , jer da im je voda do grla sigurno bi nešto napravili , nešto bi pokušali promijeniti (Vjesnik).
- (112) Kriva slika je bila **krivija** kada su u pitanju osobe starije od 45 godina (Ordinacija).
- (113) vjerojatno nisi roditelj , jer da jesi ne bi skrabao te svoje proizvoljne tvrdnje o tudjem pokojnom djetetu , posto bi i tebi bilo krivo , **najkrivije** , da netko povlaci ime tvog djeteta po medijskom smradu (Pollitika).

Komparirani oblici pridjeva *tup* tvoreni sufiksom *-j-* (*tuplji*, *najtuplji*) pojavljuju se 199 puta u korpusu.

Komparativ pridjeva *tup* tvoren sufiksom *-ij-* (*tupiji*) pojavljuje se 8 puta u korpusu internetske komunikacije, a superlativ tvoren sufiksom *-ij-* (*najtupiji*) pojavljuje se jednom u korpusu internetske komunikacije:

- (114) Ne volim naricanje da je svaka nova generacija sve **tuplja** , da mlade danas ništa pametno ne zanima i da ih u školi više ničemu ne poučavaju (Index).
- (115) Sto je jos gore , vecini se predstava toliko svidja da je gledamo vise puta za redom.A ne mozemo van dok i oni **najtupli** ne shvate u cemu se radi (Pollitika).
- (116) U početku je bol jaka , a kasnije postaje sve manja i **tupija** do potpunog nestanka (Pavletić).
- (117) [...] turci dokazali da su **najtupiji** narod na svijetu (Advance).

Komparirani oblici pridjeva *žut* tvoreni sufiksom *-j-* (*žući*, *najžući*) pojavljuju se 185 puta u korpusu.

Komparativ pridjeva *žut* tvoren sufiksom *-ij-* (*žutiji*) pojavljuje se 14 puta u korpusu internetske komunikacije, a superlativ tvoren sufiksom *-ij-* (*najžutiji*) pojavljuje se 3 puta u korpusu novinarskih tekstova te 30 puta u korpusu internetske komunikacije:

- (118) I to onako , muški cigaretu za cigaretom , pepeljara s desne strane tipkovnice (miševi i GUI još nisu bili omasovljeni pa je čikobernica stajala desno od tipkovnice , a računalo ispred tipkovnice , na računalu monitor tko se sjeća prvih IBM PC-a) , dim koji leluja oko monitora , nijansu **žućeg** sa te strane (Monitor).
- (119) Bi li takvo što napravili na domaćem terenu , upitali smo nekoliko poznatih medijskih djelatnika , koji se često bave upravo tim **najžućim** područjem novinarstva (Slobodna Dalmacija).
- (120) Čini mi se samo da daje za nijansu **žutiju** sliku nego drugi okulari (PCM).
- (121) Ja sam tak pofarbala svoje ekstenzije pa sam kupila od Garniera , najsvjetliju i **najžutiju** boju koju sam našla , mislim da se zove zlatno vrlosvjetlo blond (Forum).

Komparirani oblici pridjeva *grd* tvoreni sufiksom *-j-* (*grđi*, *najgrđi*) pojavljuju se 137 puta u korpusu.

Komparativ pridjeva *grd* tvoren sufiksom *-ij-* (*grdiji*) pojavljuje se 2 puta u korpusu internetske komunikacije, a superlativ tvoren sufiksom *-ij-* (*najgrdiji*) pojavljuje se 3 puta u korpusu internetske komunikacije:

- (122) Da nema " backspacea " situacija bi bila puno **grđa** (Vidi).
- (123) To je noć **najgrdeg** opijanja , trpanja u sebe najgorih poroka , noć u kojoj se satima čeka pred vratima zahoda (Blog).

- (124) Čuj , neurolog je dr. kao i svaki drugi , pa ako je i šta malo **grdi**je treba se suočiti s tim što prije , jer se mnoge stvari puno lakše rješavaju ako se odmah otkriju (Forum).
- (125) Uvjerljivo najneurotičnija , najhladnija i **najgrdi**ja od svih njih (Forum).

Komparativ pridjeva *siv* tvoren sufiksom *-j-* (*sivlji*) pojavljuje se 3 puta u korpusu novinarskih tekstova, 46 puta u korpusu internetske komunikacije te 15 puta u korpusu književnih tekstova. Superlativ tvoren sufiksom *-j-* (*najsivlji*) pojavljuje se 9 puta u korpusu internetske komunikacije te 2 puta u korpusu književnih djela.

Komparativ pridjeva *siv* tvoren sufiksom *-ij-* (*siviji*) pojavljuje se 5 puta u korpusu novinarskih tekstova te 25 puta u korpusu internetske komunikacije. Superlativ tvoren sufiksom *-ij-* (*najsiviji*) pojavljuje se 15 puta u korpusu internetske komunikacije te jednom u korpusu književnih djela:

- (126) Vlažne mrlje na crnoj koži pokućstva postale su **sivlje** i neodređenije (Sam čovjek).
- (127) Građevinski biznis , godišnje težak više od tri milijarde eura , **najsivlja** je zona hrvatskog gospodarstva (Politika).
- (128) Hoće li i koliko " špica " popraviti sliku aktualne sezone koja je u dosadašnjem dijelu nešto više obilovala **sivijim** nego svijetlijim tonovima ? (Vjesnik)
- (129) Čak i **najsivije** jutro pruža vam više svjetla od zatvorenih prostora stana , a više svjetla ujutro donosi dublji san navečer (UNIZG).

Komparirani oblici pridjeva *gluh* tvoreni sufiksom *-j-* (*gluši*, *najgluši*) pojavljuju se 45 puta u korpusu.

Komparativ pridjeva *gluh* tvoren sufiksom *-ij-* (*gluhiji*) pojavljuje se 2 puta u korpusu internetske komunikacije, a superlativ tvoren sufiksom *-ij-* (*najgluhiji*) pojavljuje se jednom u korpusu internetske komunikacije:

- (130) Kolike sam tek noćne puteve prebrojala svojim koracima , u **gluše** doba noći , u ranije doba jutro (Blog).
- (131) Kad smo se prvi put upoznali , osjetila sam **najglušu** tišinu no ikad (Drame).
- (132) Znamo vrlo dobro : nema **gluhijeg** čovjeka od onoga tko ne želi čuti (Franjevc ST).
- (133) Pa upravo zato da napokon i oni najsljepiji i **najgluhiji** shvate kako ovo društvo nema veze s temeljnim principom demokracije i izborima kao alatom iste (Politika).

U korpusu se pojavljuju i komparirani oblici *gluhli*, *najgluhli* pridjeva *gluh*:

(134) ...ali se zakašlja Ashaf mrko odšućuje , čvrsto zaklonjen mušepcima , demirima i džambezom pred prizorom vanjske halabuke Ashaf postaje **gluhliji** od gluhoga oca (Blog).

(135) ...naisla je crna prilika skitnice što uzalud od Jajca do Sarajeva traži posla i sad se pognuta i šutljiva vraća i bogzna gdje će i kada stići ; proz boriš riječ-dvije , a pustoš gluha , **najgluhlija** , bije iz mračnih brda unaokolo , niko to ne čuje (Index).

Komparirani oblici pridjeva *hud* tvoreni sufiksom *-j-* (*huđi*, *najhuđi*) pojavljuju se 33 puta u korpusu.

Superlativ pridjeva *hud* tvoren sufiksom *-ij-* (*hudiji*) pojavljuje se 2 puta u korpusu internetske komunikacije:

(136) Stanje bi postalo sâmo **huđe** , dakako (Forum).

(137) Licimirstvo najblažiju od dobrote sliku hini: **najhuđe** se zlobe kriju od svetinje u haljini! (Osman)

(138) Međutim , samo nešto manje od sto godina kasnije , obistinile su se riječi manastirskog ljetopisaca koji je zapisao : " Od svih manastira Dragović je sreće **najhudije** (Eparhija)".

Komparativ pridjeva *sljep* tvoren sufiksom *-j-* (*sljeplji*) pojavljuje se jednom u korpusu novinarskih tekstova, 2 puta u korpusu internetske komunikacije te jednom u korpusu književnih tekstova. Superlativ tvoren sufiksom *-j-* (*najsljeplji*) pojavljuje se jednom u korpusu novinarskih tekstova, 4 puta u korpusu internetske komunikacije te jednom u korpusu književnih djela.

Komparativ pridjeva *sljep* tvoren sufiksom *-ij-* (*sljepiji*) pojavljuje se 6 puta u korpusu internetske komunikacije te jednom u korpusu književnih djela. Superlativ tvoren sufiksom *-ij-* (*najsljepiji*) pojavljuje se jednom u korpusu internetske komunikacije:

(139) Zar i Palagruža nije s jedne strane , suvereni hrvatski teritorij , a s druge kudikamo " **sljeplje** " crijevo od Vitaljine i Prevlake (Vjesnik)?

(140) Oni koji misle da su bolji od adezea , sad se pitam tu koja je strana **sljeplja** (Forum).

(141) Vi mislite , sto **sljepija** osveta , tim vise mrznje , sto vise mrznje , tim vise čistog jednoglasja (Forum).

(142) Vrlo smo često skoro **najsljepiji** u odnosu prema samima sebi (Kapucini).

Komparirani oblici pridjeva *strog* tvoreni sufiksom *-j-* (*stroži*, *najstroži*) pojavljuju se 13403 puta u korpusu.

Komparativ pridjeva *strog* tvoren sufiksom *-ij-* (*strogiji*) pojavljuje se 5 puta u korpusu internetske komunikacije:

- (143) Na primjer , pravila za korištenje elektroničke pošte bit će slobodnija ako se odnose na studente , a **stroža** kada se radi o zaposlenima (SRCE).
- (144) Nekoliko predmeta iz njegova kratkog života , video zapisi i fotografije razgledavaju se u potpunoj tišini i pod **najstrožim** mjerama sigurnosti (Speleologija).
- (145) Shvatili su i puno kruci i **strogiji** ocevi , pa ce i taj (Blog).

U korpusu se pojavljuju i komparirani oblici pridjeva *strog* komparirani sufiksom *-ij-* koji komparativ sufiksom *-ij-* ne tvore od pozitiva, nego od komparativa tog pridjeva tvorenog sufiksom *-j-* (*strožiji*, *najstrožiji*), i to komparativ 37 puta u korpusu novinarskih tekstova, 482 puta u korpusu internetske komunikacije te 11 puta u korpusu književnih djela, a superlativ 9 puta u korpusu novinarskih tekstova, 174 puta u korpusu internetske komunikacije te 19 puta u korpusu književnih djela:

- (146) Aljmašani misle da bi trebalo povećati broj patrola , ali i uvesti **strožiji** režim i pri tome se pozivaju na granicu kod Donjeg Miholjca gdje se nakon zalaska sunca nitko ne može , osim policije , kretati u pograničnom pojasu (Glas Slavonije).
- (147) Ovaj moderni kupači kostim ne oduševljava samo roditelje i djecu već i **najstrožijeg** učitelja plivanja , jer nudi potpunu higijenu u vodi i na igranju na plaži (Natator).

Komparativ pridjeva *čist* tvoren sufiksom *-j-* (*čišći*) pojavljuje se 181 puta u korpusu novinarskih tekstova, 3480 puta u korpusu internetske komunikacije te 53 puta u korpusu književnih djela. Superlativ tvoren sufiksom *-j-* (*najčišći*) pojavljuje se 193 puta u korpusu novinarskih tekstova, 2046 puta u korpusu internetske komunikacije te 73 puta u korpusu književnih djela.

Komparativ pridjeva *čist* tvoren sufiksom *-ij-* (*čistiji*) pojavljuje se 189 puta u korpusu novinarskih tekstova, 1507 puta u korpusu internetske komunikacije te 44 puta u korpusu književnih djela. Superlativ tvoren sufiksom *-ij-* (*najčistiji*) pojavljuje se 55 puta u korpusu novinarskih tekstova, 859 puta u korpusu internetske komunikacije te 48 puta u korpusu književnih djela:

- (148) Ljudi po gradovima opravdano zahtijevaju da im se smeće na vrijeme odvozi i da žive u što **čišćem** okolišu , a ne razmišljaju kamo se ono odvozi (Vjesnik).

(149) Rekli su jedno drugome sve svoje jade i boli, otkrili sve slatke tajne **najčišće** ljubavi (Olga i Lina).

(150) Puno **čistije** i zdravije je i ono što je jednom izjavio Bill Gates : da će svako dijete u školi , umjesto knjiga , bilježnica , olovaka , imati samo laptop (Slobodna Dalmacija).

(151) Iza **tenajčistije** punovrijedne hrane na Zemlji stoji Sharon Truncky (Index).

U korpusu se pojavljuju i komparirani oblici pridjeva *čist* koji komparativ sufiksom *-ij-* ne tvore od pozitiva, nego od komparativa tog pridjeva tvorenog sufiksom *-j-* (*čišćiji*, *najčišćiji*), i to komparativ 3 puta u korpusu internetske komunikacije i superlativ 3 puta u korpusu internetske komunikacije:

(152) Time će učiniti grad **čišćijim** od snijega i zgradama olakšati svakodnevicu (Com).

(153) **Najčišćijim** gradovima proglašeni su Portland , Oregon , St. Paul i Austin (R-1).

Komparirani oblici pridjeva *tih* tvoreni sufiksom *-j-* (*tiši*, *najtiši*) pojavljuju se 5052 puta u korpusu.

Komparativ pridjeva *tih* tvoren sufiksom *-ij-* (*tihiji*) pojavljuje se jednom u korpusu internetske komunikacije:

(154) On je najljepše zvučao u nižim položajima i **tišoj** dinamici , dok je u višim i glasnijim situacijama ponešto izmicao nadzoru (Vjesnik).

(155) Jedan od **najtiših** PC-a na svijetu idealan je izbor za kućno multimedijalno računalo (Business).

(156) Meni je važnija zdrava i kvalitetna hrana nego preseravanje skupim autima-nisu njemci nista manji snobovi nego ljudi u hrvatskoj-oni to samo rade suzdržanije i **tihije** nego neki nasi (Forum).

U korpusu se pojavljuje i komparativ pridjeva *tih* koji komparativ sufiksom *-ij-* ne tvori od pozitiva, nego od komparativa tog pridjeva tvorenog sufiksom *-j-* (*tišiji*):

(157) Pored toga , zrakoplov bi bio znatno **tišiji** od sadašnjih te ekološki prohodljiviji (Vjesnik).

Komparirani oblici pridjeva *grd* i *hud* tvoreni sufiksom *-j-* pojavljuju se u korpusu internetske komunikacije i u korpusu književnih djela, a komparirani oblici ostalih pridjeva koji se češće kompariraju sufiksom *-j-* nego sufiksom *-ij-* pojavljuju se u svim trima korpusima tvoreni sufiksom *-j-*.

Komparirani oblici pridjeva *čist*, *crn*, *strog*, *bijel* i *siv* tvoreni sufiksom *-ij-* pojavljuju se u svim trima korpusima, komparirani oblici pridjeva *žut*, *kriv*, *čvrst* i *tih* pojavljuju se u korpusu novinarskih tekstova i u korpusu internetske komunikacije tvoreni sufiksom *-ij-*, a komparirani oblici pridjeva *gust* i *slijep* u korpusu internetske komunikacije i u korpusu književnih djela tvoreni sufiksom *-ij-*. Komparirani oblici ostalih pridjeva koji se češće kompariraju sufiksom *-j-* pojavljuju se samo u internetskom korpusu komparirani sufiksom *-ij-*.

3.1.2. Zaključak o komparaciji jednosložnih pridjeva

Primjetna je značajna razlika u pojavnosti kompariranih oblika tvorenih sufiksom *-ij-* i oblika tvorenih sufiksom *-j-* u pridjeva koji se češće kompariraju sufiksom *-ij-*. Komparativi pridjeva *strm* i *tust* pojavljuju se samo jednom, komparativ pridjeva *mrk* dva puta, a komparativi pridjeva *sklon* i *škrt* svega četiri puta u korpusu tvoreni sufiksom *-j-*. Stoga se može zaključiti da se ti pridjevi kompariraju sufiksom *-ij-*, a primjere u kojima se pojavljuju komparirani sufiksom *-j-* može se promatrati kao iznimke. Komparirani oblici pridjeva *slab* i *plav* češće se pojavljuju tvoreni sufiksom *-ij-* (*slabiji* 77188 puta, *plaviji* 215 puta) nego tvoreni sufiksom *-j-* (*slablji* 30 puta, *plavlji* 63 puta), međutim oblik tvoren sufiksom *-j-* pojavljuje se u korpusu dovoljno često da se te primjere ne može smatrati iznimkama od pravila, nego varijantnim oblicima komparativa tih pridjeva.

Komparativ pridjeva *sijed* pojavljuje se 6 puta kompariran sufiksom *-ij-* i 5 puta kompariran sufiksom *-j-*, a komparativ pridjeva *slijep* pojavljuje se 9 puta kompariran sufiksom *-ij-* i 10 puta kompariran sufiksom *-j-* te se može zaključiti da se ta dva pridjeva podjednako često stupnjuju obama sufiksima.

Za jednosložne pridjeve kojih se komparirani oblici u korpusu češće pojavljuju tvoreni sufiksom *-j-* nego sufiksom *-ij-* u Anićevu *Rječniku* (2003) navode se komparativni oblici tvoreni sufiksom *-j-*, ali ne i oblici tvoreni sufiksom *-ij-* (iznimka je pridjev *čist* kojeg se navode oba oblika komparativa: *čistiji* i *čišći*). S obzirom na to da je sufiks *-ij-* jedini produktivan, može se zaključiti da su oblici komparativa tih pridjeva tvoreni sufiksom *-ij-* rezultat pretezanja sufiksa *-ij-* na pridjeve koji komparativ tvore sufiksom *-j-*.

U korpusu se također pojavljuju i komparativni oblici *bržiji* (od *brz*), *čišćiji* (od *čist*), *dražiji* (od *drag*), *jačiji* (od *jak*), *strožiji* (od *strog*), *sušiji* (od *suh*) i *tišiji* (od *tih*). Tvorba komparativa *jačiji*, *dražiji*, *strožiji*, *tišiji* i *sušiji* mogla bi se objasniti provedbom palatalizacije ispred komparativnog sufiksa, međutim tako se ne može objasniti tvorba komparativa *bržiji* i

čišćiji. Stoga se ti oblici promatraju kao posljedica dodavanja sufiksa *-ij-* komparativu pridjeva ranije tvorenom sufiksom *-j-*.

3.2. Komparacija pridjeva sa sufiksima *-k-* *-ek-* *-ok-* i *-el-*

Pridjevi sa sufiksima *-k-* *-ek-* *-ok-* i *-el-* mogu tvoriti sintetički komparativ sufiksom *-j-* i/ili sufiksom *-ij-*. Komparacija tih pridjeva sufiksom *-ij-* tvori se prema formuli:

korijen + afiks *-k-* *-ek-* *-ok-* *-el-* + sufiks *-ij-* + fleksijski afiks

Na primjer komparativ pridjeva *sladak* tvoren sufiksom *-ij-* glasi *slatkiji* (*slad - k - ij - i*).

U dvosložnih pridjeva sa sufiksima *-ek-* *-k-* i *-ok-* te *-el-* pri tvorbi komparativa sufiksom *-j-* taj se sufiks gubi (*dalek – dalji*, *tanak – tanji*, *širok – širi*, *debeo – deblji*).⁵ Komparacija tih pridjeva sufiksom *-j-* provodi se prema formuli:

korijen + sufiks *-j-* + fleksijski afiks

Na primjer komparativ pridjeva *sladak* tvoren sufiksom *-j-* glasi *sladi* (*slad - j - i*).

Na temelju analize korpusa koji se sastoji od tekstova iz hrvatskih novinarskih tekstova, internetske komunikacije te književnih djela, utvrdit će se raspodjela sufikasa *-j-* i *-ij-* za tvorbu komparativa pridjeva sa sufiksima *-k-* *-ek-* *-ok-* i *-el-*. Analizirani su pridjevi koji se pojavljuju u Matešićevu rječniku *Das Rückläufige Wörterbuch des Serbokroatischen* (1965 – 1967):

- blizak, bridak, cjepak, čitak, drzak, gibak, gladak, gorak, gromak, jarki, jedak, klizak, kovak, kratak, krepak, krhak, krotak, ljubak, mrzak, nizak, pitak, plitak, prhak, rezak, rijedak, sipak, sladak, tanak, težak, trpak, uzak, vitak, zvonak, žarki, židak i žuhak;
- dalek;
- dubok, širok, visok i žestok;
- debeo, kiseo, veseo, vreo, uveo i zreo.

⁵ U komparativu pridjeva *debel* (*deblji*) pojavljuje se glas *l*, no radi se o epentetskom *l*.

Kao pridjevi sa sufiksom *-el-* analizirani su, uz pridjeve *debeo i kiseo*, i pridjevi *veseo, vreo, uveo i zreo* participskog podrijetla.

3.2.1. Komparacija pridjeva sa sufiksom *-k-*

Jedini pridjev sa sufiksom *-k-* kojeg se komparirani oblici ne nalaze u korpusu jest pridjev *cjepak*.

Pridjevi sa sufiksom *-k-* kojih se komparirani oblici u korpusu pojavljuju komparirani samo sufiksom *-ij-*, dok se oblik tvoren sufiksom *-j-* ne pojavljuje, jesu: *viřak, krřak, drřak, piřak, giřak, ljuřak, kliřak, řiřak, zvořak, reřak, prřak, grořak, jeřak, řiřak, kořak* i *siřak*.

Pridjev *těžak* jedini je pridjev sa sufiksom *-k-* koji se u korpusu pojavljuje samo kompariran sufiksom *-j-*, dok se oblik kompariran sufiksom *-ij-* ne pojavljuje u korpusu.

3.2.1.1. Pridjevi sa sufiksom *-k-* kojih se komparirani oblici u korpusu pojavljuju komparirani i sufiksom *-ij-* i sufiksom *-j-*

Pridjevi sa sufiksom *-k-* kojih se u korpusu pojavljuju dvostrukosti pri tvorbi komparativa jesu: *bliřak, briřak, glařak, góřak, jârki, krâtak, kreřak, kròtak, mrřak, niřak, plítak, rijédak, slařak, tařak, trřak, užak, žârki* i *žuřak*.

Komparativ pridjeva *žuřak* pojavljuje se samo 2 puta u korpusu, oba puta u korpusu internetske komunikacije, jednom tvoren sufiksom *-ij-* te jednom tvoren sufiksom *-j-*:

(158) Nije loša , ako volite **žuřkije** pivo (Blog).

(159) Malo **žuřća** rasprava nemora nikog brinuti , naš cilj je poznat (Radio Samobor).

Pridjevi kojih se komparativi i superlativi u korpusu češće pojavljuju komparirani sufiksom *-ij-* jesu: *briřak, jârki, kreřak, kròtak* i *trřak*. Čestotnost pojavljivanja kompariranih oblika tih pridjeva prema korpusima u kojima se pojavljuju prikazana je u Tablici 5 prema broju pojava u korpusu.

Tablica 5. Pojavnost kompariranih oblika pridjeva sa sufiksom -k- koji se u korpusu češće pojavljuju tvoreni sufiksom -ij- prema čestotnosti pojavljivanja

POZITIV	Oblik komparativa	HNK	HWK	IK	Ukupno	Oblik komparativa	HNK	HWK	IK	Ukupno
bridak	britkiji	3	87	2	92	bridi	0	1	0	1
krepak	krepkiji, krepčiji	0	30 1	4 15	50	krepči	0	11	17	28
jarki	jarkiji	0	40	0	40	jarči	0	2	0	2
krotak	krotkiji	1	31	5	37	kroči	0	1	4	5
trpak	trpkiji	0	16	3	19	trpči	0	1	0	1

Komparativ pridjeva *bridak* tvoren sufiksom -ij- (*britkiji*) pojavljuje se 2 puta u korpusu novinarskih tekstova, 56 puta u korpusu internetske komunikacije te jednom u korpusu književnih djela. Superlativ tvoren sufiksom -ij- (*najbritkiji*) pojavljuje se jednom u korpusu novinarskih tekstova, 31 put u korpusu internetske komunikacije te jednom u korpusu književnih djela.

Superlativ pridjeva *bridak* tvoren sufiksom -j- (*najbridi*) pojavljuje se jednom u korpusu internetske komunikacije, a uz njega se navodi u zagradi i oblik *britkiji*, što potvrđuje da je uobičajeniji oblik tvoren sufiksom -ij-:

- (160) I dok su mu jedni činili karakter **britkijim**, prodornijim i hrabrijim, drugi su mu davali racionalnost, toleranciju i blagost (Slobodna Dalmacija).
- (161) No, **najbritkijim** čitateljima ova knjiga predstavlja izniman izvor informacija, zadataka za vježbanje promišljanja i test domišljatosti (Dvostruka duga).
- (162) To pitanje nisu postavili čak niti inače vrlo logični g Hebrang, niti njegov **najbridi** (najbritkiji) oponent un Saboru g. Nenad Stazić (Večernji).

Komparativ pridjeva *krepak* tvoren sufiksom -ij- (*krepkiji*) pojavljuje se 26 puta u korpusu internetske komunikacije te 4 puta u korpusu književnih djela. Superlativ tvoren sufiksom -ij- (*najkrepkiji*) pojavljuje se 4 puta u korpusu internetske komunikacije.

Komparativ pridjeva *krepak* tvoren sufiksom -j- (*krepči*) pojavljuje se 11 puta u korpusu internetske komunikacije te 15 puta u korpusu književnih djela. Superlativ tvoren sufiksom -j- (*najkrepči*) pojavljuje se jednom u korpusu djela iz književnosti:

- (163) I zaista, taj me je počeo oslobađati more, počeo sam se osjećati **krepkijim**, sposobnijim i, nakon još jednoga, izašao sam na ulicu sigurniji, samosvjesniji nego što sam unišao u tu kavanicu (Olovna dolina).

- (164) Birao se najuzorniji mladić ili **najkrepkiji** i kršan muž (Zupcica).
- (165) Ne čini li vam se , da je ovaj dio slike , što predstavlja ljude , što je dolje , na zemlji , veći , snažniji i **krepči** od onoga , što predstavlja Mariju , okrunjenu anđelima , što je gore , nad zemljom ? (UNIZG)
- (166) Vi ćete mi opet doći s vašim Darwinom il Hartmannom i htjeti ljubav tumačiti tek — fiziologijskim načinom. — No da. — E — tu sam baš ja **najkrepča** negacija (Biedne priče).

U korpusu se pojavljuju i komparirani oblici pridjeva *krepak* koji komparativ sufiksom *-ij-* ne tvore od pozitiva, nego od komparativa tog pridjeva tvorenog sufiksom *-j-* (*krepčiji*, *najkrepčiji*), i to komparativ jednom u korpusu internetske komunikacije te 14 puta u korpusu djela iz književnosti, a superlativ jednom u korpusu djela iz književnosti:

- (167) Tako bilo prvi časak , nu što dalje , to se onaj duševni lik počeo sve većma mutiti , kao poblijedjela slika , dočim je ovaj drugi sve jasniji , sve **krepčiji** pred njegovima očima bivao (Slavoljub Penkala).
- (168) Jer se Pijemont, **najkrepčiji**, najuredniji i najslobodniji u Italiji, žrtvovao i podmetnuo leđa misli talijanskoj da je na sebi iznese ili da s njom utone (Berenikina kosa).

Komparativ pridjeva *jarki* tvoren sufiksom *-ij-* (*jarkiji*) pojavljuje se 30 puta u korpusu internetske komunikacije. Superlativ tvoren sufiksom *-ij-* (*najjarkiji*) pojavljuje se 10 puta u korpusu internetske komunikacije.

Komparativ pridjeva *jarki* tvoren sufiksom *-j-* (*jarči*) pojavljuje se 2 puta u korpusu internetske komunikacije:

- (169) Mini haljine uglavnom u tonovima ružičaste s dubokim džepovima preporuka su Guccija , dok se Max Mara poigrava puno **jarkijim** bojama , djeluje volumizirano i dizajnira haljine bez naramenica (Fashion).
- (170) Od **najjarkijih** , poput limun-žute i azurno-plave , do najnježnijih nijansi ružičaste i zelene (Večernji).
- (171) Kad bi se ploče ispunile krvlju , postale bi **jarče** boje (Škole).

Komparativ pridjeva *krotak* tvoren sufiksom *-ij-* (*krotkiji*) pojavljuje se jednom u korpusu novinarskih tekstova, 23 puta u korpusu internetske komunikacije te 5 puta u korpusu književnih djela. Superlativ tvoren sufiksom *-ij-* (*najkrotkiji*) pojavljuje se 8 u korpusu internetske komunikacije.

Komparativ pridjeva *krotak* tvoren sufiksom *-j-* (*kroći*) pojavljuje se jednom u korpusu internetske komunikacije i 4 puta u korpusu književnih djela:

- (172) Da si skromniji , običniji , da si **krotkiji** i pošteniji , da si malo više čovjek a malo manje samoproglašena veličina , da koji put javno prozoveš lopove i farizeje koji te hrane a nas upropaštavaju , imao bi puno više sljedbenika (Večernji).
- (173) To su **najkrotkije** od svih medonosnih pčela (OPG Šagi).
- (174) Sad sam bolji , sad sam **kroći** , sad sam čovjek , a sve - sve to učini blaga , skromna građanska djevojka (Slavoljub Penkala).

Komparativ pridjeva *trpak* tvoren sufiksom *-ij-* (*trpkiji*) pojavljuje se 12 puta u korpusu internetske komunikacije te 2 puta u korpusu književnih djela. Superlativ tvoren sufiksom *-ij-* (*najtrpkiji*) pojavljuje se 4 puta u korpusu internetske komunikacije te jednom u korpusu književnih djela.

Komparativ pridjeva *trpak* tvoren sufiksom *-j-* (*trpči*) pojavljuje se jednom u korpusu internetske komunikacije:

- (175) " Pravilo je jednostavno , što **trpkija** čokolada , to je količina polifenola u njoj veća " , tvrdi Taubert , napominjući kako su male količine tamne čokolade potrebne da se postigne učinak , a neće se negativno odraziti na težinu (24 sata).
- (176) Tragičan čovjek potvrđuje i **najtrpkiju** patnju : dovoljno je za to jak , pun , bogotvoran (Forum).
- (177) Da , toliko toga treba još vidjeti ; treba se naživjeti u tim sve krepčim i **trpčim** mirisima , ušuljati se u zvukove i kao zamro uzsaditi se u njih (Drame).

Komparirani oblici pridjeva *bridak* i *krotak* pojavljuju se u svim trima korpusima komparirani sufiksom *-ij-*, komparirani oblici pridjeva *krepak* i *trpak* komparirani sufiksom *-ij-* u korpusu internetske komunikacije i u korpusu književnih djela, a komparirani oblici pridjeva *jarki* komparirani sufiksom *-ij-* samo u korpusu internetske komunikacije.

Komparirani oblici pridjeva *krotak* i *krepak* komparirani sufiksom *-j-* pojavljuju se u korpusu internetske komunikacije i u korpusu književnih djela, a komparirani oblici ostalih pridjeva sa sufiksom *-k-* koji se češće kompariraju sufiksom *-ij-* pojavljuju se samo u internetskom korpusu komparirani sufiksom *-j-*.

Pridjevi *krepak*, *trpak* i *jarki* pri komparaciji sufiksom *-j-* zadržavaju afiks *-k-*. U korpusu se ne pojavljuju oblici tih pridjeva tvoreni bez afiksa *-k-*.

Pridjevi kojih se komparativi i superlativi u korpusu češće pojavljuju komparirani sufiksom -*ij*- jesu: *bližak*, *gladač*, *gorak*, *kratak*, *mržak*, *nižak*, *plitak*, *rijedak*, *sladak*, *tanak*, *užak* i *žarki*. Čestotnost pojavljivanja kompariranih oblika tih pridjeva prema korpusima u kojima se pojavljuju prikazana je u Tablici 6 prema broju pojava u korpusu.

Tablica 6. Pojavnost kompariranih oblika pridjeva sa sufiksom -*k*- koji se u korpusu češće pojavljuju tvoreni sufiksom -*j*- prema čestotnosti pojavljivanja

POZITIV	Oblik komparativa	HNK	HWK	IK	Ukupno	Oblik komparativa	HNK	HWK	IK	Ukupno
nizak	niskiji nižiji	0	9 2	0	11	niži	14232	97086	1907	113225
blizak	bliskiji bližiji	144 0	1429 7	5 0	1585	bliži	5988	60730	3215	69933
kratak	kratkiji	0	1	0	1	kraći	7837	48016	880	56733
uzak	uskiji	0	1	0	1	uži	5989	27344	963	34296
tanak	tankiji tanjiji	0	2 2	0	4	tanji	352	24734	239	25325
rijedak	rjetkiji	0	3	0	3	rjeđi	905	13076	538	14519
sladak	slatkiji	0	9	0	9	slađi	268	6265	328	6861
plitak	plitkiji	0	23	0	23	plići	86	1544	22	1652
gladak	glatkiji	10	211	2	223	gladi	7	590	16	613
mrzak	mrskiji	13	219	3	235	mrži	12	294	14	320
gorak	gorkiji gorčiji	0 0	17 4	0 7	28	gorči	24	369	21	414
žarki	žarkiji žarčiji	2 0	28 0	2 2	32	žarči	2	106	22	130

Komparirani oblici pridjeva *nizak* tvoreni sufiksom -*j*- (*niži*, *najniži*) pojavljuju se 113 225 puta u korpusu.

Komparirani oblici pridjeva *nizak* tvoreni sufiksom -*ij*- pojavljuju se isključivo u korpusu internetske komunikacije. Komparativ tvoren sufiksom -*ij*- (*niskiji*) pojavljuje se 4 puta, a superlativ tvoren sufiksom -*ij*- (*najnskiji*) pojavljuje se 5 puta:

(178) Naravno , neke od **nižih** čakri funkcioniraju i bez našeg znanja (Moj blog).

(179) U Nebu postoji hijerarhija odnosno savršeni red i to takav da postoji 9 andeoskih korova , od **najnižeg** prema najvišem (Večernji).

(180) Još ne vidjeh **niskijega** ega od ovijega profesora što ga se uvrijediše komentarima (VG danas).

(181) Ne bi htio nekoga uvrijediti ali pisan je jako ograničeno i samo ljudi sa **najniskijim** političkim stavovima ga mogu podupirati (ProFight Store).

U korpusu se pojavljuje i superlativ pridjeva *nizak* u kojeg se oblici komparirani sufiksom *-ij-* ne tvore od pozitiva, nego od komparativa tog pridjeva tvorenog sufiksom *-j-* (*najnižiji*), i to 2 puta u korpusu internetske komunikacije:

(182) Papa Pio XII . poručio je 25. studenog 1948. kapucinima : » Vaša je značajka blistati jednostavnošću običaja , čistoćom dobrote i sjajem svete radosti , kao i ponizno služiti u obavljanju svetih službi **najnižijim** slojevima i poglavito ljubiti i pomagati najpotrebnijima koje , i dan-danas , zlotvori prepređeno pokušavaju pridobiti na svoju stranu (Kapucini).

Komparirani oblici pridjeva *blizak* tvoreni sufiksom *-j-* (*bliži*, *najbliži*) pojavljuju se 69 933 puta u korpusu.

Komparativ pridjeva *blizak* tvoren sufiksom *-ij-* (*bliskiji*) pojavljuje se 106 puta u korpusu novinarskih tekstova, 1021 put u korpusu internetske komunikacije te 3 puta u korpusu književnih djela. Superlativ tvoren sufiksom *-ij-* (*najbliskiji*) pojavljuje se 38 puta u korpusu novinarskih djela, 408 puta u korpusu internetske komunikacije te 2 puta u korpusu književnih djela:

(183) Druga opcija mnogo je **bliža** Europljanima , osobito Rusima , iako se ni tu ne mogu uspostaviti jasne granice (Večernji).

(184) Izborom **najbližih** suradnika nova glavna urednica mogla bi najaviti početak sređivanja stanja na HTV-u (Glas Slavonije).

(185) Vlast , srećom , postaje sve otvorenija za suradnju s nama iako je to uglavnom zbog pritisaka iz svijeta koji inzistira na **bliskijoj** suradnji (Glas Slavonije).

(186) zatim vodenom kestenu i drugim tipičnim kineskim namirnicama što su se globalizacijom kineske kuhinje , posebice unatrag dvadeset posljednjih godina , preobrazile u povrće iz **najbliskijeg** nam okoliša , koje je pri ruci i koje se po lokalnim ukusima također slaže s " izvornom " kineskom svinjetinom , piletinom , račićima , ribom . . . (Večernji).

U korpusu se pojavljuju i komparirani oblici pridjeva *blizak* koji komparativ sufiksom *-ij-* ne tvore od pozitiva, nego od komparativa tog pridjeva tvorenog sufiksom *-j-* (*bližiji*, *najbližiji*), i

to komparativ jednom u korpusu internetske komunikacije, a superlativ 6 puta u korpusu djela iz književnosti:

- (187) Čovjek je biće satkano od tijela i duhovnog tijela ima i nije ništa bitniji od životinja samo što mu je naglašeno razvijenija svijest i **bližiji** je dimenziji svijesti ... (Forum)
- (188) ZAGREB - Milan Bandić jedini može poraziti Ivu Sanadera ukoliko bi se obojica kandidirali , uvjerena su trojica **najbližijih** Bandićevih suradnika (Jutarnji).

Komparirani oblici pridjeva *kratak* tvoreni sufiksom *-j-* (*kraći*, *najkraći*) pojavljuju se 56 733 puta u korpusu, dok se oblik kompariran sufiksom *-ij-* (*kratkiji*) pojavljuje samo jednom, i to s prefiksom *u-*:

- (189) Izbjegavajte ravno rezane frizure , kao što je klasični bob , ako imate **kraću** kosu (Net).
- (190) Pritom će uređaj pokazivati **najkraći** put do željenog proizvoda , ali i osiguravati dodatne podatke o proizvodu (Net).
- (191) Ukratko da **ukratkije** ne može (Net).

Komparirani oblici pridjeva *uzak* tvoreni sufiksom *-j-* (*uži*, *najuži*) pojavljuju se 34 296 puta u korpusu, dok se oblik kompariran sufiksom *-ij-* (*uskiji*) pojavljuje samo jednom:

- (192) [...] podignutija i manje celulitična nego inače (trik sa tamnim trapericama , malo **užih** i mini dužih nogavica , i višim štiklama čini čuda) ma divim se sama sebi (Blog).
- (193) Moja grupa je krenula **najužim** tunelom (Blog).
- (194) e , sva se tresem , mislim , već sam si spremila kaj ću obući , majica je uska da **uskija** nemre bit , bijela sa crnim prugama , veže se oko vrata (Blog).

Komparirani oblici pridjeva *tanak* komparirani sufiksom *-j-* (*tanji*, *najtanji*) pojavljuju se 25 325 puta u korpusu, dok se oblici komparirani sufiksom *-ij-* (*tankiji*) pojavljuju 2 puta:

- (195) [...] stalni demografski pritisci rezultirat će teškoćama u upravljanju Gradom posebno zbog činjenice da je sloj ljudi koji bi mogli upravljati Gradom svakim danom postajao sve **tanji** (Wikipedia).
- (196) To je bila ujedno **najtanja** pobjeda nekoga regionalnog predsjednika (Slobodna Dalmacija).
- (197) Takav konstruktivni sustav zajedno s izoliranom bazom temelja stvorili su preduvjete za gradnju mnogo većih odnosno viših i **tankijih** konstruktivnih elemenata , koji su svoj vrhunac doživjeli u Perzeopolisu (Wikipedia).

U korpusu se pojavljuje i superlativ pridjeva *tanak* u kojeg se oblici komparirani sufiksom *-ij-* ne tvore od pozitiva, nego od komparativa tog pridjeva tvorenog sufiksom *-j-* (*najtanjiji*), i to 2 puta u korpusu internetske komunikacije:

- (198) Nisam imao prilike isprobati kamere ove kategorije ostalih proizvođača , no Toshiba tvrdi da 17 milimetara debljine , ovaj uređaj čini **najtanjijim** na tržištu (T-portal).

Komparirani oblici pridjeva *rijedak* komparirani sufiksom *-j-* (*rjeđi*, *najrjeđi*) pojavljuju se 14 519 puta u korpusu, dok se oblici komparirani sufiksom *-ij-* (*rjetkiji*) pojavljuju 3 puta:

- (199) Ali jednobojni primjerci su **rjeđi** , većinom su nijansirano obojeni , tako se lakše prilagode okolišu (Forum).
(200) A koji tram vozi najčešće to ne znam , ali znam da je **najrjeđi** onaj kojeg baš čekam (Forum).
(201) To jest i nije točno jer ce jos **rijetkiji** ici na prijemni , a ti ces biti medju njima , i sve ce biti teze nego sto drugima izdaleka izgleda (Forum).

Komparirani oblici pridjeva *sladak* tvoreni sufiksom *-j-* (*sladji*, *najsladji*) pojavljuju se 6 861 put u korpusu.

Komparativ pridjeva *sladak* tvoren sufiksom *-ij-* (*slatkiji*) pojavljuje se 6 puta u korpusu internetske komunikacije. Superlativ tvoren sufiksom *-ij-* (*najslatkiji*) pojavljuje se 3 puta u korpusu internetske komunikacije:

- (202) Muž na vašim bregovima kada iscari purana žilavog poput kobile, drži da na čitavom svijetu nitko ne jede **slade** pečenke! (U registraturi)
(203) Pobjeda je uvijek **najslada** kada se preokrene meč u situacijama kad svi misle da nema povratka (Slobodna Dalmacija).
(204) Bilo ih je osam štenaca , sve jedan **slatkiji** od drugog (Dvostruka duga).
(205) A **najslatkija** stvar u tom Krašu mi je buketić koji izgleda kao cvjetni dok ga ne pogledaš malo bolje , a onda vidiš da su umjesto cvjetova zapravo Griotte (Forum).

Komparirani oblici pridjeva *plitak* tvoreni sufiksom *-j-* (*plići*, *najplići*) pojavljuju se 1652 puta u korpusu.

Komparativ tvoren sufiksom *-ij-* (*plitkiji*) pojavljuje se 14 u korpusu internetske komunikacije pojavljuje. Superlativ tvoren sufiksom *-ij-* (*najplitkiji*) pojavljuje se 9 puta u korpusu internetske komunikacije:

- (206) Bližilo se jadransko ljeto, a s njime su i vode postajale **pliće**, mlačnije, opasnije (Vježbanje života).
- (207) Otkrili smo sinjski bazen i sad u tzv. prvoj dubini (**najplićem** dijelu bazena) snimamo te scene noćnog kupanja i razgovora (Slobodna Dalmacija).
- (208) Ne , mi smo plitki da **plitkiji** ne možemo biti (Slobodna Dalmacija).
- (209) Čak i u onim najjezivijim i **najplitkijim** meksičkim sapunicama se neki vrag događa između dva glavna lika (Forum).

Komparirani oblici pridjeva *gladak* tvoreni sufiksom *-j-* (*gladi*, *najgladi*) pojavljuju se 613 puta u korpusu.

Komparativ pridjeva *gladak* tvoren sufiksom *-ij-* (*glatkiji*) pojavljuje se 10 puta u korpusu novinarskih tekstova, 207 puta u korpusu internetske komunikacije te jednom u korpusu književnih djela. Superlativ tvoren sufiksom *-ij-* (*najglatkiji*) pojavljuje se 4 puta u korpusu internetske komunikacije te jednom u korpusu književnih djela:

- (210) Daje prirodnu čvrstoću i **gladu** i svježiju kožu (Medikor).
- (211) SU: Hvala ti, Ua, ali panj je hrapav i kad je **najgladi** (Nemojte nam kosti pretresati).
- (212) Pergament je bio trajniji i **glatkiji** od kože , pa zato i pogodniji za pisanje , ali je bio osjetno skuplji (Glas Koncila).
- (213) Ako pronađete zamjerku na snagu , učinak blendanja , lakoću korištenja blendera , ako ne blenda **najglatkije** zelene sokove koje ste ikad probali (Vervita).

U korpusu se pojavljuju i komparirani oblici pridjeva *gorak* koji komparativ sufiksom *-ij-* ne tvore od pozitiva, nego od komparativa tog pridjeva tvorenog sufiksom *-j-* (*gorčiji*, *najgorčiji*), i to komparativ 3 puta u korpusu internetske komunikacije i 5 puta u korpusu književnih djela, a superlativ jednom u korpusu internetske komunikacije i 2 puta u korpusu djela iz književnosti:

- (214) A prešutiš **gorčiji** dio istine - da si sada u govnama do grla (Blogger).
- (215) Al ljubav koja se je tebi dogodila , najslađa je , al kasnije postaje **najgorčija** , njezin okus postaje sama gorčina (Forum).

Komparirani oblici pridjeva *mrzak* tvoreni sufiksom *-j-* (*mrži*, *najmrži*) pojavljuju se 320 puta u korpusu.

Komparativ pridjeva *mrzak* tvoren sufiksom *-ij-* (*mrskiji*) pojavljuje se 4 puta u korpusu novinarskih tekstova, 64 puta u korpusu internetske komunikacije te 2 puta u korpusu

književnih djela. Superlativ tvoren sufiksom *-ij-* (*mrskiji*) pojavljuje se 9 puta u korpusu novinarskih tekstova, 155 puta u korpusu internetske komunikacije te jednom u korpusu književnih djela:

- (216) Večeras su joj ti pogledi bili **mrži** nego ikada (Krv majke zemlje).
- (217) nije točno prijatelju u komentaru prije sam napisao da cijenim hamiltona i ono što radi u današnje vrijeme iako vozi za meni **najmržu** momčad (GP1).
- (218) Ništa mi nije **mrskije** od lošeg argumenta za gledište kojemu sam privržen (Skole).
- (219) Meteorolozi će ovih dana vjerojatno biti **najmrskija** struka u Slavoniji jer , sa svakom njihovom najavom porasta žive u termometru , raste i nervoza građana (Glas Slavonije).

Komparirani oblici pridjeva *gorak* tvoreni sufiksom *-j-* (*gorči*, *najgorči*) pojavljuju se 414 puta u korpusu.

Komparativ pridjeva *gorak* tvoren sufiksom *-ij-* (*gorkiji*) pojavljuje se 12 puta u korpusu internetske komunikacije. Superlativ tvoren sufiksom *-ij-* (*najgorkiji*) pojavljuje se 5 puta u korpusu internetske komunikacije:

- (220) No , kad je riječ o osobama s poteškoćama u razvoju ili osobama s invaliditetom , svaka nova priča postaje još **gorča** , tužnija i okrutnija ne samo za te osobe , već i za sve one koji ih vole , brinu se za njih i suosjećaju s njima (Glas Slavonije).
- (221) Našao je ono za što je bio unajmljen, trebao je samo otići sutradan ujutro na Jelenovac, predati Svlaru njegove crteže i obavijestiti ga da mu je sin zacijelo pronašao curu s kojom uživa u slovenskome motelu koji služi **najgorči** lager koji je Banić ikada pio (Gorka čokolada).
- (222) No najčešće se koriste oljuštene sjemenke budući da neoljušteni sezam ima malo **gorkiji** okus što je bitno kod korištenja u obliku namaza i slatkiša (Čuvarkuća).
- (223) Nemoj reci da je to ono polufinle 90 ' cini mi se kad smo izgubili 9 razlike u posljednjih 57 sekundi ? **Najgorkiji** poraz možda kojeg pamtim .. 20 trica ? (Forum)

Komparirani oblici pridjeva *žarki* tvoreni sufiksom *-j-* (*žarči*, *najžarči*) pojavljuju se 130 puta u korpusu.

Komparativ pridjeva *žarki* tvoren sufiksom *-ij-* (*žarkiji*) pojavljuje se 2 puta u korpusu novinarskih tekstova i 25 puta u korpusu internetske komunikacije. Superlativ tvoren sufiksom *-ij-* (*najžarkiji*) pojavljuje se 3 puta u korpusu internetske komunikacije:

- (224) Dječice , vi ste mi dragi i sve vas volim i pozivam vas , da mi budete bliži i da vaša ljubav prema mome bezgriješnom srcu bude **žarča** (Medjugorje).
- (225) Ta to je ciganska krepost i **najžarča** ljubav! (U registraturi)

(226) Možete zadržati modele u **žarkijim** bojama ukoliko jako pazite na što ih nosite , ali oni u pastelnim i toplim tonovima najbolji su izbor (Fashion).

(227) [...] tamo je zgasio sunce na mjestu gdje je **najžarkiji** trebao stajati plamen (Blogger).

U korpusu se pojavljuje i komparativ pridjeva *žarki* kojeg se komparativ kompariran sufiksom *-ij-* ne tvori od pozitiva, nego od komparativa tog pridjeva tvorenog sufiksom *-j-* (*najžarči*), i to 2 puta u korpusu književnih djela:

(228) A sada je izbila na površinu **žarčija**, jača, no ikada! (Pusto ognjište)

Komparirani oblici svih pridjeva sa sufiksom *-k-* koji se češće kompariraju sufiksom *-j-* pojavljuju se u svim trima korpusima tvoreni sufiksom *-j-*.

Komparirani oblici pridjeva *blizak*, *gladak*, *mrzak* i *žarki* pojavljuju se u svim trima korpusima komparirani sufiksom *-ij-*, komparirani oblici pridjeva *gorak* komparirani sufiksom *-ij-* u korpusu internetske komunikacije i u korpusu književnih djela, a ostalih pridjeva sa sufiksom *-k-* koji se češće kompariraju sufiksom *-j-* pojavljuju se samo u internetskom korpusu komparirani sufiksom *-ij-*.

Pridjevi *gorak* i *žarki* pri komparaciji sufiksom *-j-* zadržavaju afiks *-k-*. U korpusu se ne pojavljuju oblici tih pridjeva tvoreni bez afiksa *-k-*.

3.2.1.2. Zaključak o komparaciji pridjeva sa sufiksom *-k-*

Kao i kod jednosložnih pridjeva, primjetna je značajna razlika u pojavnosti kompariranih oblika tvorenih sufiksom *-ij-* i oblika tvorenih sufiksom *-j-* u pridjeva koji se češće kompariraju sufiksom *-ij-*. Komparativi pridjeva *bridak* i *trpak* pojavljuju se samo jednom, komparativ pridjeva *jarki* dva puta, a komparativi pridjeva *krotak* svega pet puta u korpusu tvoreni sufiksom *-j-*. Stoga se također može zaključiti da se ti pridjevi kompariraju sufiksom *-ij-*, a primjere u kojima se pojavljuju komparirani sufiksom *-j-* može se promatrati kao iznimke. Komparirani oblici pridjeva *krepak* češće se pojavljuju tvoreni sufiksom *-ij-* (50 puta) nego tvoreni sufiksom *-j-* (28 puta), međutim oblik tvoren sufiksom *-j-* pojavljuje se u korpusu dovoljno često da se te primjere ne može smatrati iznimkama od pravila, nego varijantnim oblicima komparativa tih pridjeva.

Za pridjeve sa sufiksom *-k-* kojih se komparirani oblici u korpusu češće pojavljuju tvoreni sufiksom *-j-* nego sufiksom *-ij-* u Anićeve *Rječniku* (2003) navode se komparativni oblici tvoreni sufiksom *-j-*, ali ne i oblici tvoreni sufiksom *-ij-* (iznimka je pridjev *mrzak* kojeg se navode oba oblika komparativa: *mrskiji* i *mrži*). S obzirom na to da je sufiks *-ij-* jedini produktivan, može se zaključiti da su oblici komparativa tih pridjeva, kao i u slučaju jednosložnih pridjeva, tvoreni sufiksom *-ij-* rezultat pretezanja sufiksa *-ij-* na pridjeve koji komparativ tvore sufiksom *-j-*.

U korpusu se pojavljuju komparirani oblici *gorči* (od *gorak*), *jarči* (od *jarki*), *krepči* (od *krepak*), *trpči* (od *trpak*), *žarči* (od *žarki*) i *žušći* (od *žuhak*) što pokazuje da se pri tvorbi komparativa navedenih pridjeva sufiksom *-j-* zadržava afiks *-k-*.

U korpusu se također pojavljuju i komparativni oblici *nižiji* (od *nizak*), *bližiji* (od *blizak*), *tanjiji* (od *tanak*), *gorčiji* (od *gorak*) i *žarčiji* (od *žarki*). Tvorba tih komparativnih oblika može se promatrati kao posljedica dodavanja sufiksa *-ij-* komparativu pridjeva ranije tvorenom sufiksom *-j-*.

Među pridjevima sa sufiksom *-k-* kojih se komparirani oblici pojavljuju u korpusu komparirani oblici sa sufiksima, pridjevi koji se češće pojavljuju komparirani sufiksom *-j-* češće se pojavljuju u korpusu od pridjeva koji se češće pojavljuju komparirani sufiksom *-ij-*. Najmanje pojava među pridjevima koji se kompariraju obama sufiksima, a pretežno sufiksom *-j-* ima pridjev *žarki* koji se u korpusu pojavljuje 130 puta kompariran sufiksom *-j-* i 32 puta kompariran sufiksom *-ij-*, sveukupno 162 pojavnice u korpusu. Najviše pojava među pridjevima koji se kompariraju obama sufiksima, a pretežno sufiksom *-ij-* ima pridjev *bridak* koji se u korpusu pojavljuje 92 puta kompariran sufiksom *-ij-* i jednom kompariran sufiksom *-j-*, sveukupno 93 pojavnice u korpusu.

3.2.2. Komparacija pridjeva sa sufiksima *-ek-* *-ok-* i *-el-*

Analizirani su pridjevi sa sufiksima *-ek-* *-ok-* i *-el-* koji se nalaze u Matešićevu rječniku *Das Rückläufige Wörterbuch des Serbokroatischen* (1965 – 1967).

Pridjev *dalek* sa sufiksom *-ek-* komparativ tvori sufiksom *-j-*, a u korpusu se samo jednom pojavljuje oblik kompariran sufiksom *-ij-* u primjeru:

(229) Nije **dalekije** od Pariza , al za mene ko da je na Antarktici (Blog).

Analizirana je pojavnost pridjeva *dubok*, *širok*, *visok* i *žestok* sa sufiksom *-ok-* u korpusu. Pridjevi sa sufiksom *-ok-* kompariraju se sufiksom *-j-*, a pojavnice komparirane sufiksom *-ij-* u korpusu se rijetko pojavljuju.

Pridjevi *dubok* i *širok* u korpusu se pojavljuju komparirani samo sufiksom *-j-* (*dublji* ~ 45 000 puta i *širi* ~ 180 000 puta), dok se oblik kompariran sufiksom *-ij-* ne pojavljuje. Komparativi pridjeva *visok* i *žestok* u korpusu se većinom pojavljuju komparirani sufiksom *-j-* (*viši* ~ 2 000 000 puta i *žešći* ~ 17 000 puta).

Komparativ pridjeva *žestok* tvoren sufiksom *-ij-* (*žestokiji*) u korpusu se pojavljuje dva puta, oba puta u korpusu internetske komunikacije, u primjerima:

(230) Jer , teroristi novog stoljeća nadigrali su filmsku industriju ; oni su krvoločniji , beskrupulozniji , odvratniji , **žestokiji** nego bilo koji najnegativniji od " loših momaka " u našim filmskim sjećanjima (Monitor).

(231) Onak kad se raspravljala sa svoje troje djece neodoljivo podsjeća na mog životnog idola Ala The Bundyja , ali ovo je nova verzija , brža , pričljivija , **žestokija** , i naravno , naprosto neodoljiva (Moj blog).

Komparativ pridjeva *visok* tvoren sufiksom *-ij-* (*visokiji*) u korpusu se pojavljuje tri puta, dva puta u korpusu internetske komunikacije i jednom u korpusu književnih djela, u primjerima:

(232) Cicatija je nego što je **visokija** (David udruga; Ziher).

(233) I ovaj ima svoji " pajolići " , malo **visokiji** nego pajoli gdje se spava (Slobodna Dalmacija).

(234) Draga moja Jelice, jučer popodne bili smo u Bobovišću gdje je Nazor proveo mlade dane: popeli se u njegov Hram (tri stupa!) i pisao sam, malo **visokije**, za kamenim njegovim stolom (vidjet ćeš foto!) (Sabrana pisma).

U korpusu se pojavljuju i komparirani oblici pridjeva *visok* u kojima se pri tvorbi komparativa sufiksom *-ij-* provodi palatalizacija suglasnika *k* ispred komparativnog afiksa *-ij-* (*visočiji*, *najvisočiji*), i to komparativ 2 puta u korpusu novinarskih tekstova te 77 puta u korpusu internetske komunikacije, a superlativ 27 puta u korpusu internetske komunikacije te jednom u korpusu djela iz književnosti:

(235) Dolazi li doba visokog čovjeka , koji više neće biti visok , nego samo prosječno visok , a visoki će biti samo oni koji su dosta **visočiji** od tog visokog koji je prosječan (Zamirnet).

(236) Sloboda spada sigurno i neporecivo u **najvisočije** ciljeve kolektiviteta (Zarez).

U korpusu se pojavljuju i komparirani oblici *višlji*, *najvišlji* pridjeva *visok*:

(237) Louboutinke sve **višlje** i **višlje** (She).

(238) "Pristan " se tako nakon prošlogodišnjeg porazu u finalu uzdignuo do **najvišlje** stepenice pobjedničkog postolja (057 info).

Analizirana je pojavnost pridjeva *debeo*, *kiseo*, *veseo*, *vreo*, *uveo* i *zreo* sa sufiksom *-el-* u korpusu. U korpusu se ne pojavljuju komparirani oblici pridjeva *uveo*.

Pridjev *debeo* komparira se pretežno sufiksom *-j-* (*deblji*, *najdeblji*).

Komparirani oblici pridjeva *debeo* tvoreni sufiksom *-ij-* (*debeliji*, *najdebeliji*) pojavljuju se sveukupno 7 puta u korpusu. U korpusu internetske komunikacije pojavljuje se 4 puta komparativ i 2 puta superlativ, a u korpusu književnih djela jednom komparativ:

(239) Najzada ga je se to štuvalo da on toliko za nju skrbi i trepeće, a ona je saki dan se lipja i **debelija**, kako jena pupa (Usmene narodne priče).

(240) [...] sinko ajmo se spusiti doli i isisati nesto krvi nekolicini **najdebelijih** seljaka (Advance).

Pridjevi *zreo*, *veseo*, *kiseo* i *vreo* kompariraju se sufiksom *-ij-* (*zreliji*, *veseliji*, *kiseliji*, *vreliji*), a oblici komparirani sufiksom *-j-* ne pojavljuju se u korpusu.

3.2.2.1. Zaključak o komparaciji pridjeva sa sufiksima *-ek-* *-ok-* i *-el-*

Pridjev *dalek*, jedini sa sufiksom *-ek-*, i pridjevi sa sufiksom *-ok-* kompariraju se pretežno sufiksom *-j-*, a oblici komparirani sufiksom *-ij-* pojavljuju se u iznimnim slučajevima gotovo isključivo u korpusu internetske komunikacije (samo se komparativ pridjeva *visok* tvoren sufiksom *-ij-* pojavljuje jednom u korpusu književnih djela).

Pridjevi sa sufiksom *-el-* kompariraju se samo sufiksom *-ij-*, a iznimka je samo pridjev *debeo* koji se komparira sufiksom *-j-* te se oblici komparirani sufiksom *-ij-* pojavljuju svega nekoliko puta u korpusu.

3.3. Komparacija pridjeva koji komparativ tvore od supletivnih osnova

Pridjevi *dobar*, *zao*, *velik* i *malen* komparativ tvore od supletivnih osnova (*bolji*, *gori*, *veći*, *manji*), a komparirani se oblici pridjeva *dug* pojavljuju u dvama varijantama: *duži* i *dulji*. Raguž ističe da lektori u suvremenom jeziku 'progone' oblik *duži* i na njegovo mjesto stavljaju regionalni, dijalektalni oblik *dulji* (2010: 114). Prema drugim su hrvatskim gramatikama oba oblika pravilna (v. Barić i dr. 1997: 183; Težak – Babić 2005: 121).

U komparaciji pridjeva *dobar* mijenja se osnova te komparativ i superlativ glase *bolji* i *najbolji*. Međutim u korpusu internetske komunikacije 38 se puta pojavljuju komparativi i superlativi komparirani sufiksom *-ij-*:

(241) Kad čitam onu knjigu iz vjeronauka , sve je puno " Bog je najbolji , najpametniji , sve radi za nas , **najdobriji** , velikodušan " itd. (Forum).

(242) Hvala ti jer si **najdobriji** čovjek na svijetu (Blog).

Pridjev *malen* također komparativ i superlativ tvori od supletivne osnove te komparativ i superlativ glase *manji* i *najmanji*. No u korpusu internetske komunikacije 4 se puta pojavljuju komparativi i superlativi tvoreni sufiksom *-ij-*:

(243) Ma cijena od mini ti igra i stvar što je i **maleniji** i šminka a mnogima opet i tu kamera i autofokus bitan (Mobil).

(244) Kršćani su dopustili da se unutar Zapada ubijaju nerođena djeca bez ikakve grižnje savjesti Zapad kao navodno napredni sistem je uveo strukturu , da se najmlađa djeca trpaju u vrtiće , gdje od **najmalenijih** nogu skoro cijeli dan ne viđaju svoje roditelje , nemaju osjećaj za majku , njen dodir , njenu blizinu , njen miris (Forum).

U komparaciji pridjeva *velik* mijenja se osnova te komparativ i superlativ glase *veći* i *najveći*. Međutim u korpusu internetske komunikacije 2 se puta pojavljuju superlativi komparirani sufiksom *-ij-* u primjerima:

(245) Veliki predstavnici , pa i **najvelikiji** , ne mogu odraditi ono što je dužna odraditi BiH pseudoelita (Pollitika).

(246) ja se isto nadam da ćemo u stečaj , da se očistimo govana koji nas vode , ali g koja vodu HNL i g koja vode dva " **najvelikija** " kluba , su uništila ovaj sport (Slobodna Dalmacija).

Navedeni primjeri pokazuju da je sufiks *-ij-* počeo pretežati i na pridjeve kojih se komparirani oblici tvore od supletivnih osnova.

4. Perifrastična (analitička) komparacija pridjeva

U hrvatskome jeziku postoje pridjevi (npr. *reš, fer, mat*) koji imaju značenja koja se mogu stupnjevati, ali se zbog nemogućnosti derivacije (sufiksacije) stupnjuju perifrastrično (Marković 2010a: 81). Perifrastična (analitička) komparacija tvori se pomoću priloga *manje, najmanje, više, najviše, isto toliko, mnogo, vrlo mnogo, malo, premalo, previše, vrlo, veoma* i sl., a modifikatori *vrlo* i *veoma* na putu su da se specijaliziraju isključivo za stupnjevanje pridjeva (*isto*: 134, 137).⁶

Osim što je perifrastrična (analitička) komparacija jedina moguća kada je pridjev nepromjenjiv, jedina je moguća i kad je sintetička komparacija nemoguća zbog participskog oblika pridjeva (Marković 2012: 300):

(247) A možda bi trebalo biti **više fer**, možda prema najmlađima, ne raditi bussines pod svaku cijenu (Manager).

(248) U knjizi je opisana i praksa nekih država u regiji pa se navodi da je u Sloveniji i Srbiji šah onedavno postao izbornim predmetom u osnovnoj školi, te ustvrđuje da šahovska situacija u Crnoj Gori i BiH izgleda **više obećavajuća** nego u Hrvatskoj (Index).

Perifrastična se komparacija obično upotrebljava kad je stupnjevano svojstvo apsolutno, ne poredbeno, a posebno kada ustrojstvo rečenice ne pogoduje otvaranju mjesta sintetičkom komparativu ili superlativu (Babić i dr. 1991: 637):

(249) Publika je iz nekih svojih razloga postala **više zainteresirana** (Gagro, prema Babić i dr 1991: 637).

(250) Džepovi građana ne smiju biti kasica prasica za punjenje državnog proračuna, ističe Ilija Rkman predsjednik Saveza Potrošač pitajući se što će država kad, ionako već **više prazni** nego puni džepovi građana, u potpunosti presuše (ROZP).

U načelu se analitička komparacija izbjegava kad se pridjev može sintetski komparirati, osim u slučajevima s naglašenim kontrastom *manje – više* (*Koliko manje hrabar, toliko više glasan*) te kako bi se izbjegli nesporazumi, npr. pri upotrebi homografa *vrući* i *vrući* (Barić i dr. 1991: 169).

⁶ Osim pridjeva, perifrastrično se mogu stupnjevati i imenice i glagoli (Marković 2013: 301).

4.1. Komparacija pridjeva prema inferiornosti

Komparacija prema inferiornosti je stupnjevanje kojim se izražava manja ili najmanja vrijednost leksičkog značenja riječi, odnosno stupnjevanje prema nižem stupnju. U hrvatskome je jeziku pri usporedbi prema inferiornosti obavezna perifrastična komparacija (Marković 2010a: 56; Marković 2013: 301), npr. *manje zabavan*, *najmanje zabavan*:

(251) Osim što je kompliciraniji i **manje zabavan** od ' klasičnog ' rješavanja , Crookov algoritam naišao je i na drugu prepreku (Gorila).

(252) Slažem se , no od cijele trilogije , ovaj dio mi je bio **najmanje zabavan** (Moj film).

Semantički se perifrastična komparacija prema inferiornosti može zamijeniti komparacijom prema superiornosti negacijskog oblika pridjeva kojeg se stupnjuje, npr.

(253) Tri **najmanje poželjna** bila su Indija , Kina i Brazil (Business).

(254) Crvenouha kornjača jedna je od 100 **najnepoželjnijih** životinjskih vrsta na svijetu , a na popisu zemalja koje su zabranile njihov uvoz nalazi se i Hrvatska (24 sata).

No, iako je semantičko značenje pridjevskih oblika *najmanje poželjan* i *najnepoželjniji* jednako, radi se o perifrastičnoj komparaciji prema inferiornosti u prvom primjeru i o sintetičkoj komparaciji prema superiornosti u drugom primjeru.

Osim prilozima, pridjevi se prema inferiornosti u hrvatskome jeziku mogu komparirati i negacijom količine leksičkog značenja koju posjeduje predmet s kojim se uspoređuje količina značenja tog pridjeva:

(255) Uzmemo li u obzir da na rosteru imaju i Marca Gasola , koji možda **nije dobar poput** starijeg brata no pruža sasvim zadovoljavajuće igre u NBA-u možemo zaključiti kako je Memphis pod košem iznimno perspektivna ekipa (Monitor).

Jednim od načina stupnjevanja prema inferiornosti može se smatrati tvorba aproksimativa (v. poglavlje *Aproksimativi, ekscesivi, intenzivi i ekvativi*), a na određeni se način tako može promatrati i stupnjevanje značenja pridjeva pojedinim prefiksima (v. poglavlje *Prefiksarno i složeno stupnjevanje značenja pridjeva*). Osim toga u hrvatskome jeziku ne postoje afiksi kojima bi se pridjeve sintetički stupnjevalo prema inferiornosti.

5. Prefiksarno i složeno stupnjevanje značenja pridjeva

U hrvatskome jeziku značenje pridjeva može se stupnjevati i prefiksima (*podobar, predobar, veleučan*) (Raguž 2010: 112).

Veća vrijednost značenja pridjeva iskazuje se prefiksima:

arci- (*arcilupeški*),
arhi- (*arhiglup*),
hiper- (*hiperlojalan, hipermoderan, hiperromantičan...*),
pre- (*ekscesivi, v. poglavlje Aproksimativi, ekscesivi, intenzivi i ekvativi*),
super- (*superdarovit, superjak, supertajni...*),
ultra- (*ultrabogat, ultračist, ultratanak...*).

Također se stupnjevanje prema superiornosti može iskazati i tvorbom složenica s riječima *vele-* i *visoko-* (*velecijenjeni, velelijep, velepoštovan, visokokaloričan, visokomoralan, visokoproduktivan...*) koje označuju pojačanje osobine koju pridjev označuje u velikoj mjeri (Babić 2002: 500– 501).

Prefiksarno se tvore i superlativi pridjeva dodavanjem prefiksa *naj-* komparativu pridjeva.

Značenje pridjeva na određeni se način stupnjuje prema inferiornosti prefiksima:

na- (*nagluh, nagorak, nakriv*);
o- (*odebeo, omalen, otežak...*);
po- (*podebeo, pomalen, potežak, ponajbolji, ponajljepši, ponajveći...*);
pri- (*priglup, prilud, priprost...*);
pro- (*proćelav, prohladan, prosijed...*);
su- (*sulud, sumahnit, supijan...*);
sub- (*subminijaturan*).

Svi prefiksi kojima se iskazuje manja vrijednost značenja pridjeva slabo su plodni ili neplodni, a najčešći su primjeri s prefiksima *o-* i *po-*. Prefiksom *o-* označuje se da se osobina ne ostvaruje baš u potpunoj mjeri, a prefiksom *po-* blago se umanjuje značenje osnovnoga pridjeva ili superlativa. Značenje pridjeva prema inferiornosti se može stupnjevati i tvorbom složenica s riječju *polu-* (*poludivlji, polupismen, polusuh...*), a čime se označava da se osobina osnovnog pridjeva ostvaruje samo napola (Babić 2002: 497– 498).

6. Aproksimativi, ekscesivi, intenzivi i ekvativi

Komparativ i superlativ pridjeva nisu jedini oblici koji iskazuju različite stupnjeve značenja pridjeva. Iako ih se u gramatikama i jezičnim priručnicima tradicionalno ne uvrštava u komparativne sheme, u hrvatskom se jeziku pojavljuju:

- oblici koji iskazuju približnost – aproksimativi,
- oblici koji iskazuju prekomjernost svojstva iskazana pridjevom – ekscesivi,
- oblici koji iskazuju pojačanost – intenzivi,
- oblici koji iskazuju jednakost – ekvativi (Marković 2013: 299).

6.1. Aproksimativi

Babić aproksimative svrstava među pridjeve umanjene koje označuju pridjevno svojstvo u manjoj mjeri nego što se označuje osnovnim pridjevom (2002: 494). No aproksimativi nisu umanjene, odnosno deminutivi u pravom smislu. Aproksimativima pridjeva iskazuje se približnost osnovnom značenju pridjeva, ne umanjnost tog značenja.

Kao i kod tvorbe komparativa i superlativa, kako bi se od pridjeva mogao tvoriti aproksimativ, nužno je da pridjev označava svojstvo koje se može stupnjevati. Budući da se aproksimativima označava svojstvo u manjoj mjeri, tvorba aproksimativa može se smatrati jednim od načina komparacije prema inferiornosti. Analizirani su aproksimativi koji se najčešće pojavljuju u korpusu.

6.1.1. Aproksimativi pridjeva koji označuju boje u korpusu

Najčešće se aproksimativi tvore od pridjeva koji označuju boje. Općenito, sufiks *-k-ast-* u pridjevima koji označuju boje znači „(a) koji je bojom nalik na predmet što se nalazi u osnovi (maslinast, limunast, narančast) ili (b) nijansu, drugačiji ton boje od onoga što se nalazi u osnovi riječi (bjelkast, plavkast, žućkast)“ (Štimac Ljubas 2013: 98). Pojavnost aproksimativa pridjeva koji označuju boje prema korpusima u kojima se pojavljuju prikazana je u Tablici 7.⁷

⁷ Aproksimativi su u tablici poredani abecedno prema nazivima boja od kojih se tvore.

Tablica 7. Broj pojavnica aproksimativa koji označuju boje prema korpusima

Boja	Aproksimativi	Broj pojavnica		
		HNK	HWK	IK
bež	bežast	0	4	0
	bežkast	0	2	0
	bežuckast	0	1	0
bijel	bjelast	0	5	0
	bjelkast	28	980	10
	bjeličast	12	191	37
	bjelušast	0	0	3
braon	braonast	0	1	0
	braonkast	0	21	0
crn	crnast	0	0	0
	crnkast	6	115	1
	crnušast	0	0	0
	crnjkast	0	0	1
crven	crvenast	0	2	0
	crvenkast	139	3169	21
krem	kremkast	0	2	0
modar	modrikast	3	91	10
	modričast	0	8	3
narančast	narančastkast	0	2	0
oker	okerast	3	18	1
plav	plavkast	24	952	6
	plavetnikast	0	0	0
	plavičast	42	1048	81
	plavčast	0	1	0
riđ	riđkast	0	1	0
roza	rozast	0	63	0
	roskast/rozkast	4	318	0
siv	sivast	0	0	2
	sivkast	61	1318	4
	sivuljast	0	0	1
	sivuškast	0	1	0
smed	smećast	0	0	0
	smećkast	17	511	12
	smedast	3	146	23
	smedkast	6	381	2
srebrn	srebrnast	61	409	66
	srebrnkast	18	305	1

zelen	zelenast	0	24	0
	zelenkast	155	2210	271
zlatan	zlatkast	2	31	0
žut	žučkast	101	2770	280
	žučkarast	0	0	0
	žutkast	1	58	55

U korpusu se pojavljuju i primjeri aproksimativa kojima se označuju kombinacije dvaju boja, tako da se jedna boja piše u osnovnom obliku, a druga u aproksimativnom:

(256) Kora stabla je tanka i ispucala , **žučkastosmeđe** boje (Gospodarski).

(257) Upravo je zbog **žučkasto-smeđe** osnovne boje i navike da se sunča sklupčan u krug i dobio naziv žutokrug (UNDP).

ali i tako da se obje boje pišu u aproksimativnom obliku:

(258) Plodno tijelo u začetku svojeg razvoja je u obliku malog bijelog jajeta ili ovojnice unutar kojega se nalazi želatinozni sloj koji štiti **sivkasto-zelenkastu** masu sa sporama (Boletus).

(259) Odrasle jedinke mogu biti smečkaste , **sivkasto-zelenkaste** , čak i crne boje (prvih cirka 20 - 40 cm nekad svjetliji) , s bijelim točkicama na rubovima ljustaka , naročito na polovici tijela (PZUG).

Prema Hrvatskom pravopisu, pridjevi s barem dvjema ravnopravnim sastavnicama od kojih svaka ima svoj naglasak pišu se sa spojnicom, a kada se pišu sastavljeno imaju drukčije značenje (Pravopis). Međutim, složenice dvaju aproksimativa ili aproksimativa i pozitiva pridjeva u korpusu se pišu na oba načina – sa spojnicom i sastavljeno – bez značenjske razlike.

6.1.2. Ostali aproksimativi u korpusu

Aproksimativi koji se u korpusu pojavljuju 10 i više puta (osim aproksimativa pridjeva koji označuju boje) prikazani su u Tablici 8 prema broju pojavnica u korpusu.

Tablica 8. Aproksimativi pridjeva i broj pojavnica u korpusu prema čestotnosti pojavljivanja

Aproksimativ	Broj pojavnica			Ukupno
	HNK	HWK	IK	
bedast	161	5033	98	5292

budalast	36	2603	134	2773
slatkast	105	1975	6	2086
duguljast	87	1489	123	1699
svilenkast	18	1495	1	1514
luckast	98	1374	19	1491
bucmast	41	1009	53	1103
kiselkast	36	950	7	993
vragolast	35	925	30	990
ljepuškast	60	836	44	940
debeljuškast	41	664	39	744
ženskast	14	658	4	676
gorkast	12	610	0	622
glupast	3	527	0	530
vrckast	25	466	0	491
tupast	2	454	8	464
zrakast	133	265	2	400
dugoljast	3	161	104	268
slankast	8	210	3	221
vickast	15	204	1	220
vragoljast	12	92	107	211
blesast	3	149	21	173
ljutkast	6	134	0	140
zvrkast	7	116	15	138
fjakast	8	114	0	122
buckast	0	91	0	91
ludast	0	78	8	86
kruškast	3	66	0	69
bljakast	0	60	0	60
muškast	0	60	0	60
benast	0	42	16	58
cajkast	0	53	0	53
rumenkast	0	49	4	53
blekast	0	49	1	50
mekušast	4	39	5	48
sitast	11	28	8	47
ljepušast	0	16	27	43
drekast	0	35	2	37
suludast	1	15	18	34
zločkast	2	32	0	34
geekast	0	33	0	33
mrzovoljast	0	11	21	32
zvrckast	2	27	0	29
glupkast	0	28	0	28
lakast	2	26	0	28
vočkast	0	23	0	23

prozirkast	0	22	0	22
bleskast	1	18	0	19
frikast	0	16	0	16
debeljuckast	0	15	0	15
trulkast	0	14	0	14
žarkast	0	5	7	12
bljedičast	0	0	11	11
debeljkast	1	7	3	11
uzorkast	5	6	0	11
mlakast	0	10	0	10

Najviše se različitih aproksimativnih oblika tvori od pridjeva *debeo*. Aproksimativi pridjeva *debeo* tvore se sufiksima *-ast* (*debeljast* 3 puta), sufiksom *-kast* (*debeljkast* 11 puta), sufiksom *-uckast* (*debeljuckast* 15 puta) i sufiksom *-uškast* (*debeljuškast* 744 puta). Semantički slično značenje ima i aproksimativ *buckast* (91 put), odnosno *bucmast* koji se pojavljuje (1103 puta):

- (260) Mala, **debeljasta** djevojka, sijedih kosa, obučena po primorsku, s lukijernom u ruci pokaza se na pragu (Stari grijesi).
- (261) Kad postanu **debeljkaste**, mirisne i zlačane izvadite ih i stavite da se hlade (T-portal).
- (262) Fascinacija Agathom Chrisite i poznavanje folkloru rodne Botsvane, glavne su zvijezde vodilje u novopečenoj karijeri ove simpatične **debeljuškaste** ženice (Index).
- (263) Bila je **buckasta**, ne debela, nego onako, buckasta (Blog).
- (264) Vršnjaci se obično izruguju **bucmasto**j djeci pa su sklonija gubitku samopoštovanja i depresiji

Pridjev *kiseo* sa sufiksom *-el-*, za razliku od pridjeva *debeo*, aproksimative tvori samo sufiksom *-ast*. Aproksimativi pridjeva *kisel* pojavljuju se u oblicima *kiselast* (993 puta) i *kiseljast* (3 puta):

- (265) On ima ugodan **kiselast** okus poput stepki, pjeni se prilično jako i sličan je u vanjskim svojstvima kefiru (Forum).
- (266) Jeo ga je doduše u grkljanu i očimak **kiseljasto**-truli zrak, ali bio je zagrijan, te se Miša, naučivši se već na nj, osjećao kao u toploj utrobi u kojoj je bilo voljkije i njegovoj oboljeloj nozi (Za novim putem).

Aproksimativi pridjeva *blesav* pojavljuju se tvoreni sufiksom *-ast* (*blesast* 173 puta), sufiksom *-kast* (*bleskast* 19 puta) i sufiksom *-kast* uz ispadanje suglasnika *s* (*blekast* 50 puta):

- (267) Ti moji razlozi , znam ... cine se sasvim **blesasti** (Vidi).
- (268) Vesna je ponekad malo **bleskasta** , ali mi se općenito sviđa , koliko mi se može svidati netko koga vidim na Tv dva puta godišnje (Pollitika).
- (269) Pitanje ti je malo **blekasto** , jer ako sam ne znaš da li se isplati ili ne onda ti nitko ne može pomoći (Forum).

Aproksimativni pridjeva *glup* pojavljuju se tvoreni sufiksom *-ast* (*glupast* 530 puta) i sufiksom *-kast* (*glupkast* 28 puta):

- (270) Vjerojatno zahvaljujući toj ulozi , Sviličić mi je poklonio povjerenje i ponudio ulogu u filmu koju sam , naravno , objeručke prihvatio kazuje nam Bašić koji priznaje da mu strašno dobro idu uloge naivčina ili pomalo **glupastih** osoba (Slobodna Dalmacija).
- (271) Svaki put kad bi režiser filma , Ed Glass-Donnelly , odlučio unijeti nekoliko psiholoških elemenata u film , oni bi se manifestirali na način da Nell hoda sa svojim **glupkastim** prijateljima vodeći glupkaste razgovore i onda ona odluči pogledati u stranu i tamo vidi maskiranog čovjeka koji samo stoji i bulji u nju (Ziher).

Aproksimativni pridjeva *gorak* pojavljuju se tvoreni samo sufiksom *-ast* u oblicima *gorčast* (5 puta) i *gorkast* (622 puta):

- (272) Ime je dobilo po osnivaču pivovare i dugo je postojalo samo Diebels-Alt pivo , fantastičnog , malo **gorčastog** okusa i boje tamnog jantara (Blog).
- (273) Plodovi su slatko-kiselkasta okusa kada potpuno dozriju , a u početku trpka i **gorkasta** okusa (Gospodarski).

Aproksimativni pridjeva *lud* pojavljuju se tvoreni sufiksom *-ast* (*ludast* 86 puta) te jednom tvoren sufiksom *-kast* (*ludkast*):

- (274) U najtežim situacijama treba bit malo **ludast** i razmišljati kako sebe i drugoga nasmijati (Index).
- (275) Ako u mladosti nije bio makar malo **ludkast** , postavlja se pitanje kakov je uob ? e bio , ako je ikakov bio (PUH).

Aproksimativni pridjeva *lijep* pojavljuju se tvoreni sufiksom *-ušast* (*ljepušast* 43 puta) i sufiksom *-uškast* (*ljepuškast* 940 puta):

(276) I došla je onda jedna **ljepušasta** , visoka ženska , u svijetloj opravi , u šeširiću , goloruka , sa suncobranom ... (UNIZG)

(277) Vrata im je otvorila **ljepušasta** žena , ništa ne sluteći (Blog).

Aproksimativi pridjeva *tup* pojavljuju se tvoreni sufiksom *-ast* (*tupast* 464 puta) i sufiksom *-kast* (*tupkast* 4 puta):

(278) Nekakve emisije prije službenih prijava bi bile " **tupaste** " jer se jos ni ne zna " ko ce sve izaci i s kim " (Forum).

(279) Meni je ona ok samo zato jer nije ispijena , inace mi ima malo **tupkastu** facu (Forum).

Aproksimativi pridjeva *dug* pojavljuju se u oblicima *dugoljast* (268 puta) i *duguljast* (1699 puta):

(280) Lebdeće čestice mogu biti različitog oblika : **dugoljaste** , nitaste , sfernog i nepravilnog oblika (Com).

(281) Salate iz te porodice **duguljaste** su vrste , a kompaktni **duguljasti** bijeli izdanci poznati su kao vodopije ili belgijske endivije (Com).

Aproksimativ *vragolast* pojavljuje se 990 puta u korpusu, a aproksimativ *vragoljast* 211 puta u korpusu:

(282) Ozbiljno se izgovara inače vragoljasta najava koja glasi " i još jedna vijest " (Nacional).

(283) Nevjerojatno lijep mačak , ali i nevjerojatno vragolast (T-portal).

Aproksimativi *vragolast*, odnosno *vragoljast* tvoreni su analogijom prema *đavol-ast* (Babić 2002: 494).

Aproksimativ *zvrckast* pojavljuje se 29 puta u korpusu, a aproksimativ *zvrkast* 138 puta u korpusu:

(284) Adela Kolobarić je na sceni postala jedan od blizanaca , **zvrckasti** dječak , Hughij (Glas Slavonije).

(285) Inače je **zvrkasta** , ne može dugo biti na istom mjestu , vrpolti se u krilu i negoduje ako joj nešto nije po volji (Večernji).

Aproksimativi se pretežno pojavljuju u korpusu internetske komunikacije.

6.2. Ekscesivi

Ekscesivi iskazuju prekomjernost svojstva iskazana pridjevom i u hrvatskom se jeziku tvore prefiksom *pre-* koji se dodaje pozitivu pridjeva (Marković 2013: 299). Iskazuju količinu svojstva koja je veća od potrebne, ali ne i najveća moguća (npr. *najslaniji* znači najviše moguće slan, dok *preslan* znači više slan nego što je potrebno, ali ne nužno u maksimalnoj mogućoj količini):

(286) Kad se otvore puste sok nakon čega pola tog soka prolijem kako mi umak ne bi bio **preslan** i **prevodenast** (T-portal).

Ekscesivima se iskazuje svojstvo u većoj mjeri od potrebne, ali ne u usporedbi s nekom drugom mjerom, kao što se čini komparativima i superlativima (Marković 2011: 35).

Osim za iskazivanje prekomjernosti svojstva, u nekim se slučajevima ekscesivi koriste i u ironičnom značenju, npr. *prepametan* u značenju „tobože pametan, kao pametan“:

(287) Pulsa prema kojoj su građani Hrvatske izrazito protiv ulaska Hrvatske u NATO i pretpostavljam , protiv angažiranja naših vojnika da ratuju po svijetu za nepoznate i nejasne političke i vojne ciljeve , dolazimo do zaključka da je naš **premudri i prepametan** državni vrh odlučio da je najbolje skrivati istinu od nas građana i ugurati Hrvatsku pod svaku cijenu u NATO (Blog).

Ironičnost ekscesiva (kao i ironija općenito) može se interpretirati samo iz konteksta u kojem je upotrebljen jer su signali koji upućuju na ironiju općenito (pa tako i na ironičnost ekscesiva) beskonačni (v. Palašić 2015).

Ekscesivi su se u hrvatskome jeziku počeli koristiti umjesto intenziva, za iskazivanje pojačanosti:

(288) Taj film mi je **predobar** , a i Duhovi Sarajeva bi također preporučio (Com).

(289) Igor je **presimpatičan** , ali premlad za tako veliko finale (Index).

Funkcija ekscesiva tako se proširuje te se pojavljuje razlika između ekscesiva koji označavaju prekomjernost onoga što pridjev označava i ekscesiva koji označavaju pojačanost onoga što pridjev označava, npr. značenjska razlika između „*premoderan* i *pre-moderan*, gdje prvi primjer govori da je što jako moderno, a drugi da je što suviše moderno“ (Marković 2011: 25):

(290) Nisu slobodni , jer su upali u zamku **prevelikog** bogatstva , nepravedno stečenog bogatstva koje predstavlja nepremostivu prepreku na putu do istinske osmišljenosti (Com).

(291) Kerum je karizmatičan , sposoban ali u **pre-velikom** sukobu interesa ... (Slobodna Dalmacija)

Razlika između primjera koji iskazuju pojačanost i primjera koji iskazuju pretjeranost iskazuje se načinom bilježenja, odnosno u govornoj komunikaciji naglascima. Pojačanost se bilježi sastavljenim pisanjem prefiksa i pridjeva, dok se prekomjernost bilježi pisanjem spojnice između prefiksa i pridjeva.⁸ Ekscesivi koji iskazuju pojačanost izgovaraju se kao jedna riječ s kratkouzlaznim naglaskom na prefiksu *pre-*, dok se ekscesivi koji iskazuju pretjeranost izgovaraju s kratkouzlaznim naglaskom na prefiksu *pre-*, stankom u govorenju te naglaskom na pridjevu.

6.3. Intenzivi i ekvativi

Intenzivi i ekvativi tvore se perifrastično. Intenzivi ne stupnjuju svojstvo u odnosu na drugu mjeru, nego iskazuju pojačanost svojstva iskazana pridjevom i tvore se uz pomoć priloga koji se dodaje pozitivu pridjeva:

(292) Učenici su pozorno slušali i postavljali **vrlo zanimljiva** pitanja (Škole).

Ekvativ je oblik koji iskazuje odnos jednakosti dvaju količina, odnosno ekvativom se 'stupnjuje' pridjeve prema jednakosti (ekvativnosti). Ekvativima se uspoređuje vrijednost leksičkog značenja pridjeva s leksičkim značenjem drugog predmeta koji posjeduje označeno svojstvo u jednakoj količini (v. Marković 2012: 299):

⁸ U hrvatskim pravopisima još uvijek se ne prepoznaje pisanje ekscesiva sa spojnicom između prefiksa i osnovnog značenja pridjeva, iako se takvi primjeri pojavljuju u korpusu i imaju značenje različito od značenja ekscesiva koji se pišu kao jedna riječ.

- (293) Dok je zaključavao vrata svog stana , upravo je kraj njega izlazio mladi susjed pričajući na mobitelu upravo **tako glasno kao** što je i zalupio vrata (Zarez).
- (294) Drugi veliki i grozni događaj u povjesti bit će da će svijet tijekom dvadeset i četiri sata postati **vruć poput** sunca (Forum).

Osim perifrastično, ekvativnost se u hrvatskome jeziku može izraziti i svojevrsnim similitivnim afiksoidima, npr. prefiksoidom *isto-* koji može doći na imenice i na pridjeve (v. Marković 2012: 299). U korpusu se pojavljuju sljedeći pridjevi tvoreni tim similitivnim afiksoidom: *istomjerno, istoobrazan, istoobrazovan, istopolan, istopravan, istoprezimen, istoprosječan, istoprostoran, istorangiran, istorasan, istorazinski, istoredan, istorodan, istosmislen, istosmjernan, istospolan, istostilski, istostranački, istostran, istovjetan, istovrsan, istovrijednosan, istovrijedan, istovremen, istoznačan, istoznačajan...*

7. Reduplikacijske konstrukcije pridjeva u korpusu

Pojam reduplikacijskih konstrukcija u stupnjevanju pridjeva odnosi se na tvorbu ponavljanjem istovjetnog jezičnog materijala, npr. *cijel cjelcat*. Reduplikacija podrazumijeva „sustavno ponavljanje fonoloških, fonetskih i morfoloških jedinica (fonema, slogova, afikasa, dijelova osnove ili osnove u cijelosti), kojim ponavljanjem nastaje nova jezična jedinica veličine riječi; stoga je reduplikacija ponajprije morfološka – fleksijska ili derivacijska – pojava“ (Marković 2007: 141). Reduplikacijskim se konstrukcijama iskazuje najveća moguća mjera određenog svojstva pridjeva, ali ne u stupnjevitom odnosu naspram druge mjere (Marković 2011: 25) stoga ih se često poistovjećuje s apsolutnim superlativima. Babić (2002: 499) ih naziva pojačajnim pridjevima, Simeon (1969: 296) amplifikativima, a Marković (2011: 25) ih smatra elativima.

U hrvatskim se gramatikama reduplikacijskim konstrukcijama ne pridaje dovoljno pažnje. Najčešće ih se spominje u poglavlju *Tvorba riječi* gdje ih se obrađuje kao pojačajne pridjeve koji se tvore sufiksima *-cat* i *-ovet(a)n* te se navodi da se osnovni i pojačajni pridjev obično upotrebljavaju zajedno, rjeđe sa srodnim rječima, a veoma rijetko sami (v. Barić i dr. 1997: 361; Težak – Babić 2005: 211). Reduplikacijske su konstrukcije konstrukcije osnovnog i pojačajnog pridjeva upotrebljenih zajedno. U gramatikama su navedena samo dva sufiksa kojima se tvore pojačajni pridjevi, no postoji više sufikasa kojima se tvore pojačajni pridjevi koji su dio reduplikacijskih konstrukcija:

-acat (*čist čistacat*),

-acki (*isti istacki*),

-cat (*bijel bjelcat, cijel cjelcat, crn crncat, čitav cjelcat, fin fincat, gol golcat, jedan jedincat, nov novcat, prav pravcat, pun puncat, sam samcat, sav savcat, zdrav zdravcat*),

-cit (*gol golcit, sama samcita, zarasla i zdravcita, zdrav zdravcit*),

-ovet(a)n (*ciglovetan, dugovetan, istovetan*),

-ovjet(a)n (*istovjetan*) (Babić 2002: 499).

U korpusu se pojavljuje još i sufiks *-cijat* (*svaki svakcijati*).

Na temelju analize korpusa hrvatskih novinarskih tekstova, internetske komunikacije te književnih djela utvrdit će se čestotnost pojavljivanja reduplikacijskih konstrukcija pridjeva u

korpusima, raspodjela u korpusima te način bilježenja. Navest će se po jedan primjer reduplikacijskih konstrukcija iz svakog korpusa kako bi se potvrdila njihova pojavnost u korpusu. U slučajevima kad se reduplikacijske konstrukcije u istom korpusu bilježe na više različitih načina navest će se i primjeri drugih načina bilježenja. Analizirani su pridjevi:

bijel bjelcat, cijel cjelcat, crn crncat, čist čistacat, gol golcat, isti istacati, jedan jedincat, kriv krivcat, mrtav mrtvacat, nov novcat, pijan (pjan) pjancat, plav plavcat, pravi pravcati, prvi prvcati, puka pukcata, pun puncat, sam samcat, sav savcat, sit sitacat, spor sporcat, star starcat, svaki svakcijati, zdrav zdravcat, zelen zelencat, živ živcat, žut žutacat (Marković 2011: 26), isti istacki, fin fincat, gol golcit, sam samcit, zarastao zdravcit, zdrav zdravcit, cigli ciglovetan, dug dugovetan, isti istovetan, isti istovjetan (Babić 2002: 499).

Pojavnost reduplikacijskih konstrukcija prema korpusima u kojima se pojavljuju prikazana je u Tablici 9.

Tablica 9. Pojavnost reduplikacijskih konstrukcija pridjeva u korpusima prema čestotnosti pojavljivanja

PRIDJEVI	HNK	HWK	IK	Ukupno
pravi pravcati	97	2561	129	2787
sam samcat	32	958	95	1085
nov novcat	9	664	31	704
jedan jedincat	7	206	49	262
gol golcat	20	203	19	242
pun puncat	0	86	20	106
cijel cjelcat	1	92	5	98
živ živcat	2	55	13	70
prvi prvcati	1	40	0	41
zdrav zdravcat	0	9	7	16
sam samcit	0	7	4	11
bijel bjelcat	0	3	6	9
crn crncat	0	4	1	5
isti istacati	0	4	0	4
sav savcat	0	1	1	2
mrtav mrtvacat	0	2	0	2
plav plavcat	0	1	1	2
zelen zelencat	0	0	1	1
star starcat	0	0	1	1
svaki svakcijati	0	1	0	1
isti istacki	0	1	0	1
gol golcit	0	0	1	1

zdrav zdravcit	0	0	1	1
----------------	---	---	---	---

Reduplikacijske konstrukcije *pravi pravcati* pojavljuju se u svim trima korpusima pisane bez spojnice, a u korpusu internetske komunikacije pojavljuju se pisane sa spojnicom:

- (295) Danas svaki mališan umjesto stripa ili kakve jednostavnije knjige za svoj treći rođendan dobiva neku od igračih konzola ili **pravi pravcati** kompjuter , te ih strip uopće ne zanima (Vjesnik).
- (296) U davna vremena djelovali su takozvani flekari , **pravi pravcati** odstranjivači mrlja (Kako).
- (297) I grof je pogadjao njegove misli, ali tek je mogao ramenima sažeti, jer su ga tako zaokupile i gospodja Monika i njezine kćeri, među kojima je bilo natjecanje, **prava pravcata** utrka, da se što duhovitije, naobraženije i milije pred grofom pokažu (Diljem doma).
- (298) Sve je krenulo kao mali privatni HAM web , a danas se to razvilo u **pravi-pravcati** portal sa puno zanimljivih članaka u kojima osim radioamaterskih tema , možete pronaći puno toga iz područja : elektronike , informatike , kulinarstva te na kraju vijesti i događanja iz grada Samobora (Com).

Reduplikacijske konstrukcije pridjeva *sam* pojavljuju se u svim trima korpusima pisane bez spojnice i sa spojnicom, a u korpusu internetske komunikacije po jednom s veznikom i između sastavnica konstrukcije i bez razmaka između sastavnica:

- (299) Ono što radi vrlo je " delikatno " , mislim da on **sam samcat** problemu nije " dorastao " . .
(Fokus)
- (300) I tada (u filmu naravno) utrčava mladi književnik smrknuta lica , traži knjigicu , a ti uzimaš
škale i penješ se jer se nalazi na **samom samcatom** vrhu (Vidi).
- (301) Josip Ratković izgubio je za nju svaki čar, on je pošao za njom kao umoran, gladan pas za
kolima ubogara prosjaka: bolje imati i takovoga gospodara nego ostati **sam samcat** nasred
ulice... (Medju svjetlom i tminom)
- (302) Gedžo je , naime , u posljednjih pet godina , otkako se vratio u svoje selo , **sam-
samcat** povadio s okolnih ceričkih njiva oko 2.500 različitih mina (Glas Slavonije).
- (303) Kako su u posljednje vrijeme veoma popularne ženske ekspedicije , ovoga smo puta i mi
odlučili slijediti najnovije trendove tako da sam se gle-čuda , našao **sam-samcat** među šest
gracija , šest mojih princeza (Blog).
- (304) **Sam- samcat** stajah u božjem svijetu (Zlatarevo zlato).
- (305) **I sam i samcat** putuje pod zatvorenom plaveti , pred zamračenom pučinom , i komu da se
potuži (Index)?
- (306) [...] s eholokacijom-molim te , objasni mi , kako se može jednom **samom samcatom**
mutacijom , razvit nešto tako savršeno (Forum)

Pridjev *sam* reduplicira se i sufiksom *-cit* te se jednom pojavljuje u korpusu internetske komunikacije i u korpusu književnih djela:

- (307) I na kraju kako da se " klonim " " tvoje " zemlje kada nemam ama baš nikakve veze sa tom "
tvojom zemljom " koju tako svojataš kao da **sam samcit** živiš na istoj (Večernji).
- (308) Pa i onda, kad je bila **sama samcita**, rumenila bi od takvog osjećaja (Neisplakani).

Reduplikacijske konstrukcije *nov novcat* pojavljuju se u svim trima korpusima pisane bez spojnice, a u korpusu novinarskih tekstova i u korpusu internetske komunikacije pisane sa spojnicom:

- (309) Žalost je gledati kako dobri i zapravo kvalitetni **novi novcati** Roveri uzalud čekaju vlasnike ,
prostirući se dokle seže oko na provizornom parkiralištu za neprodana vozila (Vjesnik).
- (310) Odnijela ih optičaru , on da će ih ispolirati iako su **nove novcate** bile (Forum).
- (311) Škrta nije, jučer joj je i cipele kupila. **Nove novcate**. Otkad nije imala novih cipela! (Giga
Barićeva)

- (312) Apetiti vlasnika polovnih stanova u Osijeku nezasitni su , a cijena koju traže za svoje kvadrate često je na granici logike jer premašuju cijenu po kojoj se u gradu može kupiti **novi-novcati** stan (Glas Slavonije).
- (313) [...] peti dan konačno uviđam da moj **novi-novcati** objektiv ima grešku kod fokusiranja - ručno radi korektno ali auto-fokus fokusira dalje predmete (Forum).

Reduplikacijske konstrukcije *jedan jedincat*, odnosno *jedini jedincati* pojavljuju se u svim trima korpusima pisane bez spojnice, a u korpusu novinarskih tekstova i korpusu internetske komunikacije pisane sa spojnicom i s veznikom *i* između sastavnica:

- (314) I nemam ni **jednu jedincatu** sliku od 1941 . , kada sam išao na Akademiju , pa do 1950 (Vjesnik).
- (315) [...] stari frend još iz školskih dana kad sam ih pozvao da pitaju što ih zanima , **jedno jedincato** roditeljsko pitanje bilo je : » A koliko to traje ? Ta krizma ? « (Glas Koncila)
- (316) Miha, koji se nije ni **jednom jedincatom** riječi umiješao u razgovor, spokojno potjera blago i doskora umine u šikari štono okruživaše brdeljak ispod koga prolažahu (U registraturi).
- (317) uz dokumentarce bilo je tu i kratkih igranih filmova , filmova crno-bijelih i u boji , no svejedno , mi sve vrijeme nikako da se otrgnemo dojmu kako je riječ o **jednom-jedincatom** filmu (HNK v30).
- (318) No ono što svaki put iznenadi novo je razdjeljivanje i tamo gdje se činilo da je riječ o **jednoj i jedincatoj** Hrvatskoj , a to se upravo dogodilo raskolom u Alijansi za treću Hrvatsku (Vjesnik).
- (319) Posao je **jedan i jedincat** , jer je jedna hrvatska država i jedan hrvatski narod (Com).
- (320) I to potkrijepite bar **jednim-jedinim-jedincatim** dokazom , izuzev vlastite vjere u Boga i nevjere u samoga sebe i vlastite intelektualne snage (Forum)

U korpusu se pojavljuje i trostruka reduplikacijska konstrukcija *jedan - jedini - jedincati*.

Reduplikacijske konstrukcije pridjeva *gol* pojavljuju se u svim trima korpusima pisane bez spojnice i sa spojnicom, a samo u korpusu internetske komunikacije po jednom bez razmaka i jednom s veznikom *i* između sastavnica konstrukcije:

- (321) Nadalje , moram priznati da sam nakon čorićeva pisma napokon ostao potpuno razot-kiven . **Gol golcat** , u svoj svo-joj ljepoti ! (Nacional)
- (322) Zato nemojte plakati , nemojte se jadati , curke , nego lijepo i pažljivo managiraj svoj život , sebi na dobro , bez obzira jesi li u Ministarstvu kulture ili u erotskom magazinu **gola golcata** (T-portal).
- (323) Dok su jedna drugoj nešto šaputale bestidno hihoćući, Potrka se **gol golcat** sklupčao na sofi i dozlaboga ustrašen cvokotao zubima (Prosjaci i sinovi).

- (324) Čovjek kojemu su prije desetak godina deseci tisuća Slovenaca povjerili svoj novac ulažući u dionice njegovih investicijskih fondova , pojavio se u srijedu u sudskoj dvorani u Mariboru skoro **gol-golcat** , tražeći odgodu procesa i isključenje predsjednice sudbenog vijeća (HNK v30).
- (325) [...] vidi čovjeka (kakav on u tom trenutku jest) **golog-golcatog** (Forum).
- (326) Prije nego što se **gol-golcat** ispravio preda mnom, kao od stijene, panonski Veli Jože, samo svoj gospodar, ne sluga iz prošlosti, zapazio sam u sumraku automobila dugu plavu kosu i dva zelena oka, nalik na one žapce, jao, vrlo nalik (Toranj).
- (327) Jednostavno , netko mora reći Car je gol , a on je upravo takav , **gol i golcat** , jer HDZ nije demokršćanska i domoljubna stranka kakvom se predstavlja , dok istodobno SDP nije nikakva stranka ljevice (HKV).
- (328) Ako ipak imaš nekakvu ideju za Protest konfekcijski , onda barem potpise sakupljaj **golgolcat** (Blogger).

Pridjev *gol* reduplicira se i sufiksom *-cit* te se jednom pojavljuje u korpusu književnih djela:

- (329) Prošavši pored **golog golcitog** kamenitog dječarca koji na nju gađa strelicom koje nema, pored Amora, teta se Tončika triput prekrsti i obori pogled (Odabrane pripovijetke - Matoš).

Reduplikacijske konstrukcije *pun punctat* pojavljuju se u korpusu internetske komunikacije i u korpusu književnih djela bez spojnice, a sa spojnicom samo u korpusu internetske komunikacije:

- (330) On šeta mladog komada i šepuri se okolo , a ona kraj sebe ima blagajnika ili **pun punctat** novčanik (Vidi).
- (331) I kad sam onog dana došla kući, jaukala sam, vriskala, znala sam da ga nikad više ne ću vidjeti, a jadno dijete, ona je gledala samo onu košaru koju sam punu, razumijete li, **punu punctatu** donijela kući! (Olovna dolina)
- (332) [...] grad je **pun-punctat** , kad vrijeme dopusti na Bačama se igra picigin do jutra (Blog).

Reduplikacijske konstrukcije pridjeva *cijel* pojavljuju se u svim trima korpusima pisane bez spojnice, a u korpusu internetske komunikacije sa spojnicom:

- (333) **Cijeli cjelcati** staljinizam , sve Nadežde i Osipi Mendeljštami , sav onaj »skriveni strah da te ne prijavi netko , strah kad netko na vrata zvoni« , stao je u dvanaest minuta ovoga stavka (HNK v30).
- (334) Činjenica da se kroz **cijelu cjelcatu** turneju ponavlja ista set-lista (Muzika).
- (335) To, uostalom, kako većini ljudi život kao pijesak izmicavo, neosjetno klizi kroz prste, iz dana u dan, da se onda gomile toga praha od života što je iscurio nizašto i ni u što mjere na godine i

desetljeća, u nekim slučajevima na doslovce **cijeli cjelcati** život — jedna je od najvećih i ujedno najradosnijih zagonetki čovječjega življenja, to veća što su ljudi o kojima je riječ uvjereni kako je živjeti isto što i biti živ! (Berenikina kosa)

(336) stanem sa strane , izajdem van kad ono guma **cijela-cjelcata** ... (Forum)

Reduplikacijske konstrukcije *živ živcat* pojavljuju se u svim trima korpusima pisane bez spojnice, u korpusu internetske komunikacije i korpusu književnih djela sa spojnicom te u korpusu internetske komunikacije pisane bez razmaka između sastavnica konstrukcije te s veznikom *i* između sastavnica:

(337) " **Živ** sam ja **živcat** , a bome nadživjet ću i tebe " , odgovorio mu je Čičak (Nacional).

(338) Opet i opet ponavljam , **živ živcat** sam , dobro mi je (Dnevnik).

(339) Nije li to lice **živ živcati** Podgorski? (Fiškal)

(340) No sudeći po tome koliko smo govana pojeli od naše vlasti i još smo uvijek **živi-živcati** , nije ni čudo da čovjek , mada pogrešno , donese zaključak o vlastitoj samodostatnosti (Slobodna Dalmacija).

(341) „**Živa** — **živcata** slika galanterije salonskoga junaka kakove malogradske talijanske komedijantske družine —!“ — — pomislim u sebi (Pod starimi krovovi).

(342) Čekala sam užasnuta da prođe . (bila je **živaživcata** halucinacija i ja sam znala da je ona , brr ..) (Index)

(343) Propala bi , savršeno , da nema nekih sasvim **živih i živcatih** ljudi (PUH).

Reduplikacijske konstrukcije pridjeva *prvi* pojavljuju se u jednom u korpusu novinarskih tekstova i u korpusu internetske komunikacije. Jednom se u korpusu internetske komunikacije pojavljuje i oblik s veznikom *i* između sastavnica konstrukcije:

(344) Praizvedba označava prvu (**prvu prvcatu**) izvedbu nekoga djela (Vjesnik).

(345) **Prvi prvcati** recept koji sam ikada kod nas vidjela za carbonaru bez vrhnja , onako kako u originalu i ide (Jutarnji).

(346) [...] a velim ja njemu **prvo i prvcato** jerbo si patuljka zgazil (Blog).

Reduplikacijske konstrukcije *zdrav zdravcat* pojavljuju se u korpusu internetske komunikacije i u korpusu književnih djela:

(347) Ps : kada bi samo znala , kako sam je rodivši **zdravu zdravcatu** djecu ... prvo tražila eventualne malformacije .. (Moj forum)

(348) Bio je to **zdrav zdravcat** sinčić, i Silvestar se razvedri (Kurlani).

Pridjev *zdrav* reduplicira se i sufiksom *-cit* te se pojavljuje jednom u korpusu književnih djela:

- (349) Tko to sad hoće Garu, **zdravu zdravcitu** kao žesticu stijenu, a mladu kao kaplju runolisnu?
(Kurlani)

Reduplikacijske konstrukcije pridjeva *bijel* pojavljuju se u korpusu internetske komunikacije i u korpusu književnih djela:

- (350) [...] oko glave i vrata bijaše joj omotan **bijel bjelcat** rubac , iz koga je virilo žuto , nabrano lice
(UNIZG).
(351) I ja sam živim okom vidjela kako mu je na ustašca bijela golubica izletjela, **bijela bjelcata**, bez
ijedne mrlje, bez ijedne točkice pipitaste... (Nemojte nam kosti pretresati)

Reduplikacijske konstrukcije pridjeva *crn* pojavljuju se u korpusu internetske komunikacije te jednom u korpusu književnih djela:

- (352) Eh , sve je nakrivo i obratno Hlapljive su i **crne crncate** duše kapitalista (Drame).
(353) Jošte napose obećah, Tirèsiji žrtvovat da ću // **Crna crncata** ovna, što dika je našega stada
(Provincia deserta).

Reduplikacijske konstrukcije *isti istacati* pojavljuju se samo u korpusu internetske komunikacije:

- (354) nabrojio je ne jednu nego pet pjevačica koje bi on , takav kakav jest , odmah ,
istog istacatog časa , izveo na večeru (NacionalW).

Konstrukciju *isti isticski* koristi Matoš (prema Babić 2002: 499), a jednom se pojavljuje i u korpusu internetske komunikacije:

- (355) On je bio **isti , isti , isticski** Bruce Springsteen (Klik).

Reduplikacijske konstrukcije pridjeva *sav* pojavljuju se jednom u korpusu internetske komunikacije i jednom u korpusu književnih djela:

(356) Ova naprava ima tu osobitost da vjetar , ako bi **sav savcat** ulazio , ne bi nalazio ni na kakvu zapreku , već bi samo došlo do njegovog prolaženja (NSK).

(357) čelo skućio do podnožja, **sav** je **savcat** proniknut riečmi (Odabrane crtice i pripoviesti).

Reduplikacijske konstrukcije *plav plavcat* također se pojavljuju jednom u korpusu internetske komunikacije i jednom u korpusu književnih djela:

(358) Gledam mirno more , **plavo ... plavcato** , na nebu ni oblačka ... tišina , mir (Moj blog).

(359) I to, zamislite, prava pravcata, **plava plavcata**, slatka slatkasta šljiva (Metodika nastave filma).

Reduplikacijska konstrukcija pridjeva *zelen* pojavljuje se jednom u korpusu književnih djela:

(360) – Zorka – bez vokativa i epiteta zavapi Petar osjetivši zacijelo da ono s visokim tlakom i nije hipohondrija, **zelen-zelencat** kao Lorca u prijevodu – Zorka, nemojte... (Toranj)

Reduplikacijska konstrukcija *star starcat* pojavljuje se također samo jednom u korpusu književnih djela:

(361) Bilo je to staro, **starcato** čeljade obraslo neurednom bijelom bradom, žuto, upalih očiju, iznemogle snage — živ mrtvac (U prosjačkoj kući).

Reduplikacijske konstrukcije pridjeva *mrtav* javljaju se u korpusu internetske komunikacije:

(362) Onda je mrtav , **mrtvacat** do Sudnjeg dana kad dođe Isus i svi uskrsnu (IMOart).

(363) Kada su ujutro Dobrovići ušli u kuhinju zatekli su je kako leži na leđima na dnu kaveza , mrtva **mrtvacata** , krepanija od one papige iz poznatog skeča Montya Pyhtona o krepanoj papigi (Blog).

Pridjev *svaki* za tvorbu reduplikacijskih konstrukcija koristi sufiks *-cijat* i pojavljuje se jednom u korpusu internetske komunikacije:

(364) Aha , i to od **svake svakijate** popijene cole , pipija i kave (Slobodna Dalmacija).

Reduplikacijska konstrukcija *čist čistacat* pojavljuje se u primjeru „...*dok na kraju ne probije tanki mlaz čiste čistacate vode*“ (Raos 1965: 172, prema Babić 2002: 499), konstrukcija *cigli*

ciglovetan u primjeru: „*Ali ne izustih ni cigle ciglovetne* (Krešić 1953, prema Babić 2002: 499) a *gnjil gnjilcat* upotrebljava Živko Jeličić (1973).

U korpusu nije pronađena potvrda reduplikacijskih konstrukcija *kriv krivcat*, *čist čistacat*, *pijan (pjan) pjancat*, *puka pukcata*, *sit sitacat*, *spor sporcat*, *žut žutacat*, *fin fincat*, *dug dugovetan*, *isti istovetan* te *istovjetan*, osim za pridjev *kriv* koji se pojavljuje u kontekstu „ne moženo nikako reći *trom tromcat* , *krnj krnjcat* , *bos boscat* , *jak jakcat* , *kriv krivcat*“ (Jutarnji). Oblici *istovetan* i *istovjetan* pojavljuju se u korpusu, ali ne kao dio reduplikacijske konstrukcije, nego samostalno.

Budući da se reduplikacijske konstrukcije najčešće pojavljuju u korpusu internetske komunikacije, može se zaključiti da se sve češće upotrebljavaju u razgovornom stilu.

Primjetno je da se reduplikacijske konstrukcije tvore i od pridjeva koji označavaju svojstvo koje se ne može stupnjevati (*pravi*, *sam*, *nov*, *jedan*, *gol*, *pun*, *cijel*, *živ*, *prvi*, *sam*, *isti*, *sav*, *mrtav*, *svaki*). U tim se slučajevima reduplikacijskim konstrukcijama naglašava svojstvo koji pridjev označava.

S obzirom na to da je u korpusu primjetna neujednačenost u pisanju reduplikacijskih konstrukcija pridjeva (sastavljeno, sa spojnicom, bez spojnice, u nekim primjerima i sa zarezom između sastavnica), potrebno je naglasiti da se prema *Hrvatskom pravopisu* skupovi dvaju pridjeva istih osnova od kojih je drugi tvoren sufiksom *-cat* pišu kao dvije riječi.

U pojedinim se slučajevima između sastavnica reduplikacijske konstrukcije umeće veznik *i* kako bi se značenje konstrukcije dodatno naglasila.

8. Zaključak

Unatoč relativnoj predvidljivosti raspodjele sufikasa za tvorbu komparativnih oblika u hrvatskome jeziku, u korpusu se pojavljuju dvostrukosti pri tvorbi komparativa sufiksima *-j-* i *-ij-*, ali i odstupanja od pravila o raspodjeli sufikasa. Dvostrukosti i odstupanja od pravila primjetni su kod pojedinih jednosložnih pridjeva, kod pridjeva sa sufiksima *-k-* *-ek-* *-ok-* i *-el-*, a zamjetno je i pretezanje sufiksa *-ij-* na pridjeve koji komparative tvore od supletivnih osnova.

Na temelju analize pojavnosti kompariranih oblika jednosložnih pridjeva u korpusu može se zaključiti sljedeće:

- U analiziranom se korpusu ne pojavljuju komparirani oblici jednosložnih pridjeva *cijel*, *hrom*, *kus*, *lih*, *nag*, *nijem*, *riđ*, *sur* i *vran*.
- U skladu s pravilima o raspodjeli komparativnih nastavaka jednosložni pridjevi *blag*, *blijed*, *lud*, *prijek* i *tvrd* s dugim slogom u osnovnom obliku u korpusu se pojavljuju komparirani sufiksom *-j-*, a pridjevi *krt*, *loš*, *nov*, *prav*, *prost*, *pun*, *sit*, *smeđ*, *snen*, *spor*, *star*, *svjež*, *tašt*, *trom*, *vješt*, *vrli*, *zdrav* i *znan* s kratkim slogom u osnovnom obliku pojavljuju se komparirani sufiksom *-ij-*.
- Iako se u korpusu pojavljuju i tvoreni sufiksom *-ij-*, većina pojava jednosložnih pridjeva *bijel*, *brz*, *crn*, *čest*, *čvrst*, *drag*, *gluh*, *glup*, *grd*, *grub*, *gust*, *hud*, *jak*, *kriv*, *krut*, *ljut*, *mlad*, *siv*, *skup*, *slijep*, *suh*, *tup*, *živ* i *žit* s dugim slogom u osnovnom obliku tvorena je prema pravilu o komparaciji pridjeva s dugim slogom sufiksom *-j-*. Također, iako se u korpusu pojavljuju i tvoreni sufiksom *-j-*, većina pojava jednosložnih pridjeva *mrk*, *sklon*, *slab*, *strm* i *škrt* s kratkim slogom u osnovnom obliku tvorena je također u skladu s pravilom o komparaciji pridjeva s kratkim slogom sufiksom *-ij-*.
- Većina pojava jednosložnih pridjeva *plav*, *sijed* i *tust* s dugim slogom, koji bi se prema pravilu trebali komparirati sufiksom *-j-*, u korpusu se pojavljuje komparirana sufiksom *-ij-*, a većina pojava jednosložnih pridjeva *čist*, *strog* i *tih* s kratkim slogom, koji bi se prema pravilu trebali komparirati sufiksom *-ij-*, u korpusu se pojavljuje komparirana sufiksom *-j-*.
- Jednosložni pridjevi s dugim slogom koji komparirane oblike tvore u suprotnosti s pravilima, odnosno kompariraju se sufiksom *-ij-* i u korpusu se ne pojavljuju tvoreni

sufiksom *-j-*, jesu *bos, fin, gord, kos, krnj, lijen, mlak, pust, ran, sam, slan, stran, svet, štur* i *tuđ*.

- U korpusu se također pojavljuju i komparativni oblici *bržiji* (od *brz*), *čišćiji* (od *čist*), *dražiji* (od *drag*), *jačiji* (od *jak*), *strožiji* (od *strog*), *sušiji* (od *suh*) i *tišiji* (od *tih*). Tvorba komparativa *jačiji, dražiji, strožiji, tišiji* i *sušiji* mogla bi se objasniti provedbom palatalizacije ispred komparativnog sufiksa, međutim tako se ne može objasniti tvorba komparativa *bržiji* i *čišćiji*, stoga se ti oblici promatraju kao posljedica dodavanja sufiksa *-ij-* komparativu pridjeva ranije tvorenom sufiksom *-j-*.

Na temelju analize pojavnosti kompariranih oblika pridjeva sa sufiksima *-k-* u korpusu može se zaključiti sljedeće:

- Pridjevi sa sufiksom *-k-* kojih se komparirani oblici u korpusu pojavljuju komparirani samo sufiksom *-ij-* jesu *višak, krhak, držak, pišak, gišak, ljubak, klizak, čitak, zvošak, rešak, prhak, grošak, ješak, židak, kovak* i *sišak*, a pridjev *težak* jedini je pridjev sa sufiksom *-k-* koji se u korpusu pojavljuje samo kompariran sufiksom *-j-*.
- Pridjevi kojih se komparativi i superlativi u korpusu češće pojavljuju komparirani sufiksom *-ij-* jesu *bridak, jârki, krešak, kròtak* i *tršak*, a pridjevi kojih se komparativi i superlativi u korpusu češće pojavljuju komparirani sufiksom *-j-* jesu *bližak, gladak, górak, kràtak, mržak, nižak, plitak, rijédak, slađak, taňak, užak* i *žârki*.
- Nije primijećena poveznica između dužine sloga osnovnog oblika pridjeva sa sufiksom *-k-* i sufiksa kojim se tvore komparirani oblici.
- Među pridjevima kojih se komparirani oblici pojavljuju u korpusu komparirani obama sufiksima, pridjevi koji se češće pojavljuju komparirani sufiksom *-j-* češće se pojavljuju u korpusu od pridjeva koji se češće pojavljuju komparirani sufiksom *-ij-*.
- U korpusu se pojavljuju komparirani oblici *gorči* (od *gorak*), *jarči* (od *jarki*), *krepci* (od *krepek*), *trpci* (od *trpak*), *žarči* (od *žarki*) i *žušci* (od *žuhak*) što pokazuje da se pri tvorbi komparativa navedenih pridjeva sufiksom *-j-* zadržava afiks *-k-*.
- U korpusu se također pojavljuju i komparativni oblici *nižiji* (od *nizak*), *bližiji* (od *blizak*), *tanjiji* (od *tanak*), *gorčiji* (od *gorak*) i *žarčiji* (od *žarki*). Tvorba komparativa *gorčiji* i *žarčiji* mogla bi se objasniti provedbom palatalizacije ispred komparativnog sufiksa, međutim tako se ne može objasniti tvorba komparativa *nižiji, bližiji* i *tanjiji*, stoga se ti oblici promatraju kao posljedica dodavanja sufiksa *-ij-* komparativu pridjeva ranije tvorenom sufiksom *-j-*.

Na temelju analize pojavnosti kompariranih oblika pridjeva sa sufiksima *-ek-* *-ok-* i *-el-* u korpusu može se zaključiti sljedeće:

- Pridjev *dalek* komparativ tvori sufiksom *-j-*, a u korpusu se samo jednom pojavljuje oblik kompariran sufiksom *-ij-*.
- Pridjevi *dubok* i *širok* u korpusu se pojavljuju komparirani samo sufiksom *-j-*. Komparativi pridjeva *visok* i *žestok* u korpusu se većinom pojavljuju komparirani sufiksom *-j-*, dok se oblici tvoreni sufiksom *-ij-* pojavljuju svega nekoliko puta te se mogu smatrati iznimkama. U korpusu se pojavljuju i komparirani oblici pridjeva *visok* u kojima se pri tvorbi komparativa sufiksom *-ij-* provodi palatalizacija suglasnika *k* ispred komparativnog afiksa *-ij-* (*visočiji*).
- Analizirana je pojavnost pridjeva *debeo* i *kiseo* te pridjeva participskog podrijetla *veseo*, *vreo*, *uveo* i *zreo* sa sufiksom *-el-* u korpusu. U korpusu se ne pojavljuju komparirani oblici pridjeva *uveo*. Pridjev *debeo* komparira se pretežno sufiksom *-j-* (*deblji*, *najdeblji*), a pridjevi *zreo*, *veseo*, *kiseo* i *vreo* kompariraju se samo sufiksom *-ij-* (*zreliji*, *veseliji*, *kiseliji*, *vreliji*).

S obzirom na to da je sufiks *-ij-* jedini produktivan, može se zaključiti da su oblici komparativa tih pridjeva tvoreni sufiksom *-ij-* rezultat pretezanja sufiksa *-ij-* na pridjeve koji komparativ tvore sufiksom *-j-*. Pretezanje sufiksa *-ij-* na pridjeve koji komparative tvore sufiksom *-j-* posebno je potvrđeno pojavom komparativa tvorenih sufiksom *-ij-* pridjeva koji prema pravilima u hrvatskome jeziku komparativ i superlativ tvore od supletivnih osnova (*dobriji* od *dobar*, *maleniji* od *malen* te *velikiji* od *velik*).

U hrvatskome jeziku komparativima i superlativima značenje pridjeva stupnjuje se prema superiornosti, odnosno prema višem stupnju značenja. Komparacija značenja pridjeva prema inferiornosti, odnosno prema nižem stupnju značenja, u usporedbi s nekom drugom mjerom može se izraziti samo perifrazično. Posebnim se vrstama stupnjevanja prema inferiornosti mogu smatrati prefiksalna i složena tvorba pridjeva kojima se izražava manja vrijednost značenja pridjeva (*odebeo*, *polusuh*), kao i tvorba aproksimativa (*crvenkast*) kojima se označava približnost. Međutim prefiksima, složenicama i aproksimativima iskazuje se svojstvo u određenoj mjeri, ali ne u usporedbi s nekom drugom mjerom, kao što se čini komparativima i superlativima, stoga ih se ne može svrstati u komparacijsku paradigmu s komparativima i superlativima. Aproksimativi se najčešće tvore od pridjeva koji označuju boje, ali i od drugih pridjeva koji imaju značenje koje se može stupnjevati. Ekscesivi iskazuju prekomjernost svojstva iskazana pridjevom, a počeli su se koristiti i za označavanje pojačanosti onoga što pridjev označava. Razlika između primjera koji iskazuju pojačanost,

npr. *prevelik*, i primjera koji iskazuju pretjeranost, npr. *pre-velik*, iskazuje se načinom bilježenja, odnosno u govornoj komunikaciji naglascima. Intenzivi i ekvativi tvore se perifrastično. Intenzivi iskazuju pojačanost svojstva iskazana pridjevom i tvore se uz pomoć priloga koji se dodaje pozitivu pridjeva, a ekvativima se iskazuje odnos jednakosti dvaju količina, odnosno ekvativom se „stupnjuje“ pridjeve prema jednakosti (ekvativnosti). Aproksimative, ekscesive, intenzive i ekvative trebalo bi uvrstiti u normativne priručnike u kojima bi se također trebala detaljnije obraditi pojava reduplikacijskih konstrukcija koje se sve češće upotrebljavaju, a kojima se pojačava značenje pridjeva ili se naglašava svojstvo koje se ne može stupnjevati.

9. Popis tablica u radu

<i>Tablica 1.</i> Pojavnost kompariranih oblika jednosložnih pridjeva s kratkim slogom koji se u korpusu češće pojavljuju tvoreni sufiksom -ij- prema čestotnosti pojavljivanja.....	10
<i>Tablica 2.</i> Pojavnost kompariranih oblika jednosložnih pridjeva s dugim slogom koji se u korpusu češće pojavljuju tvoreni sufiksom -ij- prema čestotnosti pojavljivanja.....	10
<i>Tablica 3.</i> Pojavnost kompariranih oblika jednosložnih pridjeva s dugim slogom koji se u korpusu češće pojavljuju tvoreni sufiksom -j- prema čestotnosti pojavljivanja.....	17
<i>Tablica 4.</i> Pojavnost kompariranih oblika jednosložnih pridjeva s kratkim slogom koji se u korpusu češće pojavljuju tvoreni sufiksom -j- prema čestotnosti pojavljivanja.....	18
<i>Tablica 5.</i> Pojavnost kompariranih oblika pridjeva sa sufiksom -k- koji se u korpusu češće pojavljuju tvoreni sufiksom -ij- prema čestotnosti pojavljivanja	36
<i>Tablica 6.</i> Pojavnost kompariranih oblika pridjeva sa sufiksom -k- koji se u korpusu češće pojavljuju tvoreni sufiksom -j- prema čestotnosti pojavljivanja	39
<i>Tablica 7.</i> Broj pojava aproksimativa koji označuju boje prema korpusima	55
<i>Tablica 8.</i> Aproksimativi pridjeva i broj pojava u korpusu prema čestotnosti pojavljivanja	56
<i>Tablica 9.</i> Pojavnost reduplikacijskih konstrukcija pridjeva u korpusima prema čestotnosti pojavljivanja	65

10. Literatura

- Anić, Vladimir. 2003. *Veliki rječnik hrvatskoga jezika*. Zagreb: Novi Liber.
- Babić, Stjepan. 2002. *Tvorba riječi u hrvatskome književnome jeziku*. Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti: Nakladni zavod Globus.
- Babić, Stjepan – Dalibor Brozović – Milan Moguš – Slavko Pavešić – Ivo Šarić – Stjepko Težak [Babić i dr.] 1991. *Povijesni pregled, glasovi i oblici hrvatskoga književnog jezika: nacrti za gramatiku*. Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti.
- Babić, Stjepan – Dalibor Brozović – Ivo Škarić – Stjepko Težak. 2007. *Glasovi i oblici hrvatskoga književnoga jezika*. Zagreb: Nakladni zavod Globus.
- Barić, Eugenija – Lana Hudeček – Nebojša Koharović – Mijo Lončarić – Marko Lukenda – Mile Mamić – Milica Mihaljević – Vanja Švačko – Luka Vukojević – Vesna Zečević – Mateo Žagar [Barić i dr.] 1999. *Hrvatski jezični savjetnik*. Zagreb: Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje: Pergamena: Školske novine.
- Barić, Eugenija – Mijo Lončarić – Dragica Malić – Slavko Pavešić – Mirko Peti – Vesna Zečević – Marija Znika [Barić i dr.] 1997. *Hrvatska gramatika*. Drugo izdanje. Zagreb: Školska knjiga.
- HNK = Hrvatski nacionalni korpus: http://filip.ffzg.hr/cgi-bin/run.cgi/first_form [pregled od 6. 5. 2019. do 25. 7. 2019.].
- Hrvatski pravopis = pravopis.hr [pregled 20. 5. 2019.].
- HWK = Hrvatski web-korpus: http://nl.ijs.si/noske/all.cgi/first_form?corpname=hrvac;align= [pregled od 6. 5. 2019. do 25. 7. 2019.].
- IK = Institutski korpus: <http://riznica.ihjj.hr/philologic/Cijeli.whizbang.form.hr.html> [pregled od 6. 5. 2019. do 25. 7. 2019.].
- JSG = *Jezični savjetnik s gramatikom*. 1971. ur. dr. Slavko Pavešić. Zagreb: Matica hrvatska.
- Kunzmann-Müller, Barbara. 2016/2018. *Hrvatski jezik u kontrastu*. Prev. Nikolina Palašić. Zagreb: Matica hrvatska.
- Maretić, Tomo. 1963. *Gramatika hrvatskoga ili srpskoga književnog jezika*. Zagreb: Matica hrvatska.
- Marković, Bojana. 2011. Pridjevske sintagme tipa *gol golcat* u jezičnim priručnicima i rječnicima hrvatskoga standardnog jezika i čakavskoga narječja. *Fluminensia* XXIII/1: 23–38.

- Marković, Ivan. 2007. Repeticija i reduplikacija u hrvatskome. *Suvremena lingvistika* LXIV/2: 141–157.
- Marković, Ivan. 2010a. *Uvod u pridjev*. Zagreb: Disput.
- Marković, Ivan. 2010b. *Inherentne kategorije*. Hrvatska morfologija. Filozofski fakultet Zagreb.
- Marković, Ivan. 2012. *Uvod u jezičnu morfologiju*. Zagreb: Disput.
- Matešić, Josip. 1965 – 1976. *Das Rückläufige Wörterbuch des Serbokroatischen*. <https://www.uibk.ac.at/slalistik/institut/matesic.html> [23. 6. 2019].
- Moguš, Milan. 1970. Postoji li danas u pridjeva komparativni nastavak -ji? *Jezik* XVIII/5: 150–152.
- Moguš, Milan. 1997. Još o neujednačenosti komparativnih oblika. *Jezik* XXV/5: 146–148.
- Palašić, Nikolina. 2015. Komunikacijska vrijednost ironije. *Fluminensia* XXVII/1: 123–136.
- Raguž, Dragutin. 2010. *Gramatika hrvatskoga jezika*. Zagreb: Vlastito izdanje.
- Silić, Josip – Ivo Pranjković. 2005. *Gramatika hrvatskoga jezika: za gimnazije i visoka učilišta*. Zagreb: Školska knjiga.
- Simeon, Rikard. 1969. *Enciklopedijski rječnik lingvističkih naziva*. Zagreb: Matica hrvatska.
- Štimac Ljubas, Vlatka. 2013. Podrijetlo, sintaktička struktura i leksikografska obradba naziva za boje. *Studia lexicographica* VII/1(12): 91–115.
- Tafra, Branka. 1988. Razgraničavanje opisnih i odnosnih pridjeva (leksikološki i leksikografski problem). *Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje* XIV/1: 185–197.
- Tafra, Branka. 2004. Dopune hrvatskoj gramatici. *Jezik* LI/5: 169–176.
- Težak, Stjepan – Stjepan Babić. 2005. *Gramatika hrvatskoga jezika: priručnik za osnovno jezično obrazovanje*. 15. izdanje. Zagreb: Školska knjiga.
- Vince, Zlatko. 1977. Neujednačenost u komparativnim oblicima nekih pridjeva. *Jezik* XXV/5: 142–146.
- Znika, Marija. 1997. Opisni i odnosni pridjevi. *Suvremena lingvistika* XLIII–XLIV/1–2: 341–357.
- Znika, Marija. 2012. Komparativ pridjeva kao potencija i kao realizacija. U: Marija Turk – Ines Srdoč-Konestra (ur.) *Peti hrvatski slavistički kongres: Zbornik radova s međunarodnoga znanstvenog skupa održanoga u Rijeci od 7. do 10. rujna 2010.*, Knjiga 1, 523–528.

11. Vrela

057 info = 057info.hr (prema HWK)

24 sata = 24sata.hr (prema HWK)

Advance = advance.hr (prema HWK)

Autoportal = autoportal.hr (prema HWK)

Bebe-Nestle = bebe-nestle.hr (prema HWK)

Berenikina kosa = Nedjeljko Fabio. 1989. *Berenikina kosa*. Zagreb: Školska knjiga, 1999. (prema IK)

Biedne priče = Gjalski, Ksaver Šandor. 1888. *Biedne priče*. Zagreb: Matica hrvatska. (prema IK)

Blog = blog.hr (prema HWK)

Blogger = blogger.hr (prema HWK)

Boletus = boletus.hr (prema HWK)

Business = business.hr (prema HWK)

Com = com.hr (prema HWK)

Čuvarkuća = cuvarkuca.hr (prema HWK)

David udruga = david-udruga.hr (prema HWK)

Diljem doma = Ksaver Šandor Gjalski. 1899. *Diljem doma: zapisci i priče*. Zagreb: Matica hrvatska. (prema IK)

Dnevnik = dnevnik.hr (prema HWK)

Drame = drame.hr (prema HWK)

DSG = dsg.hr (prema HWK)

Dvostruka duga = dvostrukaduga.hr (prema HWK)

e-Zadar = ezadar.hr (prema HWK)

Eparhija = eparhija-dalmatinska.hr (prema HWK)

Fashion = fashion.hr (prema HWK)

Fiškal = Ante Kovačić. 1882. *Fiškal*. Zagreb: Bulaja naklada, 1999. (prema IK)

FlexShop = flexshop.hr (prema HWK)

Fokus = Fokus (prema HNK)

Forum = forum.hr (prema HWK)

Franjevc ST = franjevc-split.hr (prema HWK)

Giga Barićeva = Milan Begović. 1940. *Giga Barićeva*. Zagreb: Bulaja naklada. (prema IK)

Glas Koncila = glas-koncila.hr (prema HWK)

Glas Slavonije = Glas Slavonije (prema HNK)

Gloria = gloria.hr (HWK)

Gorila = gorila.hr (prema HWK)

Gorka čokolada = Goran Tribuson. 2004. *Gorka čokolada*. Zagreb: Školska knjiga. (prema IK)

Gospodarski = gospodarski.hr (prema HWK)

GP1 = gp1.hr (prema HWK)

Heretik = Ivan Supek. 1968. *Heretik*. Zagreb: Nakladni zavod Matice hrvatske. (prema IK)

HKV = hkv.hr (prema HWK)

HND = hnd.hr (prema HWK)

IMOart = imoart.hr (prema HWK)

Index = index.hr (prema HWK)

Jutarnji = jutarnji.hr (prema HWK)

Kako = kako.hr (prema HWK)

Kapucini = kapucini.hr (prema HWK)

Kostolomi = Jozo Laušić. 1960. *Kostolomi*. Zagreb: Naprijed. (prema IK)

Krv majke zemlje = Antun Bonifačić. 1935. *Krv majke zemlje*. Zagreb: Matica hrvatska. (prema IK)

Kurlani = Mirko Božić. 1956. *Kurlani, Gornji i Donji*. Zagreb: Večernji list (prema IK)

Manager = manager.hr (prema HWK)

Matica = matica.hr (prema HWK)

Medikor = medikor.hr (prema HWK)

Medju svjetlom i tminom = Josip Kozarac. 1891. *Medju svjetlom i tminom*. Zagreb: Matica hrvatska.

Medjugorje = medjugorje.hr (prema HWK)

Melita = Josip Eugen Tomić. n.d. *Melita*. (prema IK)

Metodika nastave filma = Stjepko Težak. 2002. *Metodika nastave filma na općeobrazovnoj razini*. Zagreb: Školska knjiga. (prema IK)

Mlinarska djeca = Rikard Jorgovanić. 1999. *Mlinarska djeca*. Zagreb: Bulaja. (prema IK)

Mobil = mobil.hr (prema HWK)

Moj blog = mojblog.hr (prema HWK)

Moj film = moj-film.hr (prema HWK)

Moj forum = moj forum.hr (prema HWK)

Monitor = monitor.hr (prema HWK)

Muzika = muzika.hr (prema HWK)

MZOS = mzos.hr (prema HWK)

Nacional = Nacional (prema HNK)

NacionalW = nacional.hr (prema HWK)

Natator = natator.hr (prema HWK)

Naturala = naturala.hr (prema HWK)

Neisplakani = Mirko Božić. 2008. *Neisplakani*. Zagreb: Zora. (prema IK)

Nemojte nam kosti pretresati = Ivan Raos. 1970. *Nemojte nam kosti pretresati*. Zagreb: Nakladni zavod Matice hrvatske. (prema IK)

Net = net.hr (prema HWK)

NSK = nsk.hr (prema HWK)

Odabrane crtice i pripoviesti = Nikola Tordinac. 1890. *Odabrane crtice i pripoviesti*. Zagreb: Matica hrvatska. (prema IK)

Odabrane pripovijetke - Matoš = Antun Gustav Matoš. n.d. *Odabrane pripovijetke*. (prema IK)

Olga i Lina = Eugen Kumičić. 1881. *Olga i Lina*. Zagreb: Bulaja naklada. (prema IK)

Olovna dolina = Dubravko Horvatić. 1989. *Olovna dolina*. Zagreb: Znanje. (prema IK)

OPG Šagi = opg-sagi.hr (prema HWK)

Ordinacija = ordinacija.hr (prema HWK)

Osman = Ivan Gundulić. n.d. *Osman*. (prema IK)

Pavletić = pavletic.hr (prema HWK)

PCM = pcm.hr (prema HWK)

Pod starimi krovovi = Ksaver Šandor Gjalski. 1886. *Pod starimi krovovi. Zapisci i ulomci iz plemenitaškoga svijeta*. Zagreb: Matica hrvatska. (prema IK)

Pollitika = pollitika.com (prema HWK)

Posao = posao.hr (prema HWK)

Priče s ostrva, iz grada i sa planine = Vladimir Nazor. 1927. *Priče s ostrva, iz grada i sa planine*. Zagreb: Matica hrvatska. (prema IK)

ProFight Store = profightstore.hr

Prosjaci i sinovi = Ivan Raos. 1984. *Prosjaci i sinovi*. Zagreb: Matica hrvatska. (prema IK)

Provincia deserta = Marko Grčić. 1970. *Provincia deserta*. Zagreb: Matica hrvatska. (prema IK)

PUH = puh.hr

Pusto ognjište = Viktor Car Emin. *Pusto ognjište*. Zagreb: Naklade "Matice hrvatske". (Prema IK)

PZUG = pzug.hr (prema HWK)

R-1 = r-1.hr (prema HWK)

Radio Samobor = radiosamobor.hr (prema HWK)

ROZP = rozp.hr (prema HWK)

S ličke grude = Bude Budisavljević. 1951. *S ličke grude*. Zareb: Prosvjeta. (prema IK)

Sabrana pisma = Dragutin Tadijanović. 2006. *Sabrana pisma*. Zagreb: Školska knjiga. (prema IK)

Sam čovjek = Ivo Kozarčanin. 1937. *Sam čovjek*. Zagreb: Matica hrvatska. (prema IK)

She = she.hr (prema HWK)

Skijanje = skijanje.hr (prema HWK)

Slavoljub Penkala = slavoljubpenkala.hr (prema HWK)

Slobodna Dalmacija = slobodnadalmacija.hr (prema HWK)

Speleologija = speleologija.hr (prema HWK)

SRCE = srce.hr (prema HWK)

Stari grijesi = Ivo Vojnović. 1919. *Stari grijesi. Lapadska priča*. Zagreb: Društvo hrvatskih književnika. (prema IK)

Škole = skole.hr (prema HWK)

Toranj = Ivan Kušan. 1970. *Toranj*. Zagreb. Večernji list, 2004. (prema IK)

T-portal = tportal.hr (prema HWK)

U registraturi = Ante Kovačić. 1888. *U registraturi*. Zagreb: Bulaja naklada. (prema IK)

UNDP = undp.hr (prema HWK)

UNIZG = unizg.hr (prema HWK)

Usmene narodne priče = NA. n.d. *Usmene narodne priče*. (prema IK)

Vaga-zdravlje = vaga-zdravlje.hr (prema HWK)

Večernji = vecernji.hr (prema HWK)

VečernjiN = Večernji (prema HNK)

Veli Jože = Vladimir Nazor. n.d. *Veli Jože*. (prema IK)

Vervita = vervita.hr (prema HWK)

VG danas = vgdanas.hr

Vidi = vidi.hr (prema HWK)

Vjesnik = Vjesnik (prema HNK)

Vježbanje života = Nedjeljko Fabrio. 2004. *Vježbanje života*. Večernji list. (prema IK)

Wall = wall.hr (prema HWK)

Wikipedia = wikipedia.org (prema HWK)

Za novim putem = August Cesarec. 1926. *Za novim putem. Novele*. Zagreb: Matica hrvatska. (prema IK)

Zamirnet = zamirnet.hr (prema HWK)

Zarez = zarez.hr (prema HWK)

Ziher = ziher.hr (prema HWK)

Zlatarevo zlato = August Šenoa. n.d. *Zlatarevo zlato*. (prema IK)

Zlatarna Mario = zlatarna-mario.hr (prema HWK)

Zupcica = zupcica.hr (prema HWK)

Ženska posla = zenskaposla.hr (prema HWK)

Ženski udesi = Živko Bertić. 1902. *Ženski udesi. Tri pripovijesti*. Zagreb: Naklada "Matice hrvatske". (prema IK)

Život puža = Vjekoslav Majer. 1963. *Život puža*. Zagreb: Zora. (prema IK)

Sažetak i ključne riječi

Rad se bavi komparacijom pridjeva u hrvatskome standardnom jeziku. Analizirani su jednosložni pridjevi i pridjevi sa sufiksima *-k-* *-ek-* *-ok-* i *-el-* kojih komparativni oblici odstupaju od pravila za raspodjelu komparativnih sufikasa te utjecaj pretezanja sufiksa *-ij-* na pridjeve koji prema pravilima komparativ tvore od supletivnih osnova. U radu je također proučena upotreba perifrastične komparacije u hrvatskome jeziku te stupnjevanje značenja pridjeva prefiksalmom i složenom tvorbom. Naposljetku je analizirana pojavnost oblika koji nisu dostatno (ili nisu uopće) obrađeni u hrvatskim gramatikama: aproksimativa, ekscesiva, intenziva i ekvativa te reduplikacijskih konstrukcija.

Ključne riječi: pridjev, morfologija, komparacija, hrvatski jezik

Summary and key words

This paper examines the comparison of adjectives in the Croatian standard language. The analysis covers one-syllable adjectives and adjectives with the suffixes *-k-* *-ek-* *-ok-* and *-el-* which don't form comparatives according to the rules for the distribution of comparative suffixes and the influence of the suffix *-ij-* on the adjectives which, according to the rules, make the comparative form from the subplorative bases. The paper also examines the use of periphrastic comparison in the Croatian language and ways of expressing the comparison of adjective meaning by prefixal and complex formation. Finally, the forms that are not sufficiently (or not at all) processed in Croatian grammars are analyzed: approximatives, excessives, intensives, elatives and reduplicative adjective constructions.

Key words: adjective, morphology, comparison, Croatian